

Uzasadnienie

Plan ochrony rezerwatu został opracowany na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55, z późn. zm.), z uwzględnieniem art. 20 ust. 1, 2 i 3 tej ustawy. Zakres zrealizowanych prac został dostosowany do zasobów, tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych oraz wartości kulturowych rezerwatu. Plan sporządzono uwzględniając treść rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94, poz. 794).

W rezerwacie nie wyznacza się obszarów gdzie można wykonywać polowania, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie przyrody, w związku z czym, rezerwat nie może wchodzić w skład obwodu łowieckiego. Kwestia wykonywania polowań w rezerwach przyrody oraz włączania tej formy ochrony przyrody w skład obwodów łowieckich została ugruntowana przepisami dwóch ustaw, tj. ustawy o ochronie przyrody oraz ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz. U. z 2020 poz. 1683, z późn. zm.). Zgodnie z art. 26 pkt 1 Prawa łowieckiego, w skład obwodów łowieckich nie wchodzi rezerwaty przyrody, z wyjątkiem rezerwatów lub ich części, w których na obszarach wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych nie zabroniono wykonywania polowania. Natomiast stosownie do art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie przyrody, w rezerwach przyrody zabronione jest wykonywanie polowań za wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony. Poprzez taką konstrukcję prawa ustawodawca powiązał przepisy Prawa łowieckiego z przepisami ustawy o ochronie przyrody, zespalając obie te ustawy pojęciem „wykonywanie polowań”. Należy mieć przy tym na względzie, że ustawy te mają innych zakres przedmiotowy i zakaz wykonywania polowań w rezerwach jak i sposób zwolnienia z obowiązku jego przestrzegania wynika z rozwiązań ustawy o ochronie przyrody, regulującej zasady funkcjonowania tej formy ochrony przyrody. Natomiast narzędzie, jakie w stosunku do rezerwatów przyrody zostało zastosowane Prawem łowieckim, należy traktować jako zagadnienie uregulowane ustawą o ochronie przyrody przeniesione na jego grunt z tej ustawy. Prawo łowieckie nie zawiera bowiem przepisów stanowiących podstawę do rozstrzygnięcia planem ochrony kwestii wprowadzania odstępstw od ograniczeń wynikających z utworzenia rezerwatu przyrody i z tego tytułu może regulować samodzielnie zasady działania obwodów łowieckich poza granicami tej formy ochrony przyrody. Prawo łowieckie w sposób ogólny wskazuje w art. 8 ust. 1, że w obwodach łowieckich prowadzona jest gospodarka łowiecka. Wskazać w tym miejscu należy, że ustawodawca wyraźnie rozgraniczył znaczenie pojęcia polowanie i gospodarka łowiecka. Zgodnie z art. 4 ust. 2 tej ustawy, polowaniem jest wykonywanie czynności obejmujących tropienie, strzelanie z myśliwskiej broni palnej, łowienie sposobami

dozwołonymi zwierzyny żywej, łowienie zwierzyny przy pomocy ptaków łowczych zmierzające do wejścia w jej posiadanie. Gospodarką łowiecką będzie natomiast, zgodnie z art. 4 ust. 1 tej ustawy, szeroko rozumiana działalność w zakresie ochrony, hodowli i pozyskiwania zwierzyny. Elementem wiążącym, będący częścią wspólną polowania i gospodarki łowieckiej, będzie pozyskiwanie zwierzyny, jako czynność wykonywana dozwolonymi dla polowania metodami zmierzająca do wejścia w posiadanie zwierzyny. Rezerwat przyrody został zdefiniowany natomiast w art. 13 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, jako obszar zachowany w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi. Taka konstrukcja prawa pozwala przyjąć, że treść wyrażoną przepisem art. 26 Prawa łowieckiego należy rozumieć jako konsekwencję art. 13 ust. 1 oraz art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, którymi ustawodawca przyjął zasadę, że cała przyroda oraz walory krajobrazowe na terenie rezerwatu podlega ochronie i wszelkie działania podejmowane w rezerwacie winny być podporządkowane pod tę ochronę. Zastosowane w art. 26 ust. 1 Prawa łowieckiego rozwiązanie w zakresie wykonywania polowań pozostaje w związku z art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie przyrody, który przewiduje, iż na obszarze rezerwatu przyrody zakazane jest polowanie, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony ustanowionych dla rezerwatu przyrody. Skoro bowiem w rezerwacie przyrody ochronie podlega cała przyroda, to wykonywanie w nim polowań może być dopuszczone na zasadzie wyjątku od generalnego zakazu wykonywania w nim tej czynności, wynikającego z ustawy o ochronie przyrody. Wyłączenie od przyjętej zasady ochrony przyrody w rezerwacie może nastąpić planem ochrony zgodnie z zasadami określonymi w art. 18, 19 i 20 ustawy o ochronie przyrody, będący przepisami powszechnie obowiązującymi wymienionymi w art. 26 pkt 1 Prawa łowieckiego.

W rezerwacie nie wyznacza się miejsc wprowadzania psów, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 16 ustawy o ochronie przyrody.

W rezerwacie nie wyznacza się obszarów, na których można prowadzić działalność wytwórczą, handlową i rolniczą, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 11 i art. 20 ust. 3 pkt 6 ustawy o ochronie przyrody.

W rezerwacie nie wyznacza się miejsc połowu ryb i innych organizmów wodnych, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 14 ustawy o ochronie przyrody.

W rezerwacie nie wskazuje się obszarów ochrony ścisłej i krajobrazowej, o której mowa w art. 20 ust. 3 pkt 3 ustawy o ochronie przyrody.

Rezerwatu nie udostępnia się dla celów edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa, o których mowa w art. 20 ust. 3 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody.

W zarządzeniu nie wskazano obszarów, ani miejsc udostępnianych dla badań naukowych. Mając na uwadze dbałość o zachowanie celu ochrony rezerwatu przyrody we właściwym stanie, udostępnianie rezerwatu w celu prowadzenia badań naukowych może nastąpić po uzyskaniu zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie na podstawie art. 15 ust. 5 w związku z art. 15 ust.1 pkt 24 ustawy o ochronie przyrody. Uzyskanie indywidualnej zgody na prowadzenie tego typu czynności gwarantuje z jednej strony nadzór nad ich rodzajem i metodyką, zabezpieczając z drugiej strony rezerwat przed negatywnym oddziaływaniem realizowanych prac, czy też przed wykonywaniem prac badawczych, których tematyka nie wymaga ingerencji w ekosystem rezerwatu. Szeroki zakres i tematyka badań naukowych sprawia, że pełną kontrolę nad ich wpływem na rezerwat można zachować tylko poprzez rozpatrzenie indywidualnego wniosku. Nie występuje natomiast możliwość precyzyjnego zdefiniowania w planie ochrony dla wszystkich rodzajów badań jednego sposobu postępowania, który minimalizowałby ich negatywny wpływ na rezerwat.

W związku z tym, że rezerwat na większości swojego terenu pokrywa się powierzchniowo z obszarem Natura 2000 Kampinowska Dolina Wisły PLH140029, dla jego części pokrywającej się z tym obszarem uwzględniono w projekcie planu ochrony, zgodnie z przepisem art. 20 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody, zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

W kwestii zdefiniowanych planem ochrony ustaleń do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wskazuje się co następuje. Wzrost presji antropogenicznej, przekładające się na zagospodarowanie przestrzenne służące obsłudze różnych jego funkcji, sprawia, że stale zmniejszają się zasoby przestrzeni wolnej od przekształceń z nią związanych. Rosnąca ekspansja na użytkowanie coraz to większych obszarów, doprowadza do powstawania konfliktów na linii środowisko przyrodnicze i zagospodarowanie przestrzenne. Stają się one tym bardziej niebezpieczne, gdy zaczyna wykorzystywać się najatrakcyjniejsze, stosunkowo dobrze zachowane i mało przekształcone antropogenicznie zasoby przyrodnicze. Przeprowadzona na potrzeby niniejszego planu ochrony ocena stanu zagospodarowania przestrzennego, uwzględniająca w szczególności zewnętrzne uwarunkowania, wynikające z potrzeb ochrony przyrody rezerwatu, wykazała możliwość powstania zagrożeń zewnętrznych dla właściwego funkcjonowania jego celu ochrony. Związane są one głównie ze zmianami antropogenicznymi w przestrzennym zagospodarowaniu obszaru otaczającego tę formę ochrony przyrody. W celu zachowania ładu przestrzennego, w formie niestanowiącej zagrożenia dla rezerwatu, przepisami planu ochrony wprowadzono w życie ustalenia do

dokumentów określających sposób zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie bowiem z art. 20 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, plan ochrony dla rezerwatu przyrody musi zawierać sposoby eliminacji lub minimalizacji zagrożeń dla przyrody, zdefiniowane jako ustalenia skierowane do studiów i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Przy formułowaniu niniejszym planem ochrony koncepcji przestrzennego zagospodarowania, kierowano się zasadą zachowania, dopuszczenia, zrównoważonego użytkowania terenów otaczających rezerwat, w zakresie pozwalającym utrzymać ochronę jego walorów przyrodniczych na dotychczasowym poziomie. Narzędzie to w głównej mierze ma nie dopuścić do powstania lub przynajmniej pozwoli ograniczyć skutki ewentualnej kolizji pomiędzy działalnością człowieka a wymogami stawianymi w stosunku do ochrony rezerwatowej. Sposób sformułowania przepisów ustawy o ochronie przyrody pozwala uznać plan ochrony, za jeden z głównych sposobów planowania przestrzennego, bilansujący realizację potrzeb o określonej funkcji z możliwością ich lokalizacji na przestrzeni otaczającej rezerwat. Zgodnie z przepisami art. 19 ust. 6 ustawy o ochronie przyrody, plan ochrony rezerwatu przyrody jest powszechnie obowiązującym aktem prawa miejscowego, a co za tym idzie, rangę tę mają określone nim ustalenia do aktów z zakresu planowania przestrzennego. Status prawa miejscowego oznacza, że przyjęte w tym zakresie rozstrzygnięcia obowiązują zarówno w stosunku do rezerwatu oraz wskazanych nimi obszarów otaczających tę formę ochrony przyrody, na których mają być wprowadzane plany miejscowe. Jeżeli chodzi o obszar leżący poza granicami rezerwatu, wskazać należy w tym miejscu dodatkowo, że elementy te w jego granicach są wiążące dla studiów i planów zagospodarowania przestrzennego niezależnie od tego, czy dla rezerwatu jest ustalona otulina czy też nie. Przemawia za tym sama konstrukcja przepisów ustawy o ochronie przyrody. Nie określa ona wprost zakresu przedmiotowego rozstrzygnięć, jakie mogą być wprowadzane planem ochrony rezerwatu, a co za tym idzie, jakie mogą być narzucane w stosunku do dokumentów planowania przestrzennego. Ustawodawca określił jedynie, w sposób dość ogólny przepisem art. 20 ust. 3 pkt 7 ustawy o ochronie przyrody, że w akcie tym mają być zawarte ustalenia dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych. Za założeniami stawianymi dla zagospodarowania przestrzennego, sprawiającymi, że z istoty swej stanowi ono narzędzie antropogenicznego przekształcenia terenu, można przyjąć, iż prawodawca przyznał regionalnym dyrektorom ochrony środowiska bardzo szeroki zakres oddziaływania na planowanie przestrzenne. Z postawionych przez przepisy art. 3, 7, 13, 15 czy też 18 ustawy o ochronie przyrody rygorów można również wywieść, że prowadzenie ochrony w rezerwatach przyrody obejmuje również kształtowanie ładu przestrzennego terenów go otaczających, bez ochrony których nie mógłby on funkcjonować jako forma ochrony przyrody. Również stosunkowo szeroki zakres przedmiotowy w zakresie ustaleń planu ochrony, jakie mogą być narzucane zagospodarowaniu przestrzennemu, został przyznany aktem wykonawczy do ustawy o ochronie przyrody, jakim jest rozporządzenie

Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. poz. 794). W niniejszym planie ochrony ustalenia do studium i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego umieszczone zostały w oddzielnym paragrafie a dla dodatkowego ich ucytelnienia zasięg nimi objęty został zobrazowany na załączniku graficznym. Wprowadzenie tego przepisu, pomimo, że rezerwat nie posiada otuliny, nie oznacza, że może być on pominięty przy sporządzaniu dokumentów z zakresu planowania przestrzennego. Stosownie bowiem do treści art. 73 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, z późn. zm.) w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się ograniczenia wynikające z ustanowienia rezerwatów przyrody. W planowaniu przestrzennym już na etapie sporządzania i uchwalania studium, zgodnie z dyspozycją art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 r. poz. 293, z późn. zm.) uwzględnia się uwarunkowania wynikające m.in. z wymogów ochrony środowiska i przyrody. Poprzez związanie postanowieniami studium, o którym mowa w art. 9 ust. 4 tej ustawy, uwarunkowania te są aktualne również na etapie uchwalania planu miejscowego. Wobec tego uznać należy, że wymogi stawiane planem ochrony rezerwatu przyrody są wymogami bez których nie może być wprowadzony w życie dokument z zakresu planowania przestrzennego. Konstrukcja obowiązującego prawa sprawia, że unormowania planu ochrony rezerwatu przyrody uzyskują pierwszeństwo przed normami wynikającymi z uchwały w sprawie zagospodarowania przestrzennego, w tym sensie, że plan ochrony może modyfikować reżim prawny w tym zakresie. Zawarte w planie ochrony ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz planów zagospodarowania przestrzennego, adresowane są do organów uchwalających studia oraz plany i jako źródło prawa powszechnie obowiązującego wywierają dla tych organów bezpośrednie skutki prawne. Z tego względu, ustalenia te powinny być uwzględnione przy sporządzaniu aktów planistycznych i mają dla nich wiążący charakter. Zakładając racjonalność ustawodawcy można przyjąć, że tworząc konstrukcję prawną scalającą ze sobą art. 19 ust. 6, art. 18 ust. 1 i art. 20 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, nie miał on w zamyśle uzależnić wprowadzenie w życie planem ochrony przepisu, o którym mowa w art. 20 ust. 3 pkt 7 tej ustawy, od tego, czy rezerwat posiada otulinę. Można to wywieść ze sposobu sformułowania delegacji przyznającej regionalnym dyrektorom ochrony środowiska prawo do tworzenia otulin rezerwatów przyrody, wyraźnie rozdzielającej kompetencje w zakresie otulin i ustaleń do planowania przestrzennego. Otulina rezerwatu może być wyznaczona zarządzeniem wydanym na podstawie art. 13 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, natomiast ustalenia do planowania przestrzennego mogą być definiowane planem ochrony, który może zostać wprowadzony w życie zarządzeniem wydanym na

podstawie art. 19 ust. 6 tej ustawy. Tak skonstruowane prawo wyklucza możliwość wprowadzania do obiegu prawnego otuliny rezerwatu planem ochrony. Można natomiast wyznaczyć tym aktem prawnym obszar graniczący z rezerwatem w celu zabezpieczenia tej formy ochrony przyrody przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z zagospodarowania przestrzennego. Tak jak wskazano powyżej, status prawny otuliny rezerwatu przyrody ustalany jest na podstawie art. 13 ustawy o ochronie przyrody. Określenie stanu faktycznego otuliny mieści się w zakresie przepisów w nim wskazanych, stanowiących odrębną, od planu ochrony, podstawę rozstrzygnięcia w procesie stosowania prawa w zakresie rezerwatów przyrody. Otulina rezerwatu, jeżeli zostałaby wyznaczona, stanowi swojego rodzaju element wiążący zarządzenie w sprawie ustanowienia rezerwatu przyrody z zarządzeniem w sprawie jego planu ochrony, przy czym, pierwszy z tych aktów będzie nadrzędnym w kwestiach granic rezerwatu i jego otuliny. Jeżeli zasięg terytorialny otuliny zostałby określony przepisami wydanymi na podstawie art. 13 ustawy o ochronie przyrody, to nie ma konieczności odrębnego uregulowania tej kwestii przepisami wydanymi na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy o ochronie przyrody, tj. przenoszenia granic otuliny z zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie rezerwatu przyrody do zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody. Określenie granic otuliny rezerwatu w planie ochrony może bowiem budzić wątpliwości interpretacyjne w sytuacji, gdy jej granice ulegną zmianie. W przeciwieństwie do rezerwatu, którego zmiana granic pociąga za sobą konieczność zmiany planu ochrony, zmiana granic otuliny, dla której nie tworzy się planu ochrony, nie musi już wywoływać tego rodzaju następstw prawnych. W każdym czasie może bowiem pojawić się sytuacja, w której znajdzie konieczność zmiany zasięgu terytorialnego otuliny rezerwatu. Jeżeli plan ochrony będzie zawierał jej granice, to zmiana ich zasięgu doprowadzi do niezgodności planu ochrony z aktem nadającym otulinie status prawny. Ponadto, naniesienie otuliny w planie ochrony przekreślałoby w praktyce możliwość wprowadzenia w jej materii zmian, bez konieczności zmiany planu ochrony, co stanowiłoby swojego rodzaju ograniczenie uprawnień regionalnych dyrektorów ochrony środowiska przyznanych art. 13 ustawy o ochronie przyrody. Podkreślenia w tym miejscu wymaga również, że przyjęta przepisem art. 5 pkt 14 ustawy o ochronie przyrody definicja otuliny obejmuje zagrożenia zewnętrzne wynikające z działalności człowieka w znacznie szerszym zakresie niż ustalenia planu ochrony zdefiniowane art. 20 ust. 3 pkt 7 tej ustawy. Otulina jest strefą ochronną graniczącą z formą ochrony przyrody i wyznaczoną indywidualnie dla formy ochrony przyrody w celu zabezpieczenia przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z szeroko rozumianej działalności człowieka. Inaczej rzecz ujmując otulina odnosi się zarówno do zagospodarowania wprowadzanego miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego jak i do działalności realizowanej przy braku dokumentów planistycznych. Może o tym świadczyć również powiązany z art. 13 ust. 3 ustawy o ochronie

przyrody przepis art. 53 ust. 4 pkt 8 i art. 64 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, nakazujący uzgadnianie z regionalnymi dyrektorami ochrony środowiska projektów decyzji ustalających sposób zagospodarowania terenu na obszarze otulin rezerwatów przyrody. Natomiast zawarte w planie ochrony ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz planów zagospodarowania przestrzennego adresowane są do organów uchwalających studia i plany. Ustalenia te powinny być uwzględnione przy sporządzaniu aktów planistycznych, nie mają jednak wiążącego charakteru w sprawach o ustalenie warunków zabudowy. Skoro plan ochrony zawiera ustalenia dla innych planów, to po prostu oznacza to, że wskazuje wiążące dyrektywy, które te inne plany powinny respektować. W tym sensie, że w tych innych planach należy uwzględnić to, co zawarto w planie ochrony. Zastosowane przez ustawodawcę słowo "ustalenia" w języku polskim ma jasną treść: "ustalić" to szczegółowo coś określić, rozstrzygnąć, zdecydować, zaś ustalenia to decyzje, wskazówki, dyrektywy, wytyczne. Za swojego rodzaju część wspólną otuliny rezerwatu i ustaleń do planowania przestrzennego można uznać art. 13 ust. 3a ustawy o ochronie przyrody, nakazujący uzgadnianie z regionalnymi dyrektorami ochrony środowiska projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w części dotyczącej rezerwatu przyrody i jego otuliny. Przy czym, przepis ten ma zastosowanie do każdej otuliny, bez względu na to czy plan ochrony dla rezerwatu obowiązuje czy też nie. Ponadto, obowiązujący w otulinie rezerwatu przyrody reżim prawny determinuje możliwość wydawania uzgodnień w zakresie zagospodarowania jej obszaru. Zgodnie z delegacją przyznaną przepisem art. 13 ust. 3a ustawy o ochronie przyrody regionalni dyrektorzy ochrony środowiska mogą uzgadniać uproszczone plany urządzania lasu, w części dotyczącej otuliny rezerwatu przyrody, wyłącznie w zakresie ustaleń tych planów mogących mieć negatywny wpływ na ochronę przyrody rezerwatu przyrody. Mając na względzie przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny wprowadzono planem ochrony ustalenia do dokumentów planowania przestrzennego pomimo braku otuliny rezerwatu. Mają być one planem zagospodarowania przestrzennego obszaru cennego przyrodniczo. Strukturalny ich charakter, wskazujący pożądany kształt funkcji i sposobu zagospodarowania objętego nim obszaru, ma za zadanie pogodzenie dwóch przeciwstawnych potrzeb, tj. wynikających z antropogenicznego zagospodarowania terenu oraz ochrony przyrody. Jako instrument określający zasady racjonalnego zagospodarowania terenu bez szkody dla celu ochrony rezerwatu, stanowi swoistą ochronę dla rezerwatu pomimo braku otuliny. Ponadto przepisy planu ochrony wyrażone w formie załącznika graficznego, obrazującego zasięg określonych nim ustaleń, mogą stanowić podstawę prawną, uzasadniającą wyznaczenie otuliny rezerwatu, przy przeprowadzaniu, w trybie art. 13 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, nowelizacji wydanego w jego sprawie aktu prawnego. Przyjęte w przedmiotowym planie ochrony rozwiązanie, będące z jednej strony sposobem

eliminacji zdiagnozowanych zagrożeń zewnętrznych dla rezerwatu z drugiej zaś strony, pozostawiające kwestię wyznaczenia jego otuliny postępowaniu jakie może być przeprowadzone wyłącznie w trybie art. 13 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, nie stanowi wykroczenia poza ramy upoważnienia przyznanego art. 20 ust. 3 pkt 7 tej ustawy, a szczegóły dotyczące otuliny rezerwatu przyrody zostaną rozwiązane wraz z rozpoczęciem prac nad nowelizacją aktu prawnego w sprawie rezerwatu przyrody.

Rezerwat funkcjonuje w obrocie prawnym w oparciu o zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie rezerwatu przyrody Jezioro Kiełpińskie (Dz. Urz. Woj. Maz. Poz. 5461) w celu zachowania starorzecza Wisły z charakterystyczną fauną i florą, stanowiącego cenny obiekt do badań nad procesami samooczyszczania się wód stojących.

Rezerwat Jezioro Kiełpińskie położony jest w otoczeniu terenów nieleśnych, jedynie na niewielkich powierzchniach i wzdłuż brzegów zbiornika występują niewielkie połacie zadrzewień. Na północ od zbiornika wodnego dominują łąki oraz pola uprawne, które częściowo wkraczają w granice rezerwatu. Od południa natomiast dominują łąki. Mimo obowiązujących zakazów, obszar ten jest intensywnie penetrowany przez okolicznych mieszkańców i użytkowany rekreacyjnie jako kąpielisko, miejsce spacerowe, miejsce do palenia ognisk, wędkowania itp. Wiąże się z tym duża ilość śmieci zalegających w rezerwacie i jego najbliższych okolicach oraz sieć nieutwardzonych dróg wokół całego zbiornika, którymi swobodnie przejeżdżają samochody. Obszar obecnego rezerwatu przyrody Jezioro Kiełpińskie był prawdopodobnie, przed utworzeniem rezerwatu, wykorzystywany w celach rekreacyjnych, choć zapewne nie z tak dużym nasileniem jak obecnie, a okoliczne tereny jako pola uprawne.

Jezioro Kiełpińskie jest starorzeczem Wisły, które do czasu usypania wałów przeciwpowodziowych w latach 50-tych XX wieku miało z rzeką kontakt poprzez Strugę Dziekanowską i Jezioro Dziekanowskie. Zbiornik ma długość ok. 700 m, szerokość do 80 m i głębokość do 8 m. Obecnie zasilany jest jedynie okresowo pojawiającą się wodą płynącą w Strudze Dziekanowskiej (tym ciekim zasilane są również jeziora: Dziekanowskie, Fabryczne, Wiejskie i Pawłowskie). W rezerwacie występują ekosystemy wodne (jezioro) oraz przylegające do niego ekosystemy lądowe (łąki i pola uprawne) częściowo pokryte zadrzewieniami w postaci pozostałości dawnych łągów (zgrupowanie kilkunastu starych wierzb białych), pasa pojedynczych drzew (głównie olszy czarnej i wierzby białej) wzdłuż brzegu jeziora, a także nasadzeń olszy szarej i czarnej na łąkach. Dominującym typem roślinności w rezerwacie jest roślinność łąkowa. W warunkach ekstensywnego użytkowania większość powierzchni otwartej powinna być porośnięta łąkami świeżymi. Niestety na skutek intensywnego użytkowania, a następnie całkowitego porzucenia części użytków w rezerwacie tylko nieliczne fragmenty mają charakter zbliżony do łąk świeżych. Fragmenty intensywnie użytkowane (w tym nawożone), to z reguły łąki z dominacją jednego lub dwóch gatunków traw. Tereny niedawno

porzucone, w zależności od zróżnicowania wilgotnościowego zamieniają się w zarośla nawłoci kanadyjskiej z domieszką, a niekiedy dominacją pokrzywy, ostrożeńca polnego, trzciny i innych eutroficznych gatunków. Niewielką, nieco ponad 1,5 ha powierzchnię zajmują sztuczne nasadzenia olszowe – głównie olszy szarej. Zbliżoną powierzchnię (ok. 1,6 ha) zajmuje szuwar trzcinowy porastający niemal całą linię brzegową jeziora. W południowo-zachodniej części rezerwatu występuje płat zadrzewienia z kilkunastoma okazałymi wierzbami białymi o stosunkowo luźnym zwarciu zakwalifikowany jako łąg wierzbowy. Stosunkowo niewielką powierzchnię zajmuje roślinność wodna – głównie reprezentowana przez zespół *Nymphaeo albae-Nupharetum luteae* oraz *Potametum crispum*. Zbiorowiska leśne w rezerwacie reprezentują kilkuarowe płyty kilkunastoletnich zadrzewień w postaci przede wszystkim sztucznych nasadzeń olszy szarej *Alnus incana* oraz olszy czarnej *Alnus glutinosa*. Pod względem fitosocjologicznym nawiązują one do łągów *Fraxino-Alnetum*. Biorąc jednak pod uwagę, że są to sztuczne młode nasadzenia (w dodatku obcym geograficznie gatunkiem olszy z licznym udziałem klonu jesionolistnego) na łąkach, a nie spontanicznie rozwijające się zbiorowiska leśne w warunkach chociażby sporadycznych zalewów, nie powinny być one traktowane jako typowe, naturalne łągi. W południowej części rezerwatu występuje pas kilkunastu okazałych wierzb białych *Salix alba* o luźnym zwarciu. Pod względem fitosocjologicznym ten fragment rezerwatu o powierzchni 0,45 ha można sklasyfikować jako łąg wierzbowy *Salicetum albae*, jednak z punktu widzenia klasyfikacji leśnej uznany został za zadrzewienie.

Głównym zagrożeniem dla zbiorowisk rezerwatu jest zmiana warunków hydrologicznych, w szczególności ograniczenie lub całkowita eliminacja okresowych zalewów. Obszar rezerwatu nie jest zalewany od wielu lat. Pomimo tego zachowane tu fragmenty zadrzewień łągowych wciąż posiadają (pod względem fitosocjologicznym) liczne elementy charakterystyczne dla tego typu roślinności. Niemniej jednak należy się spodziewać, że w przyszłości roślinność będzie ulegać stopniowym przemianom w kierunku innych zbiorowisk niż łągowe. Szczególnie w sytuacji kiedy zachowany fragment to wąski pas szerokości kilkadziesiąt metrów otoczony z wielu stron roślinnością reprezentującą różne zbiorowiska łąkowe, polne aż po roślinność ruderalną. Kolejnym istotnym zagrożeniem może być występowanie w sąsiedztwie, a także w płacie łągu gatunków obcych takich jak klon jesionolistny i olsza szara celowo sadzona na terenie rezerwatu i w sąsiedztwie. W sytuacji powszechnego spadku poziomu wód, niedoboru opadów i przedłużających się susz, czynnikiem dodatkowo degenerującym siedlisko może być jego nadmierne przesuszenie.

Fitocenozy łąkowe rezerwatu można podzielić na 2 typy: użytkowane intensywnie i ekstensywnie. Łąki użytkowane intensywnie (co najmniej 2 pokosy, nawożone i podsiewane tzw. gatunkami szlachetnymi traw, użytkowane obecnie albo w niedalekiej przeszłości) charakteryzują się wyjątkowym ubóstwem gatunkowym. Z reguły dominuje tu jeden gatunek trawy – w przypadku obecnie użytkowanych była to np. życica trwała. W przypadku łąk intensywnie użytkowanych w przeszłości – obecnie nieużytkowanych – był to perz zwyczajny. W rezerwacie i jego sąsiedztwie pozostaje wiele łąk nieużytkowanych co najmniej od kilku lat. Posiadają one również ubogi zestaw

gatunkowy, a wśród dominantów panują gatunki związane z eutroficznymi siedliskami (pokrzywa zwyczajna, ostrożeń polny, podagrycznik zwyczajny, przytulia czepna). Niestety jednym z nich jest nawłóć kanadyjska/późna *Solidago canadensis/Solidago gigantea*. W miejscach o podwyższonej wilgotności masowo pojawia się trzcina pospolita, a niekiedy gatunki wysokich turzyc, np. turzyca błotna *Carex acutiformis*. Z punktu widzenia ochrony przyrody najcenniejszym elementem roślinności łąkowej są zbiorowiska reprezentujące bądź nawiązujące do łąk świeżych. Występują one w południowej części rezerwatu. Posiadają stosunkowo bogaty skład florystyczny, jednak znacznie zaburzony prawdopodobnie na skutek prowadzonej w przeszłości intensywnej gospodarki łąkarskiej. Z tego względu trudno obecnie wyróżnić tu zespoły roślinne, dlatego zakwalifikowano je wyłącznie do związku roślinnego *Arrhenatherion elatioris*. Zbiorowiska łąkowe porastające przeważającą część rezerwatu wykształciły się w drodze specyficznego użytkowania kośnego, a w dalekiej przeszłości również prawdopodobnie użytkowania pastwiskowego. Ich obecność uwarunkowana jest wyłącznie kontynuacją tej formy użytkowania – optymalnie ekstensywnego. Degeneracja najcenniejszych fitocenoz łąkowych następuje zarówno w sytuacji ich zbyt intensywnego użytkowania, jak też jego całkowitego zaniechania, co można bardzo dobrze obserwować na przykładzie wielu płątów znajdujących się w rezerwacie. Poza zbiorowiskami łąkowymi na terenie rezerwatu występuje niewielka ilość pól uprawnych, użytkowanych jako grunty orne, obsiewanych m.in. pszenicą.

Największym z zagrożeń dla zbiorowisk nieleśnych rezerwatu wydaje się być całkowite zaniechanie użytkowania łąk sprzyjające rozprzestrzenianiu się nawłoci kanadyjskiej/późnej. Nieco mniejszym - intensywne użytkowanie łąk, a szczególnie gdyby miało ono dotyczyć płątów najlepiej zachowanych, czyli łąk świeżych. Potencjalnym zagrożeniem dla wszystkich łąk jest możliwość zamiany ich na pola uprawne. Sytuację dodatkowo pogarsza obserwowana presja związana z chęcią zabudowy terenów wokół rezerwatu, a nawet próby jej powolnego wkraczania w jego granice.

W granicach rezerwatu wyróżniono również 4 zespoły roślinności wodnej reprezentujące 2 klasy. Są to: zajmujący największą powierzchnię szuwar trzcinowy okalający brzegi jeziora, a także zespoły: grzybieni białych i grążela żółtego, rdestnicy połyskującej oraz rogatka sztywnego. W trakcie prowadzonych prac terenowych nie odnotowano istotnych zagrożeń dla roślinności ekosystemów wodnych rezerwatu. Potencjalnym zagrożeniem może być natomiast eutrofizacja i zanieczyszczenie wody spowodowane prowadzoną gospodarką rolną w obrębie rezerwatu i jego bezpośrednim sąsiedztwie. Skutecznym sposobem eliminacji tych zagrożeń byłoby kontynuowanie i/lub przywrócenie ekstensywnego użytkowania łąkowego na obecnych użytkach zielonych oraz zamiana istniejących gruntów ornych w granicach rezerwatu na ekstensywne użytki zielone. Niemniej jednak prowadzone do tej pory badania jakości wody oraz przeprowadzone pomiary podstawowych parametrów fizykochemicznych jeziora wskazują na stosunkowo dobry stan czystości wody samego jeziora, a także wód okresowo do niego docierających za pośrednictwem Dziekanowskiej Strugi.

W granicach rezerwatu do tej pory stwierdzono 146 gatunków roślin, z czego 143 gatunki to rośliny naczyniowe, a 3 gatunki to mszaki. W granicach rezerwatu występują niemal wyłącznie gatunki pospolite. Kilka z nich to gatunki obce, często zajmujące znaczne powierzchnie rezerwatu.

Najważniejszym dla rezerwatu elementem fauny rezerwatu Jezioro Kiełpińskie jest ichtiofauna.

W wyniku przeprowadzonych elektropołów stwierdzono 13 gatunków ryb należących do pięciu rodzin. Rodzinę karpiowatych (*Cyprinidae*) reprezentowało dziewięć gatunków, a pozostałe rodziny miały po jednym przedstawicielu. Pod względem ilościowym wśród ichtiofauny rezerwatu dominowały ryby z rodziny karpiowatych: słonecznica (*Leucaspis delineatus*), wzdręga (*Scardinius erythrophthalmus*), ukleja (*Alburnus alburnus*) i płoć (*Rutilus rutilus*). Dość licznym gatunkiem była różanka (*Rhodeus amarus*). Spośród odnotowanych gatunków ryb różanka *Rhodeus amarus* i koza *Cobitis taenia* podlegają częściowej ochronie gatunkowej.

Spośród bezkręgowców stwierdzono występowanie dwóch gatunków podlegających ochronie ścisłej: motyla – czerwończyka nieparka oraz chrząszcza pachnicy dębowej. Ponadto ochroną częściową objęte są 3 gatunki trzmieli (kamiennik, rudy i ziemny).

Najpoważniejszym zagrożeniem dla rezerwatu jest postępująca zabudowa mieszkaniowa (domy jednorodzinne) z infrastrukturą towarzyszącą (ogrodzenia, wiaty, chodniki itp.) zmieniająca naturalne i półnaturalne ekosystemy chronione w ramach ochrony rezerwatowej oraz powodująca zanik terenów otwartych, znaczący spadek poziomu lustra wody w jeziorze przyczyniający się do pogorszenia stanu zachowania całego ekosystemu wodnego, intensyfikacja użytkowania łąkarskiego skutkującaubożeniem składu florystycznego fitocenoz łąkowych, a także zarzucenie użytkowania łąkarskiego skutkujące dodatkowo wzmożoną ekspansją nawłoci kanadyjskiej oraz roślinności leśnej i zaroślowej, w tym również gatunków obcych np. olsza szara i klon jesionolistny.

Cały obszar rezerwatu obejmuje się ochroną czynną. Z uwagi na konieczność prowadzenia działań w celu przeciwdziałania zdiagnozowanym zagrożeniom nie wyznacza się obszarów ochrony ścisłej. Rezerwat przyrody Jezioro Kiełpińskie położony jest w województwie mazowieckim, w powiecie warszawskim zachodnim, w gminie Łomianki. Obejmuje w zdecydowanej większości grunty prywatne w obrębie 138 działek należących do ponad 200 właścicieli (grunty Skarbu Państwa zajmują jedynie 0,08 ha obszaru rezerwatu). Dla terenu rezerwatu obowiązuje Uchwała Nr IX/90/2015 Rady Miejskiej w Łomiankach z dnia 13 sierpnia 2015 r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łomianki, a także Uchwała nr LIV/409/2010 Rady Miejskiej w Łomiankach z dnia 17 września 2010 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Kiełpin Poduchowny” (zm. Uchwałą Nr IV/21/2015 Rady Miejskiej w Łomiankach z dnia 5 lutego 2015 r.) oraz Uchwała

nr XL/471/2018 Rady Miejskiej w Łomiankach z dnia 8 marca 2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Kępy Kiełpińskiej.

W celu eliminacji i ograniczenia zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych obręby ewidencyjne nr 0022, 0034, 0023 i 0021 położone w gminie Łomianki objęte zostały ustaleniami do dokumentów planistycznych. W obszarze wskazań i rezerwacie należy utrzymać dotychczasowy sposób przeznaczenia i użytkowania gruntów, obszar rezerwatu wyłączyć należy z możliwości lokalizacji wszelkiej nowej infrastruktury technicznej niezwiązanej z funkcjonowaniem rezerwatu. Wykluczyć należy też realizację przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko za wyjątkiem inwestycji liniowych celu publicznego, a także takich które mogą przyczynić się do zmiany stosunków wodnych w sposób mogący negatywnie wpływać na rezerwat.

W ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych, celem zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie:

- 1) podał do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do sporządzania projektu planu ochrony poprzez:
 - a) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i na stronach internetowych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie,
 - b) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie Urzędu Miejskiego w Łomiankach,
 - c) umieszczenie obwieszczenia na łamach lokalnej gazety,
- 2) wyłożył dokumentację przygotowaną na potrzeby sporządzenia projektu planu ochrony oraz projekt planu ochrony w siedzibie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie. O wyłożeniu dokumentacji Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie poinformował poprzez:
 - a) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie oraz na stronach internetowych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie,
 - b) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie Urzędu Miejskiego w Łomiankach,
 - c) umieszczenie obwieszczenia na łamach lokalnej gazety.

W ramach przeprowadzonego postępowania z udziałem społeczeństwa wpłynęły następujące uwagi i wnioski do wyłożonego projektu planu.

1) ██████████ – Sołtys wsi Kiełpin, ██████████

a) *Propozycja ponownego wytyczenia otuliny rezerwatu – trzy budynki są wybudowane niezgodnie z prawem w bezpośredniej bliskości jeziora, wewnątrz otuliny (dwa w fazie budowy). Prośba o weryfikację pozwolenia na budowę oraz wytyczenia ogrodzenia, które kończy się za linią brzegową.*

Rezerwat przyrody Jezioro Kiełpińskie w świetle obowiązujących przepisów nie posiada otuliny, a jej ewentualne wyznaczenie nie następuje w drodze zarządzenia w sprawie ustanowienia planu ochrony. Weryfikacja wydanych pozwoleń na budowę pod kątem ich zgodności z prawem leży w zakresie kompetencji odpowiednich organów architektoniczno-budowlanych i pozostaje poza materiały kształtowaną przez plan ochrony. Niemniej jednak w niniejszym projekcie planu ochrony przewidziano realizację działania ochronnego obejmującego rozbiórkę wszystkich obiektów budowlanych, infrastruktury technicznej, ogrodzeń i innych obiektów wybudowanych w rezerwacie bez zezwolenia wymaganego ustawą o ochronie przyrody, a także przywrócenie użytkowania terenu do stanu sprzed samowolnego wybudowania rozebranych obiektów.

b) *Zaplanowanie zabiegów ochronnych dopuszczonych do realizacji na terenie rezerwatu – udostępnienie rezerwatu okolicznym mieszkańcom oraz służbom w celu zapobiegania dewastacji (pożary, rabunkowa wycinka drzew, kłusownictwo). Włączenie mieszkańców w system ochrony rezerwatu i reagowania na czynniki zagrożenia.*

Nieprzestrzeganie obowiązującego w rezerwacie przyrody reżimu prawnego określonego przepisami art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55, z późn. zm.) stanowi wystąpienie przeciwko dobru chronionemu i podlega karze aresztu albo grzywny. Prowadzenie czynności wyjaśniających w tym zakresie odbywa się na zasadach ustalonych

w korespondujących ze sobą przepisach ustawy o ochronie przyrody i Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia. Orzekanie w tego typu sprawach następuje na podstawie tych przepisów a orzeczenia w pierwszej instancji wydawane są przez sądy rejonowe. Organy władne podjęcia działań w zakresie wykrywania przestępstw i wykroczeń oraz ścigania ich sprawców posiadają legitymację do ich wykonywania w rezerwacie, bez konieczności uzyskiwania zezwolenia na odstąpienie od zakazów wynikających z art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Przyznane prawo do wykonywania tego rodzaju zadań ma bowiem charakter nadrzędny wobec wprowadzonych na teren rezerwatu ograniczeń w jego użytkowaniu, gdyż realizujący te zadania nie może być nimi związany. W związku z powyższym, nie zachodzi potrzeba wprowadzania planem ochrony dodatkowej regulacji przyznającej organom ścigania prawo podejmowania czynności dochodzeniowych na obszarze rezerwatu. Tym niemniej, w projekcie planu ochrony zaplanowano

przeciwdziałanie wskazanym w uwadze zagrożeniom poprzez: ustawianie tablic informacyjnych o obowiązujących w rezerwacie zakazach, utrzymanie rezerwatu jako obszaru wyłączanego z ruchu pojazdów, likwidacja dróg powstałych w następstwie ruchu pojazdów, ustawiania przeszkód uniemożliwiających wjazd pojazdów do rezerwatu, a także utrzymanie rezerwatu jako obszaru wyłączanego z rekreacyjnego wykorzystywania, w szczególności w formie kąpielisk, palenia ognisk, biwakowania, imprez rekreacyjno – sportowych. Plan dopuszcza ewentualne skanalizowanie ruchu do wyznaczonego szlaku turystycznego, edukacyjnego, jednak wyznaczenie takiego szlaku następuje w drodze osobnego aktu prawnego.

c) *Wskazanie potencjalnego obszaru udostępnionego do celów sportowo-rekreacyjnych – zawężenie obszaru pozwoleń kontrolować miejsca ingerencji człowieka w tereny chronione. Jako miejsce takiej aktywności wskazano łękę przy Domu Księża Emerytów (ul. Kościelna Droga w Kiełpinie).*

Z uwagi na istotne istniejące i potencjalne zagrożenia związane z presją sportowo - rekreacyjną obszaru rezerwatu nie udostępniono dla celów rekreacyjnych i sportowych bowiem istnieje wysokie ryzyko dalszego pogarszania stanu ochrony i walorów rezerwatu. Niemniej jednak plan dopuszcza ewentualne skanalizowanie ruchu do wyznaczonego szlaku turystycznego i edukacyjnego, jednak wyznaczenie takiego szlaku następuje w drodze osobnego aktu prawnego.

d) *Przywrócenie drożności Strugi Dziekanowskiej zasilającej Jezioro Pawłowskie, Jezioro Fabryczne oraz łączącej Jezioro Kiełpińskie z Dziekanowskim – sztuczne zasilenie Strugi oczyszczoną wodą z oczyszczalni ścieków przy ul. Brukowej 2 w Łomiankach leżącej na drodze cieku.*

Kwestia dotycząca przywrócenia drożności pomiędzy poszczególnymi zbiornikami wodnymi została zawarta w planie ochrony, jako sposób przeciwdziałania zagrożeniu jakim jest spadek poziomu wód w rezerwacie. Starorzecze będące głównym przedmiotem ochrony, nie jest wydzielone jako osobna jednostka ewidencyjna a jedynie jako użytki wodne na poszczególnych działkach. Nie jest również ujęte jako Jednolita Część Wód Powierzchniowych. Do JCWP jest natomiast zaliczony ciek przepływający przez Jezioro Kiełpińskie o nazwie Dopływ z Jez. Dziekanowskiego (RW20002625994) zwany też Strugą Dziekanowską. W Planach gospodarowania wodami dorzecza Wisły zaliczona została do typu 26 - ciek w dolinie wielkiej rzeki nizinnej oraz oceniona jako naturalna. Błędne zakwalifikowanie gruntów w rezerwacie pod wodami jako wody stojące, gdy rzeczywistości są wodami płynącymi, jest kluczowe dla stosunków własnościowych w rezerwacie oraz jego skutecznej ochrony. Struga Dziekanowska na tym odcinku nie jest monitorowana przez co brak jest możliwości wskazania jednoznacznych przyczyn oraz zakresu obniżania się poziomu wód

w rezerwacie co uniemożliwia zaplanowanie racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie nieprzemyślanych działań będzie tylko generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w planie ochrony zaplanowano działanie mające na celu szczegółowe rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego wód rezerwatu poprzez przeprowadzenie monitoringu. W przypadku potwierdzenia złego stanu wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn i wprowadzenie działań naprawczych. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewni ich maksymalną skuteczność. W przedmiocie odprowadzania ścieków do rezerwatu wskazać należy, że na etapie sporządzania planu ochrony analizowana była możliwość zasilania wód Jeziora Kiełpińskiego ściekami z oczyszczalni ścieków za pośrednictwem Dziekanowskiej Strugi. Przeprowadzone analizy wykazały, że rozwiązanie takie może ograniczyć drastyczny spadek poziomu lustra wody, co można uznać za pozytywny efekt. Jednak wadą tego rozwiązania jest fakt, że wody pochodzące z oczyszczalni pod wieloma względami różnią się od wód Wisły, a to one powinny jednak nadawać charakter florze i faunie występującej w starorzeczu. Dodatkowo należy mieć na uwadze możliwość wystąpienia awarii czy innych zdarzeń losowych, w czasie których do jeziora mogą trafić ścieki nieoczyszczone. W związku z powyższym działanie takie nie może być wprowadzone do planu ochrony, jako niezgodne z celem ochrony rezerwatu, tj. zachowanie starorzecza Wisły z charakterystyczną fauną i florą, stanowiącego cenny obiekt do badań nad procesami samooczyszczania się wód stojących. Wprowadzanie do rezerwatu ścieków miałyby znaczący wpływ na naturalne procesy jego samooczyszczania, a co za tym idzie, negatywnie wpłynęłoby na wartości przyrodnicze, dla których rezerwat został powołany do życia, dla zachowania których wymagane jest zachowanie naturalnych warunków wodnych i wykluczenie wszelkiej presji.

2) Stowarzyszenie „Inicjatywa na rzecz zrównoważonego rozwoju Łomianek”:

a) *Objęcie analizą terenów pozostających poza granicami rezerwatu oraz zdefiniowanie zagrożeń wynikających ze sposobu ich zagospodarowania pod kątem ich negatywnego oddziaływania na rezerwat, obszar Natura 2000 Kampinoska Dolina Wisły oraz Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu.*

Zagospodarowanie przestrzenne obszarów otaczających rezerwat zostało przeanalizowane, a zagrożenia zewnętrzne zarówno istniejące jak i potencjalne zostały w planie ochrony zdefiniowane. Znalazło to swoje odzwierciedlenie w zdefiniowanych ustaleniach do dokumentów z zakresu planowania przestrzennego.

b) *Ograniczenie presji urbanizacyjnej na wszelkie elementy środowiska w obrębie Jeziora Kiełpińskiego oraz w jego otoczeniu poprzez ustanowienie otuliny rezerwatu, sformułowanie ustaleń i wskazań dla studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i*

miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – w tym zamknięcie dla pojazdów drogi położonej na zachodnim brzegu Jeziora Kiełpińskiego, pozostającej w granicach rezerwatu.

Ustawodawca uchwalając przepisy ustawy o ochronie przyrody wyczerpująco uregulował różnorodne aspekty funkcjonowania rezerwatu przyrody, w tym również jego ochronę przed niekorzystnym wpływem wynikającym z działalności człowieka. Upoważniając regionalnych dyrektorów ochrony środowiska do wprowadzenia planem ochrony ustaleń do dokumentów planistycznych dał on im narzędzie pozwalające eliminować lub ograniczać zagrożenia dla przyrody, jakie mogą powstać w wyniku zagospodarowania terenów otaczających rezerwat. W przeciwieństwie do samego rezerwatu, ustawa o ochronie przyrody nie wprowadza ani nie upoważnia do wprowadzania zakazów w zakresie wykonywania prawa własności nieruchomości położonych

w sąsiedztwie rezerwatu. Nie obowiązywanie na terenach otaczających rezerwat zakazów nie oznacza, że brak jest jakichkolwiek ograniczeń na tym obszarze. Ustawowo określony cel wprowadzenia planem ochrony wskazań do dokumentów planistycznych stanowi podstawę do formułowania ograniczeń w sferze wykonywania własności nieruchomości położonych w sąsiedztwie rezerwatu. Wychodząc z regulacji określonej w art. 20 ust. 3 pkt 7 ustawy o ochronie przyrody, można przyjąć, że wprowadzone planem ochrony wskazania do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium stanowią strefę ochronną graniczącą z rezerwatem, którą wyznacza się w celu zabezpieczenia rezerwatu przed zagrożeniami zewnętrznymi, mającymi swoje źródło poza granicami rezerwatu i wynikającymi z działalności człowieka. Mając na uwadze cel wprowadzenia ustaleń, przyjąć należy, że na terenach graniczących z rezerwatem można wprowadzać wszelką formę zagospodarowania, jeżeli nie stwarza zagrożenia dla rezerwatu.

Zdefiniowane

w planie ochrony ustalenia do sposobu zagospodarowania terenu wokół rezerwatu został zredagowany w oparciu o analizę obowiązujących z tego zakresu dokumentów planistycznych. W związku z tym, że nie zagrażają one celowi ochrony rezerwatu i przedmiotom ochrony obszaru Natura 2000, nie ma potrzeby wprowadzania w nich zmian. Zapisy planu ochrony stanowią swojego rodzaju cel do osiągnięcia, jaki został określony w akcie prawnym uznającym rezerwat przyrody. Ustalona przez ustawę o ochronie przyrody delegacja, nie upoważnia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie do wprowadzania w nim zmian poprzez plan ochrony. Legitymacja do wydawania w tej sprawie aktów prawa miejscowego została zawarta w art. 13 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody. Zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody plan ochrony może zawierać zakres określony w art. 20 ust. 3 i art. 28 ustawy o ochronie przyrody. Rozszerzenie ustawowo określonego katalogu zagadnień, poprzez utworzenie planem ochrony otuliny rezerwatu, stanowiłoby wykroczenie poza ramy ustawowego upoważnienia, czyniąc z mocy

prawa takie zarządzenie nieważnym. W kwestii dróg to plan ochrony zakłada likwidację wszelkich nielegalnie powstałych dojazdów do jeziora. Plan ochrony nie zakłada likwidacji w rezerwacie drogi gminnej stanowiącej działkę ewidencyjną numer 37, istniejącej już w dniu uznania rezerwatu, gdyż obiekt ten może funkcjonować w oparciu o przepis art. 15 ust. 1 pkt 18 ustawy o ochronie przyrody.

c) Objęcie analizą oraz sformułowanie wskazań dla sposobu zagospodarowania oraz zdefiniowanie działań ochronnych dla terenów, przez które przebiega Struga Dziekanowska, ciek o ogromnym znaczeniu dla stanu wielu siedlisk, w tym dla samego rezerwatu.

Kwestia dotycząca przywrócenia drożności pomiędzy poszczególnymi zbiornikami wodnymi została zawarta w planie ochrony, jako sposób przeciwdziałania zagrożeniu jakim jest spadek poziomu wód w rezerwacie. Starorzecze będące głównym przedmiotem ochrony, nie jest wydzielone jako osobna jednostka ewidencyjna a jedynie jako użytki wodne na poszczególnych działkach. Nie jest również ujęte jako Jednolita Część Wód Powierzchniowych. Do JCWP jest natomiast zaliczony ciek przepływający przez Jezioro Kiełpińskie o nazwie Dopływ z Jez. Dziekanowskiego (RW20002625994) zwany też Strugą Dziekanowską. W Planach gospodarowania wodami dorzecza Wisły zaliczona została do typu 26 - ciek w dolinie wielkiej rzeki nizinnej oraz oceniona jako naturalna. Błędne zakwalifikowanie gruntów w rezerwacie pod wodami jako wody stojące, gdy rzeczywistości są wodami płynącymi, jest kluczowe dla stosunków własnościowych w rezerwacie oraz jego skutecznej ochrony. Struga Dziekanowska na tym odcinku nie jest monitorowana przez co brak jest możliwości wskazania jednoznacznych przyczyn oraz zakresu obniżania się poziomu wód w rezerwacie co uniemożliwia zaplanowanie racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie nieprzemyślanych działań będzie tylko generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w planie ochrony zaplanowano działanie mające na celu szczegółowe rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego wód rezerwatu poprzez przeprowadzenie monitoringu. W przypadku potwierdzenia złego stanu wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn i wprowadzenie działań naprawczych. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich maksymalnej skuteczności.

d) Wskazanie obszarów udostępnionych w celach edukacyjnych (przyrodnicza ścieżka edukacyjna) oraz rekreacyjnych, przy jednoczesnym zdefiniowaniu zasad ich udostępniania.

Z uwagi na istotne istniejące i potencjalne zagrożenia związane z presją sportowo - rekreacyjną obszaru rezerwatu nie udostępniono dla celów rekreacyjnych i sportowych bowiem istnieje wysokie ryzyko dalszego pogarszania stanu ochrony i walorów rezerwatu. Niemniej jednak plan dopuszcza

ewentualne skanalizowanie ruchu do wyznaczonego szlaku turystycznego i edukacyjnego, jednak wyznaczenie takiego szlaku następuje w drodze odrębnego aktu prawnego.

e) *Wskazanie miejsc, w których może być prowadzona działalność rolnicza oraz zdefiniowanie jej dopuszczalnego zakresu.*

Odpowiednie zapisy dotyczące utrzymania w rezerwacie terenów otwartych zostały wprowadzone w formie działań ochronnych. W planie ochrony nie przewidywane jest natomiast wskazywanie obszarów dopuszczonych do szeroko rozumianej działalności rolniczej. Zgodnie z przepisami art. 20 ust. 3 pkt 6 ustawy o ochronie przyrody w planie ochrony można wskazywać miejsca dopuszczone do działalności rolniczej nie można natomiast ustalać zasad na jakich działalność ta może być prowadzona.

f) *Określenie metodyki rewitalizacji oraz przywracania do stanu zgodnego z prawem terenów znajdujących się w granicach rezerwatu, na których w sposób nielegalny powstała zabudowa mieszkalna oraz ulokowano składowiska odpadów niewiadomego pochodzenia.*

Odpowiednie zapisy zostały wprowadzone do planu ochrony.

g) *Stworzenie sprawnego mechanizmu kontroli i przeciwdziałania negatywnym zjawiskom związanym z dewastacją rezerwatu (wzmoczona aktywność turystyczna i wypoczynkowa, brak egzekwowania prawa ochrony rezerwatu, zezwolenia na budowę w rezerwacie i przy jego granicy).*

Kontrole obszaru rezerwatu przez służby uprawnione do wykrywania przestępstw i wykroczeń oraz ścigania ich sprawców mają pierwszeństwo wykonania w stosunku do przepisów wynikających z ustawy o ochronie przyrody. Z tego względu plan ochrony nie przewiduje tego typu działań, niemniej jednak zaplanowano przeciwdziałanie wskazanym w uwadze zagrożeniom, poprzez m.in. ustawianie tablic informacyjnych o obowiązujących w rezerwacie zakazach, utrzymanie rezerwatu jako obszaru wyłączanego z ruchu pojazdów, likwidacja dróg powstałych w następstwie ruchu pojazdów, ustawianie przeszkód uniemożliwiających wjazd pojazdów do rezerwatu, a także utrzymanie rezerwatu jako obszaru wyłączanego z rekreacyjnego wykorzystywania, w szczególności w formie kąpielisk, palenia ognisk, biwakowania, imprez rekreacyjna – sportowych. Plan dopuszcza ewentualne skanalizowanie ruchu do wyznaczonego szlaku turystycznego, edukacyjnego, jednak wyznaczenie takiego szlaku następuje w drodze osobnego aktu prawnego.

h) *Podjęcie działań na rzecz informacji, edukacji i utrwalania dobrych wzorców zachowań w warunkach korzystania ze środowiska o unikalnych walorach przyrodniczych.*

Zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody, ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody w celu kształtowania właściwych postaw człowieka wobec przyrody. Jednym ze sposobów realizacji tak

założonych dążeń, jest opracowywanie i realizacja planów ochrony dla obszarów podlegających ochronie prawnej. Przy takiej konstrukcji prawa, wprowadzenie w życie planu ochrony i jego realizacja mieści się w zakresie działań podejmowanych na rzecz edukacji czy też utrwalania wzorów dobrych zachowań w przedmiocie ochrony rezerwatów przyrody.

i) Wydzielenie ograniczonej przestrzeni ogólnie dostępnej, przy jednoczesnym zdefiniowaniu zasad korzystania z niej. Przestrzeń ta powinna być wyposażona w niezbędne do osiągnięcia założonych celów elementy infrastruktury.

Z uwagi na istotne istniejące i potencjalne zagrożenia związane z presją sportowo - rekreacyjną obszaru rezerwatu nie udostępniono dla celów rekreacyjnych i sportowych bowiem istnieje wysokie ryzyko dalszego pogarszania stanu ochrony i walorów rezerwatu. Niemniej jednak plan dopuszcza ewentualne skanalizowanie ruchu do wyznaczonego szlaku turystycznego i edukacyjnego, z tymże wyznaczenie takiego szlaku następuje w drodze osobnego aktu prawnego. Priorytetowym celem, dla ochrony którego utworzono tę formę ochrony przyrody, jest zachowanie starorzecza Wisły z charakterystyczną fauną i florą, stanowiącego cenny obiekt do badań nad procesami samooczyszczania się wód stojących. Podstawowymi funkcjami pełnionymi przez przedmiotowy rezerwat, są zatem, utrzymanie procesów naturalnie kształtujących czystość wód starorzecza Wisły, jak najwyższej klasy czystości tych wód oraz zabezpieczenie naturalnego charakteru jego fauny i flory. Ochrona naturalnych cech fauny i flory oraz czystości wód Jeziora Kiełpińskiego, będących celem ochrony rezerwatu przyrody, w sposób sprzyjający jego utrzymaniu, może być skutecznie realizowana pod warunkiem, że zachodzące w nim naturalne procesy będą przebiegały w sposób niezaburzony przez czynniki zewnętrzne. Odstępstwo od obowiązujących zakazów nie może zatem oddziaływać na żaden z tych elementów z osobna jak i na wszystkie razem. Wyznaczenie w rezerwacie miejsc dla szeroko rozumianej rekreacji stałoby w sprzeczności z przepisami art. 13 ustawy o ochronie przyrody stanowiącymi, że rezerwaty przyrody obejmują obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi. To, że rekreacja może być czynnością, której wykonywanie może wpłynąć w znaczący sposób na stan zachowania przedmiotów ochrony w rezerwacie, zostało dostrzeżone przez ustawodawców i wyrażone przepisami ustawy o ochronie przyrody. Wskazać w tym miejscu można dodatkowo, że tworzenie w rezerwacie miejsc związanych z wypoczynkiem rekreacyjnym nie przyczyni się do podniesienia świadomości przyrodniczej społeczeństwa. Każda osoba szanująca prawo, zanim wejdzie na dany teren, winna zapoznać się z zasadami tam obowiązującymi,

w szczególności, jeżeli jest to rezerwat przyrody oznakowany tablicami urzędowymi. Wprowadzone ustawą o ochronie przyrody na obszar rezerwatu przyrody zakazy, są przepisami powszechnie obowiązującymi. Funkcjonowanie powszechnie obowiązującego prawa opiera się na założeniu, że wszyscy są zobowiązani do przestrzegania obowiązującej normy i wszyscy znają jej właściwą treść oraz nikt nie może uchylić się od ujemnych skutków jej naruszenia na podstawie, że jej nie znał lub rozumiał ją opacznie. Jedną z naczelných reguł prawnych jest, że niezajomość prawa nie stanowi okoliczności, na którą można się powoływać w celu usprawiedliwienia działań, od których norma prawna uzależnia określony skutek. W praktyce, w przedmiocie sprawy może wyrażać się ona tym, że nikt nie może podnosić, iż zachował się niezgodnie z normą obowiązującą w rezerwacie przyrody Jezioro Kiełpińskie dlatego, że nie wiedział o jej istnieniu, w szczególności, że rezerwat ten jest oznakowany. Fakt, że pomimo oznakowania rezerwatu jest w nim naruszane prawo, może skłaniać jedynie do refleksji, że wśród społeczeństwa znajduje się grupa ludzi, cechująca się brakiem poszanowania dla prawa, czyjejś własności i pracy a co najważniejsze, wartości przyrodniczych tego miejsca, będącego dobrem społecznym. Tak jak to doświadczenie pokazuje, wyznaczanie miejsc rekreacji nie spowoduje tego, że osoby te zmienią swoje zachowanie i zaczną przestrzegać obowiązującego w rezerwacie prawa. Braku poszanowania dla formy ochrony przyrody, jaką są rezerwaty przyrody, należy się raczej dopatrywać w braku wiedzy przyrodniczej wśród społeczeństwa a nie w braku obszarów służących rekreacji. Ochrona obiektów cennych przyrodniczo będzie trwała bowiem tylko wtedy, jeżeli będzie oparta na zrozumieniu potrzeb i uwarunkowań ochrony danego obszaru przez ludzi, w szczególności z nim związanych. Należy dążyć do tego, aby lokalna społeczność uznała ochronę przyrody za swoją powinność, a istnienie dobrze chronionej formy ochrony przyrody za powód do dumy, a także, aby jak najwięcej osób i podmiotów odnalazło w tej ochronie swoje korzyści. Przekształcanie rezerwatu w obiekt rekreacyjny przyniesie odwrotny skutek, którego końcowym efektem może być to, że ludzie zaprzestaną postrzegać rezerwaty jako jedną z najwyższych form ochrony przyrody. Taki sposób pokazania społeczeństwu ochrony przyrody w rezerwach nie przybliży problematyki związanej z ich ochroną a może w efekcie przynieść fragmentaryczny i nieuporządkowany przekaz, w niewłaściwy sposób docierający do odbiorcy, co może mieć istotny wpływ na sposób postrzegania przez niego celu tworzenia rezerwatów przyrody. O braku wiedzy wśród społeczeństwa w zakresie ochrony rezerwatowej i konieczności prowadzenia w tym względzie właściwej edukacji, świadczyć może skala ignorowania obowiązującego w przedmiotowym rezerwacie przyrody reżimu prawnego, o czym mogą świadczyć wpisy zamieszczane na stronach internetowych.

j) *Wydzielenia miejsca na przyrodniczą ścieżkę edukacyjną.*

ustawiania przeszkód uniemożliwiających wjazd pojazdów do rezerwatu, a także utrzymanie rezerwatu jako obszaru wyłączanego z rekreacyjnego wykorzystywania, w szczególności w formie kąpielisk, palenia ognisk, biwakowania, imprez rekreacyjno – sportowych. Zdiagnozowane zagrożenia dla rezerwatu, wśród których do najpoważniejszych należy rekreacyjne wykorzystanie jego obszaru, determinuje konieczność utrzymania tego terenu jako obszaru wyłączanego z rekreacyjnego wykorzystywania. Niemniej jednak, mając na uwadze oczekiwania społeczne, w planie ochrony dopuszczono wyznaczenie wokół rezerwatu ścieżki udostępnionej do ruchu. Wyznaczenie takiej ścieżki następuje jednak odrębnym aktem prawnym.

b) *Ponownego wytyczenia granic i otuliny rezerwatu Jezioro Kiełpińskie. Aktualnie istnieją, co najmniej 2 budynki wybudowane niezgodnie z prawem w bezpośredniej bliskości Jeziora wewnątrz obecnie wytyczonej otuliny.*

Rezerwat przyrody Jezioro Kiełpińskie w świetle obowiązujących przepisów nie posiada otuliny, a jej ewentualne wyznaczenie nie następuje w drodze zarządzenia w sprawie ustanowienia planu ochrony.

c) *Wprowadzenie działań mających na celu odtworzenie cennych przyrodniczo terenów, np. uzupełnienia drzewostanów, które w ostatnich latach uległy dużej dewastacji pod wpływem bezmyślnych działań człowieka oraz niekontrolowanego wzrostu populacji bobrów.*

Zagrożenia dla walorów przyrodniczych rezerwatu zostały zdiagnozowane na podstawie stanu faktycznego w terenie, ustalonego podczas prac przeprowadzonych na potrzeby ustanowienia planu ochrony. Sposób ich eliminacji został tak dobrany, aby zachować obszar rezerwatu w stopniu jak najbardziej zbliżonym do stanu na dzień jego uznania. W kwestii dotyczącej zagrożenia bytowania bobrów na terenie rezerwatu, nie zostało to uznane za zagrożenie, gdyż w obrębie rezerwatu całość środowiska przyrodniczego podlega ochronie, a nieodłącznym składnikiem naturalnych ekosystemów wodnych jest bóbr europejski. Bóbr mógłby stanowić zagrożenie dla ekosystemów leśnych, gdyby w ich obrębie występowały szczególnie cenne drzewa o pomnikowych rozmiarach, które jednak na terenie rezerwatu Jezioro Kiełpińskie nie występują.

d) *Dużym zagrożeniem dla rezerwatu jest coraz niższy stan wód. Jezioro Kiełpińskie stanowi jedno z kluczowych ogniw tzw. Strugi Dziekanowskiej, połączone jest z pozostałymi jeziorkami i oczkami wodnymi ciekami wodnymi, który niestety ze względu na lata zaniedbań, obumiera. Dlatego uważam iż w ramach działań ochronnych, wspierających utrzymanie rezerwatu bardzo ważne jest odtworzenie Strugi Dziekanowskiej m.in. poprzez możliwość dodatkowego zasilenia. Uważam, iż plan ochrony Jeziora Kiełpińskiego powinien uwzględnić kluczową rolę Strugi Dziekanowskiej. Umożliwienie gminie Łomianki podjęcia konkretnych działań, o które walczy od lat, w celu rewitalizacji tego terenu.*

Kwestia dotycząca przywrócenia drożności pomiędzy poszczególnymi zbiornikami wodnymi została zawarta w planie ochrony, jako sposób przeciwdziałania zagrożeniu jakim jest spadek poziomu wód w rezerwacie. Starorzecze będące głównym przedmiotem ochrony, nie jest wydzielone jako osobna jednostka ewidencyjna, a jedynie jako użytki wodne na poszczególnych działkach. Nie jest również ujęte jako Jednolita Część Wód Powierzchniowych. Do JCWP jest natomiast zaliczony ciek przepływający przez Jezioro Kiełpińskie o nazwie Dopływ z Jez. Dziekanowskiego (RW20002625994) zwany też Strugą Dziekanowską. W Planach gospodarowania wodami dorzecza Wisły zaliczona została do typu 26 - ciek w dolinie wielkiej rzeki nizinnej oraz oceniona jako naturalna. Błędne zakwalifikowanie gruntów w rezerwacie pod wodami jako wody stojące, gdy rzeczywistości są wodami płynącymi, jest kluczowe dla stosunków własnościowych w rezerwacie oraz jego skutecznej ochrony. Struga Dziekanowska na tym odcinku nie jest monitorowana przez co brak jest możliwości wskazania jednoznacznych przyczyn oraz zakresu obniżania się poziomu wód w rezerwacie co uniemożliwia zaplanowanie racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie nieprzemyślanych działań będzie tylko generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w planie ochrony zaplanowano działanie mające na celu szczegółowe rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego wód rezerwatu poprzez przeprowadzenie monitoringu. W przypadku potwierdzenia złego stanu wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn i wprowadzenie działań naprawczych. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewni ich maksymalną skuteczność. W przedmiocie odprowadzania ścieków do rezerwatu wskazać należy, że na etapie sporządzania planu ochrony analizowana była możliwość zasilania wód Jeziora Kiełpińskiego ściekami z oczyszczalni ścieków za pośrednictwem Dziekanowskiej Strugi. Przeprowadzone analizy wykazały, że rozwiązanie takie może ograniczyć drastyczny spadek poziomu lustra wody, co można uznać za pozytywny efekt. Jednak wadą tego rozwiązania jest fakt, że wody pochodzące z oczyszczalni pod wieloma względami różnią się od wód Wisły, a to one powinny jednak nadawać charakter florze i faunie występującej w starorzeczu. Dodatkowo należy mieć na uwadze możliwość wystąpienia awarii czy innych zdarzeń losowych, w czasie których do jeziora mogą trafić ścieki nieoczyszczone. W związku z powyższym działanie takie nie może być wprowadzone do planu ochrony, jako niezgodne z celem ochrony rezerwatu, tj. zachowanie starorzecza Wisły z charakterystyczną fauną i florą, stanowiącego cenny obiekt do badań nad procesami samooczyszczania się wód stojących. Wprowadzanie do rezerwatu ścieków miałyby znaczący wpływ na naturalne procesy jego samooczyszczania, a co za tym idzie, negatywnie wpłynęłoby na wartości przyrodnicze, dla których rezerwat został powołany do życia, dla zachowania których wymagane jest zachowanie naturalnych warunków wodnych i wykluczenie wszelkiej presji.

e) *Podjęcie działań mających na celu ograniczenie zabudowy terenów przylegających do otuliny Jeziora. Obecnie jednym z największych zagrożeń dla rezerwatu jest wzrastająca urbanizacja pobliskich terenów, brak odpowiedniego zabezpieczenia tych terenów na poziomie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.*

Plan ochrony przewiduje realizację działania ochronnego polegającego na rozbiórce wszystkich obiektów budowlanych, infrastruktury technicznej, ogrodzeń i innych obiektów wybudowanych w rezerwacie bez zezwolenia wymaganego ustawą o ochronie przyrody, a także przywrócenie użytkowania terenu do stanu sprzed samowolnego wybudowania rozebranych obiektów. Ponadto wprowadzone ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łomianki, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Łomianki, planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego, mają na celu zabezpieczenie terenu tego rezerwatu przed niekorzystnym wpływem antropopresji i urbanizacji.

4) Burmistrz Łomianek:

a) *Udostępnienie do celów rekreacyjnych wybranego fragmentu rezerwatu. W chwili obecnej cały teren rezerwatu jest nadmiernie wykorzystywany przez mieszkańców oraz turystów, ruch turystyczny odbywa się w sposób niekontrolowany na całej powierzchni.*

Z uwagi na istotne istniejące i potencjalne zagrożenia związane z presją sportowo - rekreacyjną obszaru rezerwatu nie udostępniono dla celów rekreacyjnych i sportowych bowiem istnieje wysokie ryzyko dalszego pogarszania stanu ochrony i walorów rezerwatu. Niemniej jednak plan dopuszcza ewentualne skanalizowanie ruchu do wyznaczonego szlaku turystycznego i edukacyjnego, z tymże wyznaczenie takiego szlaku następuje w drodze osobnego aktu prawnego. Priorytetowym celem, dla ochrony którego utworzono tę formę ochrony przyrody, jest zachowanie starorzecza Wisły z charakterystyczną fauną i florą, stanowiącego cenny obiekt do badań nad procesami samooczyszczania się wód stojących. Podstawowymi funkcjami pełnionymi przez przedmiotowy rezerwat, są zatem, utrzymanie procesów naturalnie kształtujących czystość wód starorzecza Wisły, jak najwyższej klasy czystości tych wód oraz zabezpieczenie naturalnego charakteru jego fauny i flory. Ochrona naturalnych cech fauny i flory oraz czystości wód Jeziora Kiełpińskiego, będących celem ochrony rezerwatu przyrody, w sposób sprzyjający jego utrzymaniu, może być skutecznie realizowana pod warunkiem, że zachodzące w nim naturalne procesy będą przebiegały w sposób niezaburzony przez czynniki zewnętrzne. Odstępstwo od obowiązujących zakazów nie może zatem oddziaływać na żaden z tych elementów z osobna jak i na wszystkie razem. Wyznaczenie w rezerwacie miejsc dla szeroko rozumianej rekreacji stałoby w sprzeczności z przepisami art. 13 ustawy o ochronie przyrody stanowiącymi, że rezerwaty przyrody obejmują obszary zachowane

w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi. To, że rekreacja może być czynnością, której wykonywanie może wpłynąć w znaczący sposób na stan zachowania przedmiotów ochrony w rezerwacie, zostało dostrzeżone przez ustawodawców i wyrażone przepisami ustawy o ochronie przyrody. Wskazać w tym miejscu można dodatkowo, że tworzenie w rezerwacie miejsc związanych z wypoczynkiem rekreacyjnym nie przyczyni się do podniesienia świadomości przyrodniczej społeczeństwa. Każda osoba szanująca prawo, zanim wejdzie na dany teren, winna zapoznać się z zasadami tam obowiązującymi, w szczególności, jeżeli jest to rezerwat przyrody oznakowany tablicami urzędowymi. Wprowadzone ustawą o ochronie przyrody na obszar rezerwatu przyrody zakazy, są przepisami powszechnie obowiązującymi. Funkcjonowanie powszechnie obowiązującego prawa opiera się na założeniu, że wszyscy są zobowiązani do przestrzegania obowiązującej normy i wszyscy znają jej właściwą treść oraz nikt nie może uchylić się od ujemnych skutków jej naruszenia na podstawie, że jej nie znał lub rozumiał ją opacznie. Jedną z naczelnych reguł prawnych jest, że nieznanomość prawa nie stanowi okoliczności, na którą można się powoływać w celu usprawiedliwienia działań, od których norma prawna uzależnia określony skutek. W praktyce, w przedmiocie sprawy może wyrażać się ona tym, że nikt nie może podnosić, iż zachował się niezgodnie z normą obowiązującą w rezerwacie przyrody Jezioro Kiełpińskie dlatego, że nie wiedział o jej istnieniu, w szczególności, że rezerwat ten jest oznakowany. Fakt, że pomimo oznakowania rezerwatu jest w nim naruszane prawo, może skłaniać jedynie do refleksji, że wśród społeczeństwa znajduje się grupa ludzi, cechująca się brakiem poszanowania dla prawa, czyjejś własności i pracy a co najważniejsze, wartości przyrodniczych tego miejsca, będącego dobrem społecznym. Tak jak to doświadczenie pokazuje, wyznaczanie miejsc rekreacji nie spowoduje tego, że osoby te zmienią swoje zachowanie i zaczną przestrzegać obowiązującego w rezerwacie prawa. Braku poszanowania dla formy ochrony przyrody, jaką są rezerwaty przyrody, należy się raczej dopatrywać w braku wiedzy przyrodniczej wśród społeczeństwa a nie w braku obszarów służących rekreacji. Ochrona obiektów cennych przyrodniczo będzie trwała bowiem tylko wtedy, jeżeli będzie oparta na zrozumieniu potrzeb i uwarunkowań ochrony danego obszaru przez ludzi, w szczególności z nim związanych. Należy dążyć do tego, aby lokalna społeczność uznała ochronę przyrody za swoją powinność, a istnienie dobrze chronionej formy ochrony przyrody za powód do dumy, a także, aby jak najwięcej osób i podmiotów odnalazło w tej ochronie swoje korzyści. Przekształcanie rezerwatu w obiekt rekreacyjny przyniesie odwrotny skutek, którego końcowym efektem może być to, że ludzie

zaprzestaną postrzegać rezerwaty jako jedną z najwyższych form ochrony przyrody. Taki sposób pokazania społeczeństwu ochrony przyrody w rezerwach nie przybliży problematyki związanej z ich ochroną a może w efekcie przynieść fragmentaryczny i nieuporządkowany przekaz, w niewłaściwy sposób docierający do odbiorcy, co może mieć istotny wpływ na sposób postrzegania przez niego celu tworzenia rezerwatów przyrody. O braku wiedzy wśród społeczeństwa w zakresie ochrony rezerwatowej i konieczności prowadzenia w tym względzie właściwej edukacji, świadczyć może skala ignorowania obowiązującego w przedmiotowym rezerwacie przyrody reżimu prawnego, o czym mogą świadczyć wpisy zamieszczane na stronach internetowych.

b) Umożliwienie podjęcia działań mogących zapewnić dopływ wody do rezerwatu (postępujące od lat stopniowe obniżanie się lustra wody w jeziorze). Rozwiązaniem może być podjęcie działań mających na celu odtworzenie drożności Strugi Dziekanowskiej. Gmina zamierza podjąć działania poprawiające tzw. małą retencję na terenie Łomianek.

Kwestia dotycząca przywrócenia drożności pomiędzy poszczególnymi zbiornikami wodnymi została zawarta w planie ochrony, jako sposób przeciwdziałania zagrożeniu jakim jest spadek poziomu wód w rezerwacie. Starorzecze będące głównym przedmiotem ochrony, nie jest wydzielone jako osobna jednostka ewidencyjna a jedynie jako użytki wodne na poszczególnych działkach. Nie jest również ujęte jako Jednolita Część Wód Powierzchniowych. Do JCWP jest natomiast zaliczony ciek przepływający przez Jezioro Kiełpińskie o nazwie Dopływ z Jez. Dziekanowskiego (RW20002625994) zwany też Strugą Dziekanowską. W Planach gospodarowania wodami dorzecza Wisły zaliczona została do typu 26 - ciek w dolinie wielkiej rzeki nizinnej oraz oceniona jako naturalna. Błędne zakwalifikowanie gruntów w rezerwacie pod wodami jako wody stojące, gdy rzeczywistości są wodami płynącymi, jest kluczowe dla stosunków własnościowych w rezerwacie oraz jego skutecznej ochrony. Struga Dziekanowska na tym odcinku nie jest monitorowana przez co brak jest możliwości wskazania jednoznacznych przyczyn oraz zakresu obniżania się poziomu wód w rezerwacie co uniemożliwia zaplanowanie racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie nieprzemysłanych działań będzie tylko generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w planie ochrony zaplanowano działanie mające na celu szczegółowe rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego wód rezerwatu poprzez przeprowadzenie monitoringu. W przypadku potwierdzenia ich złego stanu wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn i wprowadzenie działań naprawczych. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewni ich maksymalną skuteczność. Na etapie sporządzania planu ochrony analizowana była możliwość zasilania wód Jeziora Kiełpińskiego ściekami z oczyszczalni ścieków za pośrednictwem Dziekanowskiej Strugi.

Przeprowadzone analizy wykazały, że rozwiązanie takie może ograniczyć drastyczny spadek poziomu lustra wody, co można uznać za pozytywny efekt. Jednak wadą tego rozwiązania jest fakt, że woda pochodząca z oczyszczalni pod wieloma względami różni się od wód Wisły, a to one powinny jednak nadawać charakter florze i faunie występującej w starorzeczu. Dodatkowo należy mieć na uwadze możliwość wystąpienia awarii czy innych zdarzeń losowych, w czasie których do jeziora mogą trafić ścieki nieoczyszczone. W związku z powyższym działanie takie nie może być wprowadzone do planu ochrony, jako niezgodne z celem ochrony rezerwatu, tj. zachowanie starorzecza Wisły z charakterystyczną fauną i florą, stanowiącego cenny obiekt do badań nad procesami samooczyszczania się wód stojących. Wprowadzanie do rezerwatu ścieków miałyby znaczący wpływ na naturalne procesy jego samooczyszczania, a co za tym idzie, negatywnie wpłynęłoby na wartości przyrodnicze, dla których rezerwat został powołany do życia, dla zachowania których wymagane jest zachowanie naturalnych warunków wodnych i wykluczenie wszelkiej presji.

c) Budowa ścieżki edukacyjnej obejmującej rezerwat i inne tereny cenne wokół niego.

Plan ochrony dopuszcza ewentualne skanalizowanie ruchu do wyznaczonego szlaku turystycznego i edukacyjnego, z tymże wyznaczenie takiego szlaku następuje w drodze osobnego aktu prawnego.

d) Uwzględnienie przebiegu istniejącej od wielu lat drogi gruntowej (ul. Brzegowa) – jest to droga używana w ruchu lokalnym. Należy wpisać ją do planu jako ulicę do użytku z ograniczeniem tonażu i prędkości poruszania się.

Jedyna droga publiczna znajdująca się na terenie rezerwatu zlokalizowana jest na działce ewidencyjnej numer 37 i plan ochrony nie zakłada jej likwidacji. W stosunku do pozostałej części rezerwatu plan ochrony przewiduje utrzymanie jej jako obszaru wyłączzonego z ruchu pojazdów, likwidację wszelkich dróg powstałych w następstwie nielegalnego ruchu pojazdów oraz ustawienie przeszkód uniemożliwiających wjazd pojazdów do rezerwatu.

e) Analiza powstałej w ciągu 10 lat zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie rezerwatu i jego granicach.

Analizę wykonano w dokumentacji sporządzonej na rzecz ustanowienia planu ochrony, a w samym planie przewiduje się wprowadzenie ustaleń do dokumentów planistycznych oraz działania ochronne obejmujące rozbiórkę wszystkich obiektów budowlanych, infrastruktury technicznej, ogrodzeń i innych obiektów wybudowanych w rezerwacie bez zezwolenia wymaganego ustawą o ochronie przyrody, a także przywrócenie użytkowania terenu do stanu sprzed samowolnego wybudowania rozebranych obiektów.

f) *Zaplanowanie odtworzenia roślinności brzegowej jeziora, szczególnie zadrzewień, które stopniowo zanikają samoistnie zastępowane przez zakrzewienia (nasadzenia gatunków rodzimych występujących w rezerwacie).*

W oparciu o badania szaty roślinnej ustalono, że nie ma potrzeby podejmowania podobnych działań, dlatego też nie wprowadzono tego typu zapisów do treści zarządzenia.

g) *Likwidacja starych, zniszczonych pomostów, stanowiących w chwili obecnej zagrożenie.*

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie rozpoczął likwidację pomostów i większość

z nich została już zlikwidowana w oparciu o zadania ochronne wprowadzone zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie.

h) *Zaplanowanie przeprowadzenia badań ichtiologicznych w jeziorze, mogących pokazać aktualny stan rybostanu, oraz flory i fauny dennej jeziora w celu podjęcia działań mogących poprawić stan wód w jeziorze.*

Badania ichtiologiczne zostały przeprowadzone w trakcie prac nad planem ochrony. Wnioski zawarto

w dokumentacji sporządzonej na rzecz ustanowienia planu ochrony. Nie ma potrzeby prowadzenia regularnego monitoringu ichtiofauny w jeziorze.

5) *Polski Związek Wędkarski, Okręg Mazowiecki, Koło nr 67 w Łomiankach:*

a) *Organizowanie zawodów wędkarskich splotkowych z brzegu pięć razy w roku (jednorazowo ok. 35 osób, 3-4 godziny). Ryby po zważeniu wracają do wody. Organizacja wyżywienia dla zawodników poza granicami rezerwatu.*

To, że połów ryb w rezerwacie może być czynnością, której wykonywanie może wpłynąć w znaczący sposób na stan zachowania przedmiotów ochrony w rezerwacie, zostało dostrzeżone przez ustawodawców i wyrażone przepisami prawa. Kwestia ta w polskim prawodawstwie została uregulowana dwiema wzajemnie korespondującymi ze sobą ustawami, tj. ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55, z późn. zm.) oraz ustawą z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2168, z późn. zm.). W wymienionym w art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody katalogu zakazów znajduje się zakaz połowu ryb. Równolegle ustawa ta wprowadza, przepisami art. 15 ust. 1 pkt 14 oraz art. 20 ust. 3 pkt. 5, swojego rodzaju dodatkowe obostrzenia w tym względzie, wskazując, że na terenie rezerwatu możliwe jest wykonywanie połowu ryb wyłącznie pod warunkiem, że w aktach prawa miejscowego, jakimi są plany ochrony, zostaną wskazane obszary dopuszczone do wykonywania tego rodzaju czynności. Ustawodawca stosując taką konstrukcję prawa powiązał te przepisy z ustawą o rybactwie

śródlądowym, która określając zasady i warunki ochrony, chowu, hodowli i połowu ryb w powierzchniowych wodach śródlądowych nie dopuszcza użytkowania wód znajdujących się w granicach rezerwatu przyrody, chyba że wody te zostały dopuszczone do połowu ryb, co może nastąpić planem ochrony. Zgodnie bowiem z art. 8 tej ustawy, zabroniony jest połów ryb w przypadkach określonych przepisami o ochronie przyrody. Zakładając racjonalność ustawodawcy można przyjąć, że uznał on obszary wód znajdujących się w zasięgu rezerwatów przyrody, jako miejsca mogące mieć szczególnie istotne znaczenie dla prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej, np. mogą stanowić miejsca rozrodu, ochrony i podrostu form młodocianych organizmów wodnych. Obowiązujące w rezerwatach zakazy mogą dawać możliwość lepszej ochrony siedlisk i dobre miejsce rozwoju nowych pokoleń ryb. Przy takiej konstrukcji prawa ewentualne dopuszczenie rezerwatu do połowu ryb mogłoby być dopuszczone pod warunkiem, że czynność ta nie oddziaływałaby na wartości w nim chronione. Priorytetowym celem, dla którego utworzono na tym terenie formę ochrony przyrody, jest zachowanie starorzecza Wisły z charakterystyczną fauną i florą, stanowiącego cenny obiekt do badań nad procesami samooczyszczania się wód stojących. Podstawowymi funkcjami pełnionymi przez przedmiotowy rezerwat, są zatem, utrzymanie procesów naturalnie kształtujących czystość wód starorzecza Wisły, jak najwyższej klasy czystości tych wód oraz zabezpieczenie naturalnego charakteru jego fauny i flory. Ochrona naturalnych cech fauny i flory oraz czystości wód Jeziora Kiełpińskiego, będących celem ochrony rezerwatu przyrody, w sposób sprzyjający jego utrzymaniu, może być skutecznie realizowana pod warunkiem, że zachodzące w nim naturalne procesy będą przebiegały w sposób niezaburzony przez czynniki zewnętrzne. Odstępstwo od obowiązujących zakazów nie może zatem oddziaływać na żaden z tych elementów z osobna jak i na wszystkie razem. W ocenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, podejmowane podczas połowu ryb działania sprawiają, że niepozostanie ono obojętne dla celu ochrony rezerwatu przyrody Jezioro Kiełpińskie. Główną podstawą w utrzymaniu celu ochrony tego rezerwatu, jest zachowanie naturalnych procesów, cech czy też charakteru tego obiektu, w szczególności związanych z samooczyszczaniem się jeziora. Pochodzące z zewnątrz czynniki antropogeniczne nie mogą być w żadnej mierze traktowane, jako naturalny element Jeziora Kiełpińskiego i z tego względu, każdy rodzaj ingerencji z zewnątrz, winien być traktowany, jako zaburzenie naturalnie zachodzących procesów samooczyszczania się tego zbiornika wodnego. Z połowem ryb nierozdzielnie związane jest używanie obcych dla środowiska jeziora elementów, jak siatek na ryby, sprzętu do połowu ryb, przynęt wędkarskich, itp. Wprowadzenie do środowiska wód rezerwatu na czas połowu ryb obcych elementów, w ocenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, zakłóci w tym okresie naturalne jego procesy, np.: układanie na dnie jeziora i później wyciąganie z niego siatek, w których przechowywane są złowione ryby, będzie

zaburzało naturalną jego strukturę, w szczególności, w związku z uruchomieniem i przenoszeniem z miejsca na miejsce osadów dennych. Ponadto zanęty wędkarskie są wytwarzane sztucznie i jak każda sztuczna substancja, nie występująca naturalnie w jeziorach, wprowadzona do ich wód, będzie miała na nie negatywny wpływ, objawiający się w szeroki sposób, np.: przyspieszeniem eutrofizacji. Wsypywanie zanęt do nawet dużego jeziora, może być powodem nadmiernego użyźnienia wody, jej zakwitów, zmętnienia, zanikania roślinności zanurzonej, zamulania dna i powstania stref beztlenowych, bujnego rozwoju roślin wynurzonych, szybkiego zarastania całej powierzchni jeziora, itp. Wprowadzanie z zanętami do jeziora różnego rodzaju substancji obcego pochodzenia, pociągnie za sobą zmianę jego naturalnego składu, a co za tym idzie, zanieczyszczenie jego wód, w szczególności, że zanęty wędkarskie wnoszą dużą dawkę substancji biogenych, jak fosfor i azot, wpływających na procesy eutrofizacyjne zbiorników wodnych. Starzenie się wód, jakim jest ich eutrofizacja, związane jest bowiem z ich przeżyźnieniem, wskutek wprowadzania do wód substancji biogenych, z których znaczna ich część może pochodzić z rekreacji, w tym również z wędkarstwa. Dopływ tych składników może w efekcie zaburzyć stabilność biologiczną wód i organizmów wodnych przedmiotowego rezerwatu przyrody. Materia organiczna zanęt wędkarskich, mniej lub bardziej naturalna lub chemicznie uszlachetniana, zawierająca dużą ilość różnych związków azotu i fosforu, będzie niosła za sobą degradacyjny wpływ na naturalne procesy samooczyszczania się wód Jeziora Kiełpińskiego, a wywołane w efekcie tego zmiany, mogą stanowić przyczynę utraty celu ochrony rezerwatu. Podkreślenia wymaga również to, że sama czynność połowu ryb, tj. wyciągnięcie z wody, przetrzymywanie i późniejsze wypuszczanie, jest ingerencją w ichtiofaunę rezerwatu, np.: przy połowie ryb nie ma możliwość pełnego wykluczenia zajścia sytuacji, w której dochodziłoby do kaleczenia ryb np.: przy wyciąganiu zbyt głęboko połkniętego haczyka, przetrzymywaniu w siatkach, ważenia, itp. W związku z tym, że ryby stanowią jeden z głównych elementów składowych przedmiotów ochrony rezerwatu, dopuszczenie ich połowów w rezerwacie przyrody Jezioro Kiełpińskie, stałoby w sprzeczności z jego celem ochrony. Należy również wskazać, że podstawowym celem tworzenia rezerwatów jest zabezpieczenie najbardziej wartościowych dla danego miejsca ekosystemów, stwarzanie szans przetrwania w tym miejscu aktualnego bogactwa gatunków roślin i zwierząt poprzez ich ochronę. Rezerwat w żadnej mierze nie może być traktowany, jako obiekt służący do wykonywania amatorskiego połowu ryb, w szczególności, że można czynność tę wykonywać na zbiornikach wodnych leżących w sąsiedztwie rezerwatu. Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody, jednym z celów ochrony przyrody, jest kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody, przez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony

przyrody. Edukowanie, poprzez przekazywanie, w szczególności młodzieży i dzieci, wiedzy o przedmiotowym rezerwacie przyrody, jako miejscu organizowania zawodów wędkarskich, będzie budowało błędny obraz jego wartości przyrodniczych i zagrożeń dla ich utrzymania. Pokazanie społeczeństwu ochrony przyrody w rezerwach poprzez połów ryb i organizowanie w nich zawodów wędkarskich, nie przybliży problematyki związanej z ich ochroną. Przekazywana w ten sposób wiedza, może w efekcie przynieść fragmentaryczny i nieuporządkowany przekaz, w niewłaściwy sposób docierający do odbiorcy, co może mieć istotny wpływ na sposób postrzegania przez niego celu tworzenia rezerwatów przyrody. Wędkarstwo, jest jednym z ważniejszych czynników, mogących we właściwy sposób kształtować wiedzę w zakresie wpływu na środowisko. Skupianie antropopresji związanej z połowem ryb na wody nieobjęte ochroną, wyłączając w ten sposób z użytkowania jeziora czy rzeki w rezerwach, byłoby można uznać za formę edukacji uczącej zrównoważonego korzystania ze środowiska.

b) *Dwukrotne sprzątanie brzegów Jeziora Kiełpińskiego w ciągu roku przed okresem lęgowym ptaków i po nim przeprowadzone przez członków PZW.*

Sprzątanie rezerwatu zostało dopuszczone jako działanie ochronne, z tego względu każdy zainteresowany w porozumieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie może realizować te prace.

c) *Organizowanie festynu proekologicznego połączonego z zawodami wędkarskimi dla dzieci z okazji Dnia Dziecka – konkursy z wiedzy o ochronie środowiska naturalnego, gry zręcznościowe, konkurs plastyczny, pokaz straży pożarnej dotyczący udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej oraz bezpiecznego zachowania nad wodą (przepisy PZW).*

Z uwagi na istotne istniejące i potencjalne zagrożenia związane z presją sportowo - rekreacyjną obszaru rezerwatu nie udostępniono dla celów rekreacyjnych i sportowych bowiem istnieje wysokie ryzyko dalszego pogarszania stanu ochrony i walorów rezerwatu, dlatego też nie przewiduje się dopuszczenia tego obszaru do organizacji festynów.

d) *Wspólne patrole Policji, Straży Miejskiej oraz Społecznej Straży Rybackiej w celu przeciwdziałania kłusownictwu, wędkowaniu bez uprawnień, śmieceniu.*

Podmiot uprawniony do podejmowania działań w przedmiocie rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania przestępstw i wykroczeń oraz ścigania ich sprawców, posiada legitymację do wykonywania w rezerwach przyrody ustawowo przypisanych im czynności, bez konieczności uzyskiwania zezwolenia na odstąpienie od zakazów wynikających z art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Przyznane w tej materii prawo ma bowiem charakter nadrzędny wobec wprowadzonych na teren rezerwatu zakazów, gdyż realizujący zadania z tego zakresu nie może być związany tymi zakazami. W związku z powyższym, nie zachodzi przesłanka do definiowania w planie ochrony

zadań ochronnych, których celem miałyby być dopuszczenie wykonywania w przedmiotowym rezerwacie czynności operacyjno-rozpoznawczych i administracyjno-porządkowych służb uprawnionych do zwalczania przestępstw i wykroczeń. Niemniej zaplanowano przeciwdziałanie wskazanym w uwadze zagrożeniom, poprzez m.in. ustawianie tablic informacyjnych o obowiązujących w rezerwacie zakazach, utrzymanie rezerwatu jako obszaru wyłączanego z ruchu pojazdów, likwidacja dróg powstałych w następstwie ruchu pojazdów, ustawiania przeszkód uniemożliwiających wjazd pojazdów do rezerwatu, a także utrzymanie rezerwatu jako obszaru wyłączanego z rekreacyjnego wykorzystywania, w szczególności w formie kąpielisk, palenia ognisk, biwakowania, imprez rekreacyjno – sportowych.

e) *Badania kontrolne kondycji ryb na terenie rezerwatu przy udziale ichtiologa przeprowadzone przez PZW.*

Badania ichtiologiczne zostały przeprowadzone w trakcie prac nad planem ochrony. Wnioski zawarto

w dokumentacji sporządzonej na rzecz ustanowienia planu ochrony. Nie ma potrzeby prowadzenia regularnego monitoringu ichtiofauny w jeziorze.

5)

a) *Ograniczenie zabudowy mieszkaniowej, już poza granicami samego rezerwatu, ale na działkach, które częściowo są zlokalizowane w rezerwacie przyrody. Przykład - działka 38/5 gdzie postawiono ogrodzenie, umieszczono tablicę informującą o budowie, a sama budowa ma powstać w części działki, która nie leży w granicach rezerwatu. Niestety w praktyce na całej działce jest składowano ziemia, gruz wraz z odpadami i poziom terenu został podniesiony (pismo z UM odnoszące się do Warszawskiego OChK stwierdzające tę sprawę). W przypadku dużych działek wypadałoby przemyśleć ograniczenie zabudowy na całej powierzchni.*

W planie ochrony wprowadzono ustalenia do dokumentów planistycznych, zakładające m.in. utrzymanie sąsiadujących z rezerwatem przyrody terenów otwartych, stanowiących typowy półnaturalny krajobraz rolniczy w obrębie doliny rzeki Wisły. Analiza legalności obiektów budowlanych i ewentualne nakazywanie ich rozbiórki należy do obowiązków odpowiednich organów i pozostaje poza materią kształtowaną przez plan ochrony, niemniej jednak niniejszy plan przewiduje rozbiórkę wszystkich obiektów budowlanych, infrastruktury technicznej, ogrodzeń i innych obiektów wybudowanych w rezerwacie bez zezwolenia wymaganego ustawą o ochronie przyrody, a także przywrócenie użytkowania terenu do stanu sprzed samowolnego wybudowania rozebranych obiektów.

b) *Nie uda się utrzymać ekstensywnej gospodarki łąkarskiej w rezerwacie w przypadku zbyt małej powierzchni łąk do koszenia (aspekt ekonomiczny, coraz rzadszej na tym terenie gospodarki rolnej -*

podobnie w przypadku pól uprawnych). Również aspekt techniczny- do pól i łąk zostanie utrudniony dojazd, w przypadku zabudowy mieszkaniowej "na granicy z rezerwatem". W związku z powyższym - dojazd sprzętu rolniczego do upraw i łąk - drogi dojazdowe, które powinny zostać zamknięte dla ruchu samochodowego (droga przez rezerwat - pomiędzy działkami nr. ew: 38/5 i 1326) powinny być udostępnione dla sprzętu rolniczego.

Ekstensywna gospodarka łąkowa jest jednym z działań ochronnych określonych w planie ochrony. W ramach realizacji tych działań wykonawca prac może poruszać się po terenie rezerwatu. Same prace, w przypadku gdy ich wykonanie będzie nieopłacalne dla właściciela nieruchomości może być współfinansowana z innych źródeł (m.in. wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej).

c) Większa/częstsza kontrola terenu rezerwatu również w aspekcie terenowym oraz administracyjnym - wydawanych decyzji inwestycyjnych. zarówno działka nr: 49 oraz 38/5 i 1326 zostały ogrodzone oraz wzniesiono na nich ogrodzenia. Działki 49 i 102/5 zostały zabudowane domami całorocznymi. W zał. pismo z 20.06.2018r. gdzie RDOŚ informuje PINB w Ożarowie Maz. o braku informacji dotyczącym budowy na działce nr.49. Pytanie zadano 3 lutego 2015r. Pytanie czy tę informację już uzyskano? czy zapytano o dom stojący na działce 102/5? Należałoby wszcząć postępowanie w tych sprawach celem wyjaśnienia i wyegzekwowania konsekwencji wobec inwestorów.

Podmiot uprawniony do podejmowania działań w przedmiocie rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania przestępstw i wykroczeń oraz ścigania ich sprawców, posiada legitymację do wykonywania w rezerwach przyrody ustawowo przypisanych im czynności, bez konieczności uzyskiwania zezwolenia na odstępnie od zakazów wynikających z art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Przyznane w tej materii prawo ma bowiem charakter nadrzędny wobec wprowadzonych na teren rezerwatu zakazów, gdyż realizujący zadania z tego zakresu nie może być związany tymi zakazami. W związku z powyższym, nie zachodzi przesłanka do definiowania w planie ochrony zadań ochronnych, których celem miałyby być dopuszczenie wykonywania w przedmiotowym rezerwacie czynności operacyjno-rozpoznawczych i administracyjno-porządkowych służb uprawnionych do zwalczania przestępstw i wykroczeń. Niemniej zaplanowano przeciwdziałanie wskazanym w uwadze zagrożeniom, poprzez m.in. ustawianie tablic informacyjnych o obowiązujących w rezerwacie zakazach, utrzymanie rezerwatu jako obszaru wyłączanego z ruchu pojazdów, likwidacja dróg powstałych w następstwie ruchu pojazdów, ustawiania przeszkód uniemożliwiających wjazd pojazdów do rezerwatu, a także utrzymanie rezerwatu jako obszaru wyłączanego z rekreacyjnego wykorzystywania, w szczególności w formie kąpielisk, palenia ognisk, biwakowania, imprez rekreacyjno – sportowych. Niniejszy plan przewiduje rozbiórkę wszystkich obiektów budowlanych, infrastruktury technicznej, ogrodzeń i innych obiektów

wybudowanych

w rezerwacie bez zezwolenia wymaganego ustawą o ochronie przyrody, a także przywrócenie użytkowania terenu do stanu sprzed samowolnego wybudowania rozebranych obiektów.

d) Podobnie w przypadku działki nr.ew.1326 - działka opatrzona tablicą budowlaną. na działce od wielu lat składowana jest ziemia wraz odpadami. Stwierdzone przez urzędy. Należałoby ściągnąć nadkład ziemi i gruzu. zasypywanie terenu rezerwatu - osuszanie i zmiana stosunków wodnych. Należałoby wszcząć postępowanie w sprawie celem wyjaśnienia i wyegzekwowania konsekwencji wobec inwestora.

Przeprowadzenie postępowań w zakresie nielegalnego składowania odpadów należy do obowiązków odpowiednich organów i pozostaje poza materiałą kształtowaną przez plan ochrony. Niemniej jednak niniejszy plan przewiduje rozbiórkę wszystkich obiektów budowlanych, infrastruktury technicznej, ogrodzeń i innych obiektów wybudowanych w rezerwacie bez zezwolenia wymaganego ustawą o ochronie przyrody, a także przywrócenie użytkowania terenu do stanu sprzed samowolnego wybudowania rozebranych obiektów.

e) Wobec pkt 3 i 4, poprawienie współpracy z administracją i urzędami odpowiedzialnymi za inwestycje (PINB), które nie powinny mieć miejsca na terenie rezerwatu przyrody. Uzyskanie decyzji o rozbiórce wszystkich stojących w rezerwacie domów, oraz cofnięcie wydanych WZ-etek przez Gminę Łomianki lub PnB przez Starostwo w Ożarowie Maz.

Analiza legalności pozwoleń na budowę należy do obowiązków odpowiednich organów i pozostaje poza materiałą kształtowaną przez plan ochrony. W przedmiocie budowy obiektów budowlanych w rezerwacie przyrody istotną kwestią są zakazy w nim obowiązujące i wynikający z tego obowiązek uzyskiwania, przed pozwoleniem na budowę, odrębnego zezwolenia na zastosowanie odstępstwa od ich obowiązywania. Znajomość tego zagadnienia jest bardzo istotna dla prawidłowego zastosowania przepisów prawa. W świetle obowiązujących przepisów, zabudowa nieruchomości na określonym gruncie musi być zgodna z prawem. Podstawowe ograniczenia prawa zabudowy będą wynikać z przepisów ustawy i mogą być wyjątkiem od zasady wolności budowlanej, np. utworzenie na danym terenie rezerwatu przyrody, jednej z form przestrzennej ochrony przyrody. W kwestiach zmiany sposobu zagospodarowania rezerwatu należy dodatkowo uwzględnić fakt, że na obszarze rezerwatów przyrody obowiązują obostrzenia, które zostały zdefiniowane w art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w formie zamkniętego katalogu zakazów. Ustawowo wprowadzone na obszar rezerwatu zakazy pociągają za sobą w konsekwencji ograniczenia, co do możliwości jego użytkowania. Ograniczenia te posiadają powszechnie

obowiązującą moc prawną, skierowaną do każdego podmiotu, który znajduje lub znajdzie się w zasięgu terytorialnym objętym tą regulacją, bez względu na to, czy posiada on bądź nie posiada prawo własności do nieruchomości, czy też sprawuje nad nią nadzór. Taki stan prawny sprawia, że każdy, kto poprzez swoje działanie będzie powodował naruszenie któregokolwiek z zakazów zdefiniowanych w art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, winien przed każdorazowym podjęciem planowanych czynności, uzyskać stosowną zgodę na zastosowanie odstępstw od ich obowiązywania. Postępowania administracyjne w tym zakresie przeprowadzane są w trybie przepisów art. 15 ust. 4 lub 5 ustawy o ochronie przyrody. Z przepisów ustaw ustalających warunki wprowadzania zabudowy można, w sposób niebudzący żadnych wątpliwości, ustalić, że pozwolenie na budowę nie stanowią derogacji, o której jest mowa w art. 15 ust. 4 lub 5 ustawy o ochronie przyrody oraz jej nie zastępuje i w żadnej mierze nie może być traktowane, jako rozstrzygnięcie zwalniające z obowiązku przestrzegania zakazu budowy w rezerwacie przyrody. Z obowiązujących przepisów jasno wynika, że wydanie pozwolenia na budowę w rezerwacie przyrody musi być poprzedzone odrębnym postępowaniem administracyjnym, przeprowadzonym w trybie przepisów ustawy o ochronie przyrody, zakończonym stosowną decyzją administracyjną. Istotnym w tej kwestii jest, że orzeczenia te są niezależne i otrzymanie pozytywnego rozstrzygnięcia w jednym postępowaniu nie gwarantuje otrzymania pozytywnego rozstrzygnięcia w drugim. Zauważyć w tym miejscu należy, że pozwolenie na budowę wydaje się w oparciu o przepisy ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2020 r. poz. 1333, ze zm.). W art. 2 tej ustawy określono wzajemne relacje pomiędzy innymi aktami prawnymi, regulującymi kwestię budowy obiektów budowlanych. Ustalając wzajemne relacje między Prawem budowlanym a przepisami odrębnymi, trzeba mieć na względzie, że Prawo budowlane stanowi akt prawny o charakterze ogólnym *lex generalis*, przepisy odrębne będą zaś występowały w stosunku do tej ustawy, jako akty szczególne *lex specialis*, o ile ustawodawca nie zawrze w ich treści normatywnej innej reguły kolizyjnej. Posłużenie się przez ustawodawcę w tym przepisie sformułowaniem „w szczególności” sprawia, że katalog przepisów odrębnych, których nie naruszają przepisy Prawa budowlanego, nie jest zamknięty. Ustawa o ochronie przyrody poprzez art. 15 ust. 1 określa przedmiot, zakres i formę stosowania ochrony w rezerwach przyrody stanowiąc tym przepis szczególny w stosunku do Prawa budowlanego. Prawo budowlane nie narusza tego przepisu, zatem między nim a ustawą o ochronie przyrody zachodzi relacja współstosowania ustaw, w tym znaczeniu, że do obiektów budowlanych i robót budowlanych na terenach objętych ochroną w formie rezerwatu przyrody stosuje się zarówno przepisy ustawy o ochronie przyrody, jak i przepisy Prawa budowlanego. Przy takim stanie prawnym, inwestor planujący wybudowanie w rezerwach

przyrody obiektu budowlanego, zobowiązany jest uzyskać przed pozwoleniem na budowę decyzję derogacyjną zezwalającą na zastosowanie odstępstw od obowiązujących w nich zakazów. Wobec tego, inwestor, występując o pozwolenie na budowę w rezerwacie, musi legitymować się ostateczną decyzją organu wskazanego w art. 15 ust. 4 lub 5 ustawy o ochronie przyrody zezwalającą na wykonywanie zaplanowanych prac. Zakres kompetencji organów ochrony przyrody oraz wymogi, które powinien spełnić inwestor prowadzący roboty budowlane w rezerwacie, szczegółowo określone zostały w art. 15 ustawy o ochronie przyrody. W tych przepisach rangi ustawowej prawodawca kompleksowo uregulował kwestie konieczności uzyskania przez inwestora zgody właściwego organu na podejmowanie określonych działań inwestycyjnych w odpowiedniej formie. Katalog dopuszczonych działań w tym zakresie jest katalogiem zamkniętym i nie można domniemywać kompetencji starosty do określania odstępstw od zakazów obowiązujących w rezerwacie decyzją udzielającą pozwolenia na budowę. Przy takim stanie prawnym starosta nie może wydać pozwolenia na budowę w rezerwacie przyrody w sytuacji, gdy inwestor nie posiada wydanej na podstawie ustawy o ochronie przyrody decyzji zezwalającej na zastosowanie odstępstw od obowiązujących na jego obszarze zakazów. Zgodnie bowiem z art. 32 Prawa budowlanego starosta może wydać pozwolenie na budowę wyłącznie, jeżeli inwestor wraz z wnioskiem przedłożył wymagane przepisami ustawy o ochronie przyrody zezwolenie na prowadzenie prac w rezerwacie. Regulacja zawarta w tym przepisie jest o tyle istotna, że uzyskanie przez inwestora wymaganego ustawą o ochronie przyrody zezwolenia stanowi jeden z niezbędnych warunków, których nie spełnienie przekreśla możliwość udzielenia pozwolenia na budowę. W związku z powyższym, przedłożenie Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Warszawie zezwolenia uzyskanego w trybie art. 15 ust. 4 lub 5 ustawy o ochronie przyrody na zastosowanie odstępstwa od zakazów w rezerwacie przyrody Jezioro Kiełpińskie na wybudowanie w nim obiektów budowlanych, stanowiłoby nowe okoliczności i nowe dowody

w sprawie, istniejące i nieznanne Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Warszawie w dniu sporządzenia projektu planu ochrony (nikt nigdy takiego zezwolenia nie przedłożył, tym samym wydane pozwolenia na budowę w rezerwacie są nieważne). Posadowiony w rezerwacie obiekt budowlany mógłby być uwzględniony w planie ochrony wyłącznie jeżeli na jego budowę byłoby wydane zezwolenie, o którym jest mowa w art. 15 ust. 4 lub 5 ustawy o ochronie przyrody. W każdym innym przypadku, przywołane pozwolenia na budowę, jako orzeczenie zawierające wadę powodującą jego nieważność z mocy prawa, nie stanowią istotnego dowodu, który może być wykorzystany w przedmiocie sprawy. Jeżeli bowiem przy jego wydawaniu pominięto lub też zatajono okoliczność, że inwestycja ma powstać na terenie rezerwatu przyrody gdzie obowiązuje zakaz budowy, który może zostać zniesiony wyłącznie w stosunku do zamierzenia spełniającego

przesłanki określone w ustawie o ochronie przyrody to zachodzi podstawa do uznania, że zostało ono wydane z rażącym naruszeniem prawa, ze względu na naruszenie art. 32 ust. 1 pkt 2 prawa budowlanego. W takim przypadku jest ono niewykonalne już w dniu jego wydania i jego niewykonalność ma charakter trwały (zgodnie z obowiązującymi przepisami nie może zostać wydane zezwolenie na zastosowanie odstępstwa od zakazów obowiązujących w rezerwacie, jeżeli wcześniej zostało wydane pozwolenie na budowę). Ponadto jego wykonanie wywołałoby czyn zagrożony karą. Utworzenie rezerwatu przyrody, w rozumieniu przepisu art. 7 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, jest celem publicznym i jako dobro społeczne, podlega szczególnemu reżimowi prawnemu zabezpieczonemu określonym sankcjom karnym uregulowanym w przepisach karnych zawartych w art. 127 pkt 1 lit. b) ustawy o ochronie przyrody. W związku z tym, realizacja działania w rezerwacie bez wymaganego odstępstwa od zakazów, jest czynem zabronionym, wymierzonym w dobro społeczne podlegające szczególnemu reżimowi prawnemu. Przy takim stanie prawnym brak jest podstaw do stwierdzenia nieważności pozwolenia na budowę w planie ochrony niemniej jednak niniejszy plan przewiduje rozbiórkę wszystkich obiektów budowlanych, infrastruktury technicznej, ogrodzeń i innych obiektów wybudowanych w rezerwacie bez zezwolenia wymaganego ustawą o ochronie przyrody, a także przywrócenie użytkowania terenu do stanu sprzed samowolnego wybudowania rozebranych obiektów.

6) ██████████

a) *Ad. § 4 ust.2 – we wprowadzeniu do wyliczania uwarunkowań, ochrony przyrody obszaru rezerwatu jest mowa o przyrodniczych i społecznych uwarunkowaniach, natomiast wymienione cztery okoliczności mają wyłącznie charakter przyrodniczy. W pkt. 3 jest mowa o „pełnionej przez rezerwat funkcji siedliska gatunków objętych ochroną” bez wymienienia tych gatunków, co wydaje się bardzo pożądane. Ponadto oceniając wyżej wymienione przepisy Zarządzenia w kontekście § 8. ust.1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywanie zmian w tym planie oraz ochrona zasobów, tworów i składników przyrody – wydaje się, że przez „uwarunkowania realizacji celu [ochrony przyrody]” należy rozumieć okoliczności sprzyjające i zagrażające osiągnięciu celu a nie warunki, które zadecydowały o ustanowieniu formy ochrony przyrody w postaci rezerwatu. Bowiem § 8. ust.1 pkt 7 rozporządzenia stanowi, że na potrzeby sporządzenia projektu planu ochrony między innymi należy wykonać prace obejmujące charakterystykę i ocenę uwarunkowań społecznych i gospodarczych ochrony parku narodowego lub rezerwatu przyrody, w szczególności w zakresie dotychczas prowadzonej na terenie parku narodowego lub rezerwatu przyrody działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej i jej wpływu na stan zasobów, tworów i składników przyrody, waleorów krajobrazowych oraz wartości kulturowych; Jeśli przyjąć takie*

znaczenie „przyrodniczych i społecznych uwarunkowań” należy stwierdzić, że zarządzenie takich uwarunkowań nie identyfikuje.

uwaga 1 – proszę w miejsce przesłanek decydujących o ustanowieniu formy ochrony, wpisać okoliczności mające wpływ na realizację ochrony przyrody w rezerwacie Jezioro Kiełpińskie.

Przyrodnicze i społeczne uwarunkowania realizacji celu ochrony zostały określone w oparciu o wypracowaną praktykę stosowaną w planach ochrony innych rezerwatów przyrody, uzgodnioną z Generalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska, Wojewodą Mazowieckim i Ministrem Środowiska.

W ocenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie określone w planie ochrony uwarunkowania są okolicznościami mającymi wpływ na realizację celu ochrony dla którego zachowania obszar Jeziora Kiełpińskiego uznano za rezerwat przyrody i odpowiadają wymogom, jakie przepisy ustawy o ochronie przyrody stawiają aktom prawa miejscowego.

b) *Ad. § 9 ust.1 – jest to wprowadzenie do wyliczania ustaleń, o których mowa w § 12 rozporządzeniu MŚ z 12 maja 2005 r. i w Zarządzeniu brzmi: Wprowadza się [...] ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łomianki, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Łomianki, planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych: Sformułowanie to jest niejasne i nieprecyzyjne. Po pierwsze w kontekście przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym określających tryb sporządzania dokumentów planistycznych, jak należy rozumieć dyspozycję „wprowadza się ustalenia”? Dosłowne rozumienie tego sformułowania narusza tryb sporządzania dokumentów planistycznych. W rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przepis § 4 pkt 3 lit. b stanowi: Ustala się [...] wymogi dotyczące stosowania standardów przy zapisywaniu ustaleń projektu tekstu planu miejscowego: ustalenia dotyczące zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego powinny zawierać nakazy, zakazy, dopuszczenia i ograniczenia w zagospodarowaniu terenów wynikające z: obowiązujących ustaleń planów ochrony ustanowionych dla parków narodowych, rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych, a także dla innych form ochrony przyrody występujących na terenach objętych projektem planu miejscowego; Innymi słowy przy sporządzaniu dokumentów planistycznych należy uwzględnić przepisy planów ochrony. Art. 20 ust. 3 pkt 7 Ustawy o ochronie przyrody stanowi: Plan ochrony dla parku narodowego oraz rezerwatu przyrody zawiera: ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego[...] dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych. Z łącznej analizy przytoczonych przepisów wynikają następujące wnioski: plan*

ochrony powinien zawierać ustalenia do uwzględnienia w dokumentach planistycznych; ich uwzględnienie następuje w trybie sporządzania dokumentów planistycznych określonym w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym; ustalenia te aby mogły być uwzględnione w dokumentach planistycznych powinny być formułowane w postaci nakazów, zakazów, dopuszczeń i ograniczeń oraz, co oczywiste, powinny być zgodne z zasadami techniki prawodawczej. Tak więc użycie sformułowania Wprowadza się [...]ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łomianki, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Łomianki nie ma podstawy prawnej. Co najwyżej plan ochrony może określać ustalenia, które należy uwzględnić w dokumentach planistycznych w przypadku ich sporządzania i w trybie sporządzania tych dokumentów. uwaga 2 – w § 9 ust.1. proszę o wykreślenie sformułowania „wprowadza się”

Zgodnie z przepisami art. 20 ust. 3 pkt 7 ustawy o ochronie przyrody plan ochrony zawiera ustalenia do dokumentów z zakresu planowania przestrzennego. Plan ochrony rezerwatu przyrody, jako powszechnie obowiązujący przepis prawa miejscowego, wprowadza do obrotu prawnego normy prawne porządkujące i systematyzujące kwestię sposobu zagospodarowania tej formy ochrony i jej otoczenia w kierunku zachowania wyznaczonego dla niej celu ochrony. Z porównania znaczenia słów „wprowadza się” i wskazanego w uwadze „określa” można wywieść, że zastąpienie tego pierwszego drugim zmieniłoby charakter planu ochrony. Z chwilą „wprowadzenia” oddaje się do użytkowania i zaczyna się coś stosować. Innymi słowy, plan ochrony wprowadza się do stosowania i wprowadzone nim przepisy posiadają powszechnie obowiązującą moc prawną, skierowaną do każdego podmiotu, który znajduje lub znajdzie się w zasięgu terytorialnym objętym tą regulacją, bez względu na to czy posiada on bądź nie posiada prawo własności do nieruchomości, czy też sprawuje nad nią nadzór. Natomiast „określa się” coś w celu nadania nazwy czy też wymienienia charakterystycznych cech a nie oddania do użytkowania czy też stosowania. Odmienne podejście do tego zagadnienia sprawiałoby, że zapisy planu ochrony nie stanowiłyby źródła prawa powszechnie obowiązującego i w następstwie nie byłyby wiążące w stosunku do planów zagospodarowania przestrzennego. Ponadto ustalenia do dokumentów planistycznych określono w oparciu o wypracowaną już praktykę stosowaną w planach ochrony innych rezerwatów przyrody, uzgodnioną z Generalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska, Wojewodą Mazowieckim i Ministrem Środowiska.

c) Ad. § 9 ust.1 pkt 2 – przepis ten stanowi, iż Wprowadza się [...]ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łomianki, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Łomianki, planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń

wewnętrznych lub zewnętrznych:[...] - na obszarze obrębów ewidencyjnych graniczących z rezerwatem nie należy wprowadzać zmian w sposobie przeznaczenia i użytkowania gruntów w zakresie mogącym
w negatywny sposób oddziaływać na rezerwat; Rezerwat nie graniczy z żadnym obrębem ewidencyjnym lecz jest położony w granicach dwóch obrębów ewidencyjnych – 143205_5.0008 [Kielpin], 143205_5.0007 [Kielpin poduchowny]. Łączna powierzchnia obrębów to 369 ha. Poza północną „połową” terenu rezerwatu cały obszar wymienionych wyżej obrębów ma obowiązujące plany miejscowe. Jak zatem w praktyce należy realizować przepis § 9 ust.1 pkt 2 Zarządzenia? Czy i w jakim zakresie ustalone obowiązującymi planami miejscowymi przeznaczenie terenu wymaga zmian czy i w jakim zakresie aktualne użytkowanie terenu wymaga zmiany? Czy w toku prac, o którym mowa w § 8-11. rozporządzenia MŚ z dnia 12 maja 2005 r. zidentyfikowano negatywny sposób oddziaływania na rezerwat zarówno przeznaczenie terenu określonego w obowiązujących planach miejscowych jak i aktualnego użytkowanie gruntów? Czy plany miejscowe wymagają zmiany czy zmiany wymaga tylko lokalnie sposób użytkowania gruntów według „sposobów” określonych w załączniku nr 3 oraz działań ochronnych wylistowanych w załączniku nr 5? Należy nadmienić, iż obowiązujące plany miejscowe obszarów sąsiedztwa rezerwatu zostały sporządzone w różnym czasie i w różnym stanie prawnym. Południowa „połowa” rezerwatu w „starych” granicach podlega uchwale nr LIV/409/2010 Rady Miejskiej w Łomiankach z dnia 17 września 2010 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Kielpin Poduchowny” i uchwale nr IV/21/2015 Rady Miejskiej w Łomiankach z dnia 5 lutego 2015 r. zmieniającej wyżej wymienioną uchwałę. Tereny sąsiadujące z północną granicą rezerwatu podlegają natomiast uchwale Nr XL/471/2018 Rady Miejskiej w Łomiankach z dnia 8 marca 2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Kępy Kiełpińskiej. Aby ustalenie Zarządzenia mogło być uwzględnione w dokumentach planistycznych powinno być sformułowane jako norma w postaci nakazu, zakazu, dopuszczenia lub ograniczenia. Tymczasem ustalenie w brzmieniu: nie należy wprowadzać zmian w sposobie przeznaczenia i użytkowania gruntów w zakresie mogącym w negatywny sposób oddziaływać na rezerwat tych standardów nie spełnia. Po pierwsze słowniki jako synonimy sformułowania „nie należy” wskazują „nie powinno się, nie wolno, nie zaleca się” Nie ma wśród nich wyrażenia będącego jednoznaczną dyrektywą „zakazuje się”. Użycie sformułowania „nie należy” czyni z ustalenia postulat a nie normę. Po drugie plan miejscowy ustala „przeznaczenie terenu” a nie „sposób przeznaczenie gruntów”. Użycie błędnego sformułowania otwiera pole do tego, aby ustalenia nie odnosić do dokumentów planistycznych, a przynajmniej nie do planów miejscowych, co czyni całe ustalenie martwym przepisem Zarządzenia.

uwaga 3 – proszę przerehabilitować i doprecyzować przepis § 9 ust.1 pkt 2 zgodnie z zasadami prawodawstwa. Sugestia: Zakazuje się zmian w przeznaczeniu terenu lub użytkowaniu gruntów, które negatywnie oddziałują na rezerwat lub na obszar natura 2000 w szczególności: - tu powinna nastąpić lista negatywnie oddziałujących na rezerwat działań zidentyfikowanych, w ramach prac, o których mowa w §8-11 rozporządzenia MŚ z dnia 12 maja 2005 r.

Obowiązujące w rezerwacie zakazy ograniczające sposób jego użytkowania zostały wprowadzone ustawą o ochronie przyrody. Ustawodawca uchwalając przepisy ustawy o ochronie przyrody wyczerpująco uregulował różnorodne aspekty funkcjonowania rezerwatu przyrody, w tym również jego ochronę przed niekorzystnym wpływem wynikającym z działalności człowieka. Planem ochrony nie można wprowadzać na obszar rezerwatu zakazów. Ustalona przez art. 20 ust. 1 pkt. 7 ustawy

o ochronie przyrody delegacja, zezwala regionalnym dyrektorom ochrony środowiska na formułowanie w planie ochrony zapisów do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w formie ustaleń, a nie zakazów. Plan ochrony wprowadzający zakazy wykraczałby poza zakres ustawowego upoważnienia i jako istotnie naruszający prawo z mocy samego prawa byłby nieważny. Regionalni dyrektorzy ochrony środowiska upoważnieni są do wprowadzenia planem ochrony ustaleń do dokumentów planistycznych, jako narzędzia pozwalającego eliminować lub ograniczać zagrożenia dla przyrody, jakie mogą powstać w wyniku wprowadzanego zagospodarowania terenu. W przeciwieństwie do samego rezerwatu, ustawa o ochronie przyrody nie wprowadza ani nie upoważnia do wprowadzania zakazów w zakresie wykonywania prawa własności nieruchomości położonych w sąsiedztwie rezerwatu. Tym niemniej nieobowiązywanie na terenach otaczających rezerwat zakazów nie oznacza, że brak jest jakichkolwiek ograniczeń na tym obszarze. Ustawowo określony cel jakiemu mają służyć wprowadzone planem ochrony wskazania do dokumentów planistycznych, stanowi podstawę do formułowania ograniczeń w sferze wykonywania własności nieruchomości położonych w sąsiedztwie rezerwatu. Wychodząc z regulacji określonej w art. 20 ust. 3 pkt 7 ustawy o ochronie przyrody, można przyjąć, że ustalone planem ochrony wskazania do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium stanowią strefę ochronną graniczącą z rezerwatem, którą wyznacza się w celu zabezpieczenia rezerwatu przed zagrożeniami zewnętrznymi, mającymi swoje źródło poza granicami rezerwatu i wynikającymi z działalności człowieka. Można zatem przyjąć, że na terenach graniczących z rezerwatem można wprowadzać wszelką formę zagospodarowania, jeżeli nie stwarza zagrożenia dla rezerwatu. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie przerehabilitował plan ochrony w części dotyczący tego zagadnienia w taki sposób, że dodano do niego załącznik graficzny obrazujący zasięg wprowadzanych wskazań oraz wprowadzono zmianę w jego treść aby korespondowała ona z tym załącznikiem. W kwestii obowiązujących miejscowych planów

zagospodarowania przestrzennego została przeprowadzona ich analiza i wysunięte z niej wnioski, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody, zostały zawarte w dokumentacji sporządzonej na potrzeby planu ochrony. Nie zachodzą przesłanki do zamieszczania tego rodzaju ekspertyz w treści aktu prawnego, gdyż stanowiłoby to wykroczenie poza ramy ustalone art. 20 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody.

d) uwaga 4 – proszę o powtórne przeanalizowanie wielkości obszaru, którego dotyczy przepis § 9 ust.1 pkt 2. Sugestia – obszar należy ograniczyć od południa i północy (północnego-wschodu) oraz ewentualnie rozszerzyć na wschód i zachód.

Obszar o którym mowa w uwadze został ponownie przeanalizowany, a jego granice zostały przedstawione w załączniku nr 7 do zarządzenia.

e) uwaga 5 – proszę w miejsce sformułowania na obszarze obrębów ewidencyjnych graniczących z rezerwatem użyć sformułowania na obszarze obrębów ewidencyjnych w granicach których położony jest rezerwat lub na obszarze obrębów ewidencyjnych 143205_5.0008 [Kielpin], 143205_5.0007 [Kielpin poduchowny].

Obszar o którym mowa w uwadze został przedstawiony w formie przestrzennej w załączniku nr 7 do zarządzenia.

f) uwaga 6 – w przypadku zmiany granic obszaru należy je jednoznacznie opisać tak aby określone Zarządzeniem ustalenia mogły być wprowadzone i przypisane konkretnemu obszarowi.

Obszar graniczący z rezerwatem, w obrębie którego obowiązują ustalenia został przedstawiony w formie przestrzennej w załączniku nr 7 do zarządzenia.

g) uwaga 7 – proszę jednoznacznie określić, czy i w jakim zakresie obowiązujące plany miejscowe są niezgodne z projektem planu ochrony.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody analiza dotycząca planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego została wykonana, a jej wyniki przedstawiono

w dokumentacji sporządzonej na rzecz ustanowienia planu ochrony. Nie zachodzą przesłanki do zamieszczania tego rodzaju ekspertyz w treści aktu prawnego, gdyż stanowiłoby to wykroczenie poza ramy ustalone art. 20 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody.

h) *Na koniec powtórnie zwracam uwagę, że wskazany obszar wprowadzenia zmian i ograniczeń w postaci dwóch obrębów ewidencyjnych wydaje się być zbyt duży, szczególnie na północny-wschód i południe od rezerwatu.*

Obszar graniczący z rezerwatem, w obrębie którego obowiązują ustalenia został ponownie przeanalizowany, a jego granice przedstawiono w formie przestrzennej w załączniku nr 7 do zarządzenia.

i) *Ad. § 9 ust.1 pkt 3 – przepis ten stanowi, iż Wprowadza się [...] ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łomianki, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Łomianki, [...] dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych: [...] - należy utrzymać charakterystyczne dla rezerwatu i jego otoczenia cechy krajobrazu, tworzonego przez Jezioro Kiełpińskie i sąsiadujące z nim tereny otwarte, stanowiące typowy półnaturalny krajobraz rolniczy w obrębie doliny rzeki Wisły.*

Jak w sensie delimitacji konkretnych terenów należy rozumieć sformułowania: dla rezerwatu i jego otoczenia oraz Jezioro Kiełpińskie i sąsiadujące z nim tereny otwarte? Jakie to cechy są charakterystyczne dla typowego półnaturalnego krajobrazu rolniczego w obrębie doliny rzeki Wisły? Czy „utrzymanie cech krajobrazu dotyczy” krajobrazu w jego aktualnym stanie (krajobrazu istotnie już zmienionego w porównaniu do roku 1988, kiedy rezerwat powołano) czy w stanie lepszym, to znaczy po „naprawieniu” wszelkich uszkodzeń będących następstwem nie przestrzegania przez wiele lat obowiązujących na terenie rezerwatu zakazów?

Utrzymanie naturalnych cech krajobrazu należy rozumieć zgodnie z definicjami słownikowymi, tj. *utrzymanie – zachowanie w stanie niezmienionym, należyty.*

j) *Ad. § 9 ust.1 pkt 4 - przepis ten stanowi, iż nie należy prowadzić działań przyczyniających się do zmiany stosunków wodnych w sposób mogący negatywnie wpływać na rezerwat. Po pierwsze jak należy rozumieć sformułowanie nie należy. Czy jako postulat iż „nie jest to pożądane ale możliwe” czy jako jednoznaczny zakaz? Po drugie dlaczego zamiast wcześniej używanego sformułowania „oddziaływanie na rezerwat” użyto sformułowania „wpływ na rezerwat”? Czy jest jakkolwiek merytoryczny powód użycia innego wyrazu? Po trzecie dlaczego również „niepożądane są działania” które mogą [ale nie muszą] negatywnie „wpłynąć” na rezerwat? Zasady techniki prawodawczej stanowią: § 10. Do oznaczenia jednakowych pojęć używa się jednakowych określeń, a różnych pojęć nie oznacza się tymi samymi określeniami. § 6. Przepisy [...] redaguje się tak, aby dokładnie i w sposób zrozumiały dla adresatów zawartych w nich norm wyrażały intencje prawodawcy. § 11. [...] nie zamieszcza się wypowiedzi, które nie służą wyrażaniu norm prawnych, a w szczególności apeli, postulatów, zaleceń, upomnień oraz uzasadnień formułowanych norm.*

uwaga 8 – ustalenie wymaga przeredagowania i doprecyzowania tak aby nabrał cech normy prawnej, bo tylko takie można uwzględniać w dokumentach planistycznych, w szczególności planach miejscowych. Sugestia: zakazuje się realizacji przedsięwzięć prowadzących do zmiany stosunków wodnych negatywnie oddziałujących na rezerwat, w szczególności- tu powinna nastąpić lista negatywnie oddziałujących na rezerwat działań czy przedsięwzięć zidentyfikowanych, w ramach prac, o których mowa w §8-11 rozporządzenia MŚ z dnia 12 maja 2005 r.

Obowiązujące w rezerwacie zakazy ograniczające sposób jego użytkowania zostały wprowadzone ustawą o ochronie przyrody. Ustawodawca uchwalając przepisy ustawy o ochronie przyrody wyczerpująco uregulował różnorodne aspekty funkcjonowania rezerwatu przyrody, w tym również jego ochronę przed niekorzystnym wpływem wynikającym z działalności człowieka. Planem ochrony nie można wprowadzać na obszar rezerwatu zakazów. Ustalona przez art. 20 ust. 1 pkt. 7 ustawy

o ochronie przyrody delegacja, zezwala regionalnym dyrektorom ochrony środowiska na formułowanie w planie ochrony zapisów do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w formie ustaleń, a nie zakazów. Plan ochrony wprowadzający zakazy wykraczałby poza zakres ustawowego upoważnienia i jako istotnie naruszający prawo z mocy samego prawa byłby nieważny. Regionalni dyrektorzy ochrony środowiska upoważnieni są do wprowadzenia planem ochrony ustaleń do dokumentów planistycznych, jako narzędzia pozwalającego eliminować lub ograniczać zagrożenia dla przyrody, jakie mogą powstać w wyniku wprowadzanego zagospodarowania terenu. W przeciwieństwie do samego rezerwatu, ustawa o ochronie przyrody nie wprowadza ani nie upoważnia do wprowadzania zakazów w zakresie wykonywania prawa własności nieruchomości położonych w sąsiedztwie rezerwatu. Nie obowiązywanie na terenach otaczających rezerwat zakazów nie oznacza, że brak jest jakichkolwiek ograniczeń na tym obszarze. Ustawowo określony cel jakiemu mają służyć wprowadzone planem ochrony wskazania do dokumentów planistycznych, stanowi podstawę do formułowania ograniczeń w sferze wykonywania własności nieruchomości położonych w sąsiedztwie rezerwatu. Wychodząc z regulacji określonej w art. 20 ust. 3 pkt 7 ustawy o ochronie przyrody, można przyjąć, że ustalone planem ochrony wskazania do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium stanowią strefę ochronną graniczącą z rezerwatem, którą wyznacza się w celu zabezpieczenia rezerwatu przed zagrożeniami zewnętrznymi, mającymi swoje źródło poza granicami rezerwatu i wynikającymi z działalności człowieka. Można zatem przyjąć, że na terenach graniczących z rezerwatem można wprowadzać wszelką formę zagospodarowania, jeżeli nie stwarza zagrożenia dla rezerwatu. Wychodząc z definicji słownika języka polskiego PWN „należy” oznacza „trzeba, powinno się, wypada”.

Niemniej jednak przeredagowano wskazany w uwadze zapis w następujący sposób: *nie należy prowadzić działań przyczyniających się do zmiany stosunków wodnych w sposób mogący negatywnie wpływać na rezerwat, w szczególności prac mogących przyczynić się do obniżenia lustra wody w Jeziorze Kiełpińskim.*

k) *Ad. załącznik nr 2 do zarządzenia – po pierwsze nie jest to „Mapa obszaru Natura 2000 w części pokrywającej się z rezerwatem”. Jest to mapa topograficzna z zaznaczonymi granicami rezerwatu i obszaru natura 2000 w granicach rezerwatu. Po drugie rysunek sporządzono na nieaktualnej mapie topograficznej, która nie uwzględnia licznych, istotnych zmian w zagospodarowaniu terenu w sąsiedztwie i na terenie rezerwatu. Dotyczy to zabudowy, lokalizacji ogrodzeń, przebiegu dróg, pokrycia terenu. Po trzecie na rysunku uwidoczniła się czterokrotnie nazwa Jezioro Kiełpińskie podczas gdy wystarczyłoby tylko jedna taka nazwa.*

uwaga 9 - relacje pomiędzy granicami rezerwatu i obszaru natura 2000 proszę przedstawić na aktualnej mapie.

Mapa została przedstawiona na podkładzie ortofotomapy.

l) *Ad. załącznika nr 3 do zarządzenia – pierwsza uwaga dotyczy redakcji załącznika i jest to brak numeracji porządkowej poszczególnych wierszy co utrudnia cytowanie i przywoływanie tekstu załącznika. Druga uwaga dotyczy układu tabeli. Na pierwszej stronie w kolumnie zatytułowanej „Sposób eliminacji [...] każdy sposób jest oddzielony linią. Na pozostałych stronach takie wyodrębnianie poszczególnych sposobów dotyczących zidentyfikowanego zagrożenia już nie występuje. Czy jest to zabieg celowy, czy przypadkowy? Jeśli jest to zabieg celowy to czemu ma służyć? Kolejna uwaga dotyczy błędu ortograficznego w tytule załącznika, a mianowicie sformułowania ”[...] będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000”. Zgodnie z regułami języka polskiego oraz pisownią używaną w ustawie podstawowej dla danej dziedziny spraw powinno być [...] będących przedmiotami ochrony na obszarze Natura 2000. Zasady techniki prawodawczej stanowią: § 7. Zdania [...] redaguje się zgodnie z powszechnie przyjętymi regułami składni języka polskiego, unikając zdań wielokrotnie złożonych. § 8.1. [...] należy posługiwać się poprawnymi wyrażeniami językowymi (określeniami) w ich podstawowym i powszechnie przyjętym znaczeniu.[...] § 9. [...] należy posługiwać się określeniami, które zostały użyte w ustawie podstawowej dla danej dziedziny spraw, w szczególności w ustawie określonej jako "kodeks" lub "prawo".*

W

ustawie

o ochronie przyrody, zgodnie z zasadami języka polskiego występuje wyłącznie wyrażenie „na obszarze Natura 2000” ponieważ występuje tu konkretny obszar, który ma swoje granice.

Ponadto zasady prawodawstwa przewidują, że zdania, a więc tym bardziej tytuły [...] redaguje się zgodnie z powszechnie przyjętymi regułami składni języka polskiego, unikając zdań wielokrotnie

złożonych. Tytuł tabeli załącznika nr 3 do Zarządzenia - Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych dla rezerwatu oraz ich skutków wraz z identyfikacją istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 - składa się z 40 wyrazów, 300 znaków (341 ze spacjami) i zajmuje 4 wiersze (przy orientacji pionowej strony) lub 3 przy orientacji poziomej kartki w formacie A4.

uwaga 10 – proszę ujednolicić formę kolumny zatytułowanej "Sposób eliminacji zagrożenia lub jego ograniczenia oraz jego skutków"; proszę poprawić ten tytuł aby brzmiał bardziej zrozumiale; sugestia „Sposób eliminacji lub ograniczenia zagrożenia oraz jego skutków”

uwaga 11 – proszę skrócić, uprościć tytuł załącznika nr 3 oraz usunąć błąd składniowy.

Sposób formatowania załączników, układ wierszy czy też kolumn jest czytelny i nie odbiega od wymogów stawianych przepisami prawa, w związku z czym, nie powinien sprawiać trudności w ich rozumieniu. Usunięto powstałe w tytule załącznika literówki. Niepoprawnie sformatowana tabela jest efektem błędu powstałego przy konwertowaniu dokumentu z formatu ZIPX na WORD. Każdy określony sposób eliminacji zagrożenia czy też każde działanie ochronne stanowi w tabeli oddzielny wiersz.

m) W zblokowanym wierszu pierwszym dotyczącym siedliska 3150 w kolumnie zatytułowanej Sposób eliminacji zagrożenia lub jego ograniczenia oraz jego skutków jest napisane w trzecim wierszu Odtworzenie dopływu wód do starorzecza za pośrednictwem Dziekanowskiej Strugi. Dziekanowska Struga, zwana częściej Strugą Dziekanowską to potoczna nazwa rowu melioracji szczegółowych - Rów „A” i pożądane jest przytoczenie w pierwszej kolejności formalnego oznaczenia ciek. W piątym wierszu tej samej kolumny jest napisane Niekopanie stawów w rezerwacie i jego otulinie. W żadnym akcie prawa dotyczącym rezerwatu Jeziora Kiełpińskiego nie wyznaczono otuliny rezerwatu

uwaga 12 – proszę dodać oznaczenie rowu „A”

uwaga 13 – proszę usunąć zwrot „i jego otulinie” ponieważ rezerwat nie ma wyznaczonej otuliny, lub nie usuwać zwrotu a ustalić otulinę.

Kwestia dotycząca przywrócenia drożności pomiędzy poszczególnymi zbiornikami wodnymi została zawarta w planie ochrony, jako sposób przeciwdziałania zagrożeniu jakim jest spadek poziomu wód w rezerwacie. Starorzecze będące głównym przedmiotem ochrony, nie jest wydzielone jako osobna jednostka ewidencyjna a jedynie jako użytki wodne na poszczególnych działkach. Nie jest również ujęte jako Jednolita Część Wód Powierzchniowych. Do JCWP jest natomiast zaliczony ciek

przepływający przez Jezioro Kiełpińskie o nazwie Dopływ z Jez. Dziekanowskiego (RW20002625994) zwany też Strugą Dziekanowską. W Planach gospodarowania wodami dorzecza Wisły zaliczona została do typu 26 - ciek w dolinie wielkiej rzeki nizinnej oraz oceniona jako naturalna. Błędne zakwalifikowanie gruntów w rezerwacie pod wodami jako wody stojące, gdy rzeczywistości są wodami płynącymi, jest kluczowe dla stosunków własnościowych w rezerwacie oraz jego skutecznej ochrony.

n) *Kolejne uwagi dotyczą słabego rozpoznania użytkowania terenu oraz aktualnie występujących zagrożeń dla rezerwatu i obszaru natura 2000. W zablokowanym wierszu drugim (nie licząc nagłówka) jako zidentyfikowane zagrożenie dla siedliska 6510 wymieniono Intensyfikacja użytkowania łąkarskiego skutkującaubożeniem składu florystycznego fitocenozy łąkowych. W konfrontacji ze stanem istniejącym jest to nieprawdziwe rozpoznanie. W granicach rezerwatu i w jego bezpośrednim sąsiedztwie powszechny jest proces przeciwny – odłogowanie łąk i pastwisk (zaprzestanie koszenia i wypasania zwierząt). Dyskusyjny jest wskazany sposób eliminacji zagrożenia* [...] *Prowadzenie w granicach rezerwatu wyłącznie ekstensywnego użytkowaniekośnego to jest bez możliwości ekstensywnej gospodarki pasterskiej, choćby w oparciu o działające w sąsiedztwie rezerwatu stadniny. Podobnie błędnie rozpoznanie występuje w przypadku wiersza 5 (ostatni na pierwszej stronie tabeli) dotyczącego siedliska 3150, gdzie jako zagrożenie zidentyfikowano Dopływ biogenów i innych zanieczyszczeń związanych z działalnością rolniczą podczas gdy, działalność rolnicza z roku na rok w tym rejonie zamiera.*

Zagrożenia i sposoby ich eliminacji zostały zdefiniowane w oparciu o istniejący stan faktyczny ustalony badaniami terenowymi przeprowadzonymi na potrzeby planu ochrony.

o) *Kolejne mijające się ze stanem faktycznym rozpoznanie występuje w wierszu 9 [czwarty na drugiej stronie tabeli] dotyczącym siedliska 6510, gdzie jako zagrożenie jest zidentyfikowana Zmiana ekstensywnego użytkowania łąk na grunty orne, skutkujące pogorszeniem walorów przyrodniczych rezerwatu. Gospodarka rolna na terenie rezerwatu zamiera, coraz więcej gruntów jest odłogowanych (w tym do niedawna uprawiane grunty orne) i zjawisko zamiany użytków zielonych na grunty orne nie występują.*

W zablokowanym wierszu trzecim dotyczącym siedlisk 6510 i 91E0 w trzecim wierszu kolumny Sposób eliminacji [...] jest napisane Utrzymanie terenów leśnych. W granicach rezerwatu nie występują ani lasy ani grunty leśne, a jedynie grunty oznaczone w EGiB jako grunty zadrzewione.

uwaga 14 – proszę zweryfikować (zaktualizować) zagrożenia dla rezerwatu i obszaru Natura 2000 zwłaszcza wymienione w wierszach 2, 5,8, 9 oraz odpowiednio przerehabilitować sposoby eliminacji zagrożeń

Zagrożenia i sposoby ich eliminacji zostały zdefiniowane w oparciu o istniejący stan faktyczny ustalony badaniami terenowymi przeprowadzonymi na potrzeby planu ochrony.

p) *W wierszu czwartym dotyczącym siedlisk 6510, 91E0 i 3150 zarówno w kolumnie zatytułowanej „identyfikacja zagrożeń” oraz „Sposób eliminacji zagrożenia [...]” jest mowa o zezwoleniu wymaganym ustawą o ochronie przyrody w odniesieniu do samowolnie budowanych obiektów budowlanych [...]. Nie jest jasne o jakie zezwolenie chodzi. Można się domyślać, że być może jest to Zezwolenie na odstępstwo od zakazów, o których mowa w ust. 1 Art.15 ustawy o ochronie przyrody. Nic nie stoi na przeszkodzie, aby w słowniczku jednoznacznie wyjaśnić o jakim zezwoleniu jest mowa.*

Zgodnie z obowiązującymi przepisami zezwolenie na odstępstwo od zakazów obowiązujących w rezerwacie przyrody może być wydane wyłącznie w sytuacji określonej w art. 15 ust. 4 i 5 ustawy

o ochronie przyrody. Nie ma potrzeby powielania tego przepisu w akcie niższej rangi jakim jest plan ochrony.

r) *W wierszu szóstym (pierwszy na drugiej stronie tabeli) dotyczącym siedliska 6510, jako zagrożenie wskazano zanik terenów otwartych. W ustawach dla dziedziny spraw ochrony przyrody czy ochrony środowiska, nie ma definicji „terenu otwartego” (terenów otwartych). W słownikach języka polskiego jest to: obszar, który pozbawiony jest dużych obiektów, nieporośnięty lasami, bez wysokiej zabudowy i okazałych form rzeźby terenu ewentualnie teren, na którym nie ma lasów, większych wzniesień ani zabudowań. Nie jest jasne jak należy rozumieć zanik terenów otwartych? Czy jako zanik pól, łąk i pastwisk w wyniku wtórnej sukcesji zadrzewień? Wątpliwości rozwiałaby definicja terenu otwartego w rozumieniu przepisów Zarządzenia. Zasady techniki prawodawczej stanowią: § 146. 1. W ustawie lub innym akcie normatywnym formułuje się definicję danego określenia, jeżeli: 1) dane określenie jest wieloznaczne; 2) dane określenie jest nieostre, a jest pożądane ograniczenie jego nieostrości; 3) znaczenie danego określenia nie jest powszechnie zrozumiałe; 4) ze względu na dziedzinę regulowanych spraw istnieje potrzeba ustalenia nowego znaczenia danego określenia. W tym przypadku mamy do czynienia z przesłankami wymienionymi w punktach 1-3.*

Termin tereny otwarte jest pojęciem szeroko stosowanym w urbanistyce oraz w planowaniu przestrzennym i ma charakter merytorycznego określenia pewnej rzeczywistości przestrzennej, zastanej lub planowanej. Używany jest często w opracowaniach planistycznych, takich jak uwarunkowania do studiów i planów oraz w zapisach ustaleń studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Głównym kierunkiem zagospodarowania przestrzennego terenów wchodzących

w skład rezerwatu, jest ich ukształtowanie w oparciu o istniejące, zastane, zasoby, cechujące się wysokimi walorami estetycznymi i krajobrazowymi. Funkcja terenów otwartych została przywołana w załączniku numer 5 i 6, których przeznaczenie zostało zapisane w brzmieniu: utrzymanie terenów otwartych poprzez ekstensywną gospodarkę łąkową i uprawę pól.

s) *W wierszu 8 [na drugiej stronie tabeli] dotyczącym siedlisk 6510 i 91E0 w kolumnie zatytułowanej „identyfikacja zagrożeń” wymieniona jest Ekspansja obcych gatunków inwazyjnych, w szczególności nawłoci późnej i kanadyjskiej, wypierających gatunki rodzime. Kolejny raz w miejsce sformułowań występujących w rozporządzeniu MŚ z 12 maja 2005 r. użyto innego sformułowania.*

W rozporządzeniu jest mowa bowiem o rozprzestrzenianiu się obcych gatunków zagrażających rodzimym gatunkom. Zamieszczenie wprowadza także wymienienie tylko dwóch gatunków, podczas gdy jest ich więcej, choćby pokrzywa, chmiel, czeremcha amerykańska, klon jesionolistny, przymiotno kanadyjskie, jeżyna. W siedlisku 91E0 coraz częściej w miejscu „wycinanych” przez bobry wierzby i olszy, pojawia się brzoza, bez czarny i klon jesionolistny. Zjawisko to występuje lokalnie z różnym nasileniem. W zachodniej części rezerwatu, na fragmentach doszło do całkowitego wyeliminowania drzewostanu charakterystycznego dla łągu wierzbowego. Brak informacji o gatunkach roślin najbardziej zagrożonych wyparciem przez gatunki inwazyjne, w tym brak informacji o gatunkach chronionych.

Zagrożenie zostało zdefiniowane w oparciu o dokumentację sporządzoną na rzecz ustanowienia planu ochrony i analizy jakie zostały wykonane w tym celu. Przy definiowaniu zagrożenia ze strony gatunków obcych posłużono się zwrotem „w szczególności”. Brzmienie tego przepisu wskazuje, że przesłanka uzasadniająca konieczność wykonania działań zwalczania gatunków obcych, może wystąpić nie tylko w stosunku do nawłoci, ale również w przypadku innych gatunków zagrażających rodzimej florze. Mając na względzie stale zachodzące zmiany klimatyczne, nie można

w jednoznaczny sposób przewidzieć kierunku, w jakim będzie następowała ekspansja gatunków inwazyjnych. Dlatego ustalanie faktycznego zagrożenia z ich strony oraz sposobów ich eliminacji, winno być weryfikowane i opracowywane w sposób ciągły, z wykorzystaniem wszelkich dostępnych metod zarówno tych znanych jak i tych, które zostaną dopiero opracowane. Użycie w planie ochrony zwrotu „w szczególności”, tj. otwartego katalogu gatunków, w stosunku do których należy podjąć działania ochronne, stwarza możliwość szybkiej reakcji na zagrożenia ze strony gatunków inwazyjnych, jakie mogą się pojawić w okresie obowiązywania planu ochrony, które nie występowały na dzień opracowania tego dokumentu. Taka konstrukcja prawa pozwala poszerzać lub też zmniejszać listę gatunków, dopasowując ją do stanu faktycznego w terenie. Stworzono w

ten sposób także otwarty katalog zadań, jakie należy podejmować w tej materii. Sposób skonstruowania przepisów, którymi ustawodawca przyznał regionalnym dyrektorom ochrony środowiska upoważnienie do opracowywania planów ochrony rezerwatów przyrody umożliwia ich redagowanie w ten sposób. Doświadczenie nabyte przy opracowywaniu i realizacji planów ochrony pozwala przyjąć, że zastosowanie otwartego katalogu gatunków obcych pozwala uniknąć błędnych interpretacji tego przepisu, jakie mogą powstać w przyszłości. Użycie w tej materii zamkniętego katalogu gatunków obcych wskazywałoby na istnienie domniemania, że w rezerwacie poza wymienionym nie pojawi się inne zagrożenie z ich strony. Można w tym miejscu wskazać również, że użycie przez prawodawcę w rozporządzeniu określającym zakres planu ochrony i prac do wykonania na jego potrzeby zwrotu „w szczególności” oznacza, że regionalni dyrektorzy ochrony środowiska są władni uregulować w tym akcie prawnym nie tylko kwestie wyliczone przepisami tego rozporządzenia, ale także inne kwestie wynikające z potrzeb ochrony przyrody. Wymienione w planie ochrony ekspansja nawłoci została uznana na chwilę obecną za największe zagrożenie dla wskazanego siedliska przyrodniczego rezerwatu.

t) uwaga 15 – proszę zamieścić listę gatunków najbardziej zagrożonych wyparciem przez gatunki inwazyjne oraz podać pełną listę gatunków inwazyjnych w podziale na obce polskiej flory oraz polskie niewłaściwe dla siedlisk chronionych występujących w rezerwacie.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami plan ochrony nie może zawierać listy gatunków stanowiących zagrożenie, czy też listy gatunków wrażliwych na wskazane zagrożenia. Takie wykazy zostały zawarte w dokumentacji sporządzonej na rzecz ustanowienia planu ochrony.

u) W wierszu 10 [na drugiej stronie tabeli] dotyczącym siedlisk 6510, 91E0 i 3150 zbyt ogólnie jest zidentyfikowany problem zagrożeń wynikających z rekreacyjnego wykorzystania terenu. Na terenie rezerwatu sezonowo występują konkretne aktywności rekreacyjne, które powinny być tu wymienione. W okresie letnim powszechnie są kąpiele i biwakowanie, w tym palenie ognisk, cały rok jezioro jest miejscem wędkowania, a wokół jeziora, wydeptaną trasą odbywają się spacer (w tym z psem)

i przejazd rowerzystów. Wśród sposobów eliminacji zagrożenia podane jest Skanalizowanie ruchu do wyznaczonego szlaku turystycznego, edukacyjnego. O jakim ruchu jest mowa, bowiem szlaki turystyczne dzieli się na piesze, rowerowe, kajakowe, jeździeckie i narciarskie? Co najmniej cztery z wymienionych aktywności są możliwe na terenie rezerwatu. Jak należy rozumieć sformułowanie szlaku turystycznego, edukacyjnego? Czy mowa jest o jednym szlaku, który ma postać ścieżki dydaktycznej, czy o dwóch szlakach; bliżej nieokreślonym szlaku turystycznym (pieszym, konnym lub kajakowym), a oprócz niego ścieżce dydaktycznej? Czy tak elastyczne sformułowanie jest przypadkowe czy celowe? Dalej w tym samym wierszu jest określony kolejny sposób eliminacji

zagrożeń wiążących się z rekreacją na terenie rezerwatu: Utrzymanie rezerwatu jako obszaru wyłączanego z rekreacyjnego wykorzystywania, w szczególności w formie kąpielisk, palenia ognisk, biwakowania, imprez rekreacyjna - sportowych. Ta dyspozycja jest w oczywisty sposób sprzeczna z poprzednią. Wymienienie przykładowych aktywności, nie zmienia faktu, że rezerwat ma być wyłączony z rekreacyjnego użytkowania, chyba że dopuszczone zostaną wyjątki (np. szlak pieszy o długości nie większej niż...m, ze ścieżką dydaktyczną). Należy również zwrócić uwagę, że w przepisach regulujących sporządzanie planów ochrony jest mowa o „użytkowaniu terenu”, „użytkowaniu gruntów” a nie o „korzystaniu z terenu” w ten czy inny sposób. O ile użyte w kolumnie identyfikującej sformułowanie „rekreacyjne wykorzystanie” jest do zaakceptowania bo podkreśla fakt nadmiernej, szkodliwej eksploatacji terenu rezerwatu o tyle w kolumnie określającej sposoby eliminacji należy posługiwać się określeniami precyzyjnymi, a więc podać niedopuszczalne sposoby [formy] użytkowania terenu rezerwatu. Wymienione dalej w przepisie aktywności, jak się zdaje szczególnie niepożądane na terenie rezerwatu, nie dość, że nic nie wnoszą (są tylko przykładami) to dodatkowo zawierają błędy. Na terenie rezerwatu nigdy nie było kąpielisk w rozumieniu Prawa wodnego, a jedynie mieszkańcy i przyjezdni kąpią się w jeziorze. Palenie ognisk jest jedną z czynności wykonywanych podczas biwakowania. w sformułowaniu imprez rekreacyjna - sportowych jest błąd literowy. Proszę rozważyć następujące brzmienie dyspozycji „Utrzymanie rezerwatu jako obszaru wyłączanego z rekreacyjnego użytkowania za wyjątkiem szlaków turystyki pieszej w tym ścieżki dydaktycznej”,

uwaga 16 – proszę doprecyzować i przeredagować opis zagrożeń wynikających z rekreacyjnego użytkowania terenu rezerwatu.

W związku z tym, że zagrożenie dla rezerwatu stanowi szereg form jego nielegalnego wykorzystywania, zostało ono zdiagnozowane w planie ochrony w formie katalogu otwartego. Natomiast wyznaczenie szlaku udostępnionego do ruchu pieszego czy też rowerowego może nastąpić odrębnym aktem prawnym i uregulowanie tej kwestii w planie ochrony stanowiłoby wykroczenie poza ramy ustawowego upoważnienia. Plan ochrony może jedynie zawierać ogólne wskazanie wyznaczenia szlaków, jako sposób eliminacji zagrożenia antropopresją, bez definiowania szczegółów jak np.: określanie lokalizacji szlaku.

w) W wierszu 11 [na drugiej stronie tabeli] dotyczącym siedlisk 6510, 91E0 jako zagrożenie wskazany jest ruch pojazdów a wśród sposobów eliminacji tego zagrożenia jest wymienione Utrzymanie rezerwatu jako obszaru wyłączanego z ruchu pojazdów. Mając na uwadze konieczność koszenia łąk, eliminacji gatunków inwazyjnych i wywozu biomasy, należałoby pojazdy, które służą realizacji celów ochrony, wyłączyć zakazów. W aktualnym brzmieniu wymienione czynności musiałyby być wykonywane ręcznie.

uwaga 17 – proszę w sposobach eliminacji zagrożeń wynikających z wjazdu pojazdów na teren rezerwatu uwzględnić możliwość ruchu pojazdów wykonujących prace związane z czynną ochroną przyrody.

Pojazdy wjeżdżające na teren rezerwatu w ramach realizacji planu ochrony korzystają z generalnego odstępstwa od zakazów obowiązujących w rezerwacie na mocy art. 15 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody i nie ma konieczności powielania tego przepisu w planie ochrony.

x) W wierszu 13 [na trzeciej stronie tabeli] jako zagrożenie dla siedlisk 3150 wymienione jest zanieczyszczenie wód bez podania co jest źródłem zagrożenia. W kolumnie, która dotyczy sposobów likwidacji zagrożenia podane jest Nie odprowadzanie ścieków do rezerwatu, co by oznaczało, że takie zjawisko występuje. Tak sformułowany przepis ponadto sugeruje, że „zakaz” dotyczy wszelkich ścieków t.j. bytowo-gospodarczych, przemysłowych, rolniczych jak również nadmiernie zanieczyszczonych wód opadowych zwanych do niedawna ściekami deszczowymi. Precyzyjne uregulowanie kwestii wprowadzania wód deszczowych jest szczególnie istotne ponieważ starorzecze Wisły jest praktycznie głównym odbiornikiem wód opadowych z terenu gminy w tym z systemu kanalizacji deszczowej.

uwaga 18 – proszę doprecyzować i przereklamować opis zagrożeń związanych z wprowadzaniem ścieków do rezerwatu.

uwaga 19 – proszę określić sposób postępowania z zagrożeniem dla siedliska 91E0 jakim jest bytowanie bobrów;

Zagrożenie zanieczyszczenia wód Jeziora Kiełpińskiego, w związku z odprowadzaniem do niego ścieków, zostało zdefiniowane jako potencjalne i niezasadnym jest uznawanie tego zjawiska za aktualnie występujące. W kwestii dotyczącej zagrożenia bytowania bobrów na terenie rezerwatu, nie zostało to uznane za zagrożenie, gdyż w obrębie rezerwatu całość środowiska przyrodniczego podlega ochronie, a nieodłącznym składnikiem naturalnych ekosystemów wodnych jest bóbr europejski. Bóbr mógłby stanowić zagrożenie dla ekosystemów leśnych, gdyby w ich obrębie występowały szczególnie cenne drzewa o pomnikowych rozmiarach, które jednak na terenie rezerwatu Jezioro Kiełpińskie nie występują.

y) Ad. załącznika nr 4 do zarządzenia

Podobnie jak w przypadku załącznika nr 3 w tytule tabeli występuje błąd. Zamiast „Cele działań ochronnych w obszarze Natura 2000”, powinno być „Cele działań ochronnych na obszarze Natura 2000”.

uwaga 20 – proszę usunąć błąd w tytule załącznika nr 4, to jest w miejsce „w obszarze Natura 2000”, wpisać „na obszarze natura 2000”.

Zgodnie z definicjami słownikami zarówno forma *w obszarze* jak i *na obszarze* jest poprawna. Obecna forma zapisu została wypracowana w analogicznych aktach prawnych i uzgodniona z Generalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska, Wojewodą Mazowieckim i Ministrem Środowiska.

z) Ad. załącznika nr 5 do zarządzenia

Tytuł pierwszej kolumny jest zredagowany niezgodnie z zasadami języka polskiego. Proszę wziąć pod rozwagę następujące brzmienie tego tytułu: „Przedmiot ochrony na obszarze Natura 2000” lub „Przedmiot ochrony dla obszaru Natura 2000” lub „Przedmiot ochrony obszaru Natura 2000”.

Tytuł czwartej kolumny także powinien być poprawiony. Sugestie: „Lokalizacja i obszar wdrażania działań ochronnych dla rezerwatu i obszaru Natura 2000” lub „Lokalizacja i obszar wdrażania działań ochronnych w rezerwacie i na obszarze Natura 2000” lub po prostu „Obszar wdrażania działań ochronnych” ewentualnie „Lokalizacja działań ochronnych”. Podtytuł jest zbędny.

W kolumnie czwartej opisywany jest obszar lub podawany jest numer ewidencyjny działki lub działek, gdzie przewiduje się działania ochronne. Dla jednoznacznego oznaczenia działki niezbędne jest podanie obrębu ewidencyjnego, do którego działka należy, ponieważ rezerwat jest położony w dwóch obrębach ewidencyjnych.

uwaga 21 – proszę przeredagować tytuł załącznika oraz tytuły kolumn pierwszej i czwartej. W przypadku podawania numeru działki ewidencyjnej proszę podawać także oznaczenie obrębu ewidencyjnego lub oznaczenie działki podawać zgodnie z TERYT

Przeredagowano tytułu kolumny w tabeli.

za) uwaga 22 – proszę np. w słowniczku wyjaśnić sformułowania niemające definicji w przepisach z dziedziny ochrony przyrody. Zwłaszcza dotyczy to następujących słów i sformułowań: wprowadza się ustalenia, otoczenie rezerwatu, teren otwarty, zezwolenie wymagane ustawą o ochronie przyrody. Zamiast definicji możliwa jest także rezygnacja z użycia tych sformułowań lub zastąpienie ich sformułowaniami zdefiniowanymi w przepisach dziedziny ochrony środowiska i ochrony przyrody.

Użyte w planie ochrony sformułowania, jeżeli nie mają definicji w ochronie przyrody to znajdują swoje odzwierciedlenie w innych przepisach. Sposób skonstruowania planu ochrony jest na tyle czytelny, że nie ma potrzeby konstruowania słowniczka do zastosowanych w nim pojęć. I tak np.: w kwestii zezwoleń z tytułu rezerwatu przyrody, plan ochrony odsyła do ustawy o ochronie przyrody, gdyż jest tam ona szczegółowo uregulowana i nie ma potrzeby powielania przepisów ustawowych

w akcie niższej rangi jakim jest plan ochrony. Ta sama sytuacja zachodzi w przypadku wskazań do zagospodarowania przestrzennego.

7) [REDACTED]

a) 1. w załączniku nr 3 do projektowanego zarządzenia:

a. w wierszach czwartym i siódmym — wykreślenie działania: rozbiórka obiektów budowlanych, infrastruktury technicznej, urządzeń budowlanych i innych obiektów wybudowanych w rezerwacie bez zezwolenia wymaganego ustawą o ochronie przyrody — jako wykraczającego poza upoważnienie ustawowe dla zarządzenia w sprawie planu ochrony przyrody;

b. w wierszach trzecim i siódmym — uzupełnienie działania: cały rezerwat należy utrzymać w formie obszaru wyłączonego z możliwości wprowadzenia zmian w sposobie użytkowania i zagospodarowania terenu, niezwiązanego z funkcjonowaniem rezerwatu jako formy ochrony przyrody o słowa: w tym z potrzebą zachowania ekstensywnej gospodarki pól lub ekstensywnej gospodarki łkowej;

2. w załączniku nr 5 do projektowanego zarządzenia:

a. wykreślenie wiersza drugiego - przywrócenie terenu do stanu pierwotnego - jako wykraczającego poza upoważnienie ustawowe dla zarządzenia, jako nakładającego bezpośrednio obowiązki na podmioty prywatne z naruszeniem przepisów ustrojowych oraz jako przyznającego dodatkowe kompetencje organom administracji z wykroczeniem poza upoważnienie ustawowe dla zarządzenia oraz z naruszeniem przepisów ustrojowych.

W świetle obowiązujących przepisów, zabudowa nieruchomości czy też zmiana jego użytkowania na określonym gruncie musi być zgodna z prawem. Podstawowe ograniczenia prawa w tym zakresie będą wynikać z przepisów ustawy i mogą być wyjątkiem od zasady wolności w zagospodarowaniu, np. w związku z utworzeniem na danym terenie jednej z form przestrzennej ochrony przyrody. Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody utworzenie lub powiększenie rezerwatu, jest celem publicznym w rozumieniu ustawy o gospodarce nieruchomościami. Sam fakt istnienia rezerwatu (cel publiczny) wywołuje konsekwencje natury prawnej, tj. wprowadzenie poprzez art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody szeregu obostrzeń w sposobie jego użytkowania, skierowanych do każdego podmiotu. Ustawowe ograniczenie sposobu użytkowania gruntów stanowiących rezerwat wywołuje skutki *erga omnes*, określające także sposób wykonywania przysługującego właścicielowi prawa własności, tworząc w ten sposób dla niego *sui generis* służebność gruntową. Tak zdefiniowane prawo czyni regulację prawną normującą sprawę rezerwatu powszechnie obowiązującym źródłem prawa miejscowego, które z chwilą wprowadzenia w życie, w znaczący sposób wpływa na określone skutki prawne, w tym o znaczeniu gospodarczym, w

stosunku do wszystkich podmiotów, które znajdują się obecnie lub znajdą w przyszłości w zasięgu terytorialnym jego oddziaływania. Ustawodawca taką konstrukcją prawa zabezpieczył najwyższą po parku narodowym formę ochrony przyrody, jaką, w rozumieniu przepisu art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody, jest rezerwat przyrody, przed przekształceniem jego walorów przyrodniczych, jakie może być spowodowane w efekcie działalności człowieka. Zagospodarowanie i użytkowanie rezerwatu naruszające obowiązujący w nim reżim prawny, stoi w sprzeczności z art. 13 ustawy o ochronie przyrody, stanowiącym, że rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi. Na terenie rezerwatów przyrody obowiązują zakazy, które zostały zdefiniowane w art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, jako zamknięty katalog zakazów. Ustawowo wprowadzone na obszar rezerwatu obostrzenia, mające formę zakazów, pociągają za sobą w konsekwencji ograniczenia, co do możliwości jego użytkowania. Ograniczenia te posiadają powszechnie obowiązującą moc prawną, skierowaną do każdego podmiotu, który znajduje lub znajdzie się w zasięgu terytorialnym objętym tą regulacją, bez względu na to czy posiada on bądź nie posiada prawo własności do nieruchomości, czy też sprawuje nad nią nadzór. Taki stan prawny sprawia, że każdy, kto poprzez swoje działanie będzie powodował naruszenie któregośkolwiek z zakazów zdefiniowanych w art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, winien przed każdorazowym podjęciem planowanych czynności, uzyskać stosowną zgodę na zastosowanie odstępstw od ich obowiązywania. Przy takim stanie prawnym wykonanie czynności naruszającej którykolwiek z zakazów zdefiniowanych w art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody nie może mieć miejsca, jeżeli nie będzie ona spełniała ustawowo zdefiniowanych przesłanek i nie zostanie wydane w stosunku do niej stosowne zezwolenie. Z interpretacji ustaw ustalających warunki wprowadzania zabudowy czy też innej formy użytkowania można, w sposób niebudzących żadnych wątpliwości, ustalić, że zezwolenia wydawane dla rezerwatu w trybie innym niż wskazanym w art. 15 ust. 4 i 5 ustawy o ochronie przyrody, np.: na budowę, wodnoprawne, zmianę użytku rolnego, leśnego na inny, itp. nie stanowią derogacji zwalniającej z obowiązku przestrzegania obowiązującego w nim zakazu przekształcania tego typu obiektów (budowa, użytkowanie rolnicze czy też inne formy zagospodarowania terenu). W żadnej mierze nie mogą być one traktowane, jako rozstrzygnięcia zastępcze. Z obowiązujących przepisów jasno wynika, że wszelkie prace, jak budowlane, w rezerwacie przyrody muszą być poprzedzone odrębnym postępowaniem administracyjnym, przeprowadzonym w trybie przepisów ustawy o ochronie przyrody, zakończonym stosowną decyzją administracyjną. Ustalając wzajemne relacje między przepisami prawa trzeba mieć na względzie, że

może zachodzić w ich treści reguła kolizyjna. Wówczas jedno z nich będą stanowiły akt prawny o charakterze ogólnym *lex generalis*, inne zaś będą występowały w stosunku do nich, jako akty szczególne *lex specialis*. Ustawa o ochronie przyrody poprzez art. 15 ust. 1 określa przedmiot, zakres i formę stosowania ochrony w rezerwach przyrody, stanowiąc tym przepis szczególny w stosunku do innych aktów prawnych odnoszących się do tej formy ochrony przyrody. Zatem między szeregiem ustaw, jak prawo budowlane, a ustawą o ochronie przyrody zachodzi relacja współstosowania, w tym znaczeniu, że do posadowienia obiektów na terenach objętych ochroną w formie rezerwatu przyrody stosuje się zarówno przepisy ustawy o ochronie przyrody, jak i inne przepisy. Przy takim stanie prawnym, inwestor planujący wybudowanie w rezerwach przyrody obiektu, zobowiązany jest uzyskać przed rozpoczęciem prac, bądź innymi pozwoleńiami, decyzję derogacyjną zezwalającą na zastosowanie odstępstw od obowiązujących w nich zakazów. Wobec tego, aby dany obiekt był zgodny z obowiązującym prawem inwestor rozpoczynając prace w rezerwacie musi legitymować się ostateczną decyzją organu wskazanego w art. 15 ust. 4 lub 5 ustawy o ochronie przyrody zezwalającą na wykonywanie zaplanowanych prac. Zakres kompetencji organów ochrony przyrody oraz wymogi, które powinien spełnić inwestor prowadzący roboty budowlane w rezerwacie, szczegółowo określone zostały w art. 15 ustawy o ochronie przyrody. W tych przepisach rangi ustawowej prawodawca kompleksowo uregulował kwestie konieczności uzyskania przez inwestora zgody właściwego organu na podejmowanie określonych działań inwestycyjnych w odpowiedniej formie. Katalog dopuszczonych działań w tym zakresie jest katalogiem zamkniętym i nie można domniemywać kompetencji innych organów do określania odstępstw od zakazów obowiązujących w rezerwacie. Rezerwat przyrody Jezioro Kiełpińskie został utworzony zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dnia 1 lipca 1988 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M.P. Nr 21, poz. 193), które zostało zastąpione zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie rezerwatu przyrody Jezioro Kiełpińskie (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 5461). Tak więc od ponad 30 lat na jego obszarze obowiązuje ograniczone prawo do nieruchomości, które w znaczący sposób ogranicza pośrednio zakres przysługującego prawa własności. Podkreślenia w tym miejscu wymaga również, że ograniczenia te nie są efektem planu ochrony, lecz wynikają one wprost z przepisów ustawowych, tj. ustawy o ochronie przyrody. Plan ochrony rezerwatu przyrody Jezioro Kiełpińskie nie wprowadza ograniczeń w sposobie użytkowania gruntów tego rezerwatu ani w żaden sposób nie ingeruje w prawo własności działek położonych w jego obrębie. Ograniczenia w prawie użytkowania terenem rezerwatu zostały ustalone przepisami ustawy o ochronie przyrody i obowiązują one od dnia jego utworzenia, tj. od roku 1988. Celem planu ochrony jest natomiast wprowadzenie w życie szeregu działań ochronnych, ukierunkowanych na powstrzymanie i eliminację zagrożeń dla rezerwatu,

w szczególności tych, które wynikają z działalności człowieka. Porównując przepisy ustawy o ochronie przyrody z przedmiotowym planem ochrony można wywieść, że Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie nie wykracza w tej materii poza przyznaną ustawową delegację. Zgodnie z delegacją przyznaną regionalnym dyrektorom ochrony środowiska przepisami art. 19 ust. 6 i 20 ustawy o ochronie przyrody, mają oni prawo do definiowania planem ochrony zagrożeń dla rezerwatu i sposobów ich eliminacji. Wkraczanie nielegalnej zabudowy na teren rezerwatu czy też niezgodne z prawem jego użytkowanie zostało uznane za jedno z największych zagrożeń dla środowiska przyrodniczego rezerwatu. Działaniem ochronnym mającym powstrzymać to niekorzystne dla tej formy ochrony przyrody zjawisko, jest rozbiórka wszelkich samowolnie wybudowanych obiektów oraz wyeliminowanie samowolnego jej użytkowania, tj. bez zezwolenia, o którym jest mowa w art. 15 ustawy o ochronie przyrody. Mając na względzie powyższe oraz, że nigdy nie zostało wydane zezwolenie na wprowadzenie jakiegokolwiek formy przekształcenia rezerwatu przyrody Jezioro Kiełpińskie, dokonanie przekształcenia czy też prowadzenie użytkowania jego terenu niezgodnego z prawem, wręcz szkodzącego jego walorom przyrodniczym, nie jest wiążące w stosunku do realizowanych w nim działań ochronnych wynikających z planu ochrony

i nie może być w nim akceptowane.

b) Niezależnie zaś od uwag dotyczących samego charakteru powyższych postanowień, wnoszę o wykreślenie posiadanych przeze mnie nieruchomości, tj. działek o nr ew. 67, 68/1, 70, 134/2, 137/2 oraz w szczególności działki siedliskowej o nr ew. 336 zlokalizowanych w miejscowości Kiełpin, gm. Łomianki z obszaru oddziaływania przedmiotowego zarządzenia, poprzez wyłączenie stosowania względem tych nieruchomości następujących ograniczeń:

3. załącznik nr 3 — nie wyrażam zgody na prowadzenie w granicach mojej nieruchomości gruntowej

(w części objętej rezerwatem) wyłącznie ekstensywnego użytkowania kośnego;

4. załącznik nr 3 — nie wyrażam zgody na postanowienie, zgodnie z którym cały obszar rezerwatu należy utrzymać w formie obszaru wyłączzonego z możliwości wprowadzania zmian w sposobie użytkowania i zagospodarowania terenu, niezwiązanego z funkcją rezerwatu;

5. załącznik nr 3 — nie wyrażam zgody na postanowienie nakazujące utrzymanie ekstensywnego użytkowania terenów otwartych w formie kośnych łąk, pól uprawnych. Zapis ten jest sprzeczny z obecnym stanem faktycznym, w szczególności, w odniesieniu do posiadanej przeze mnie działki siedliskowej nr ew. 336;

6. załącznik nr 5 — wykreślenie działki o numerze 336 z zakresu działań ochronnych obejmujących rozbiórkę wszystkich obiektów budowlanych, infrastruktury technicznej, ogrodzeń i innych obiektów wybudowanych w rezerwacie bez zezwolenia wymagane ustawy o ochronie przyrody.

Przywrócenie użytkowania terenu do stanu sprzed samowolnego wybudowania rozebranych obiektów. Teren działki o nr ew. 336 pełni funkcję siedliskową, a ogrodzenie zabezpiecza teren w sposób zapewniający bezpieczeństwo ludzi i mienia, a także w celu uniemożliwienia wejścia osobom nieupoważnionym na teren mojego siedliska gospodarczego przy jednoczesnym zapewnieniu przejścia dla drobnych zwierząt i płazów. Ponadto, ogrodzenie jest niezbędne dla ochrony posiadanej przeze mnie hodowli drobiu (kaczek, gęsi oraz kur), a także ochrony maszyn rolniczych (m.in. traktor oraz przyczepa) znajdujących się na terenie posesji i wykorzystywanych w gospodarstwie.

7. załącznik nr 5 - nie wyrażam zgody na ustawianie przeszkód uniemożliwiających wjazd pojazdów do rezerwatu na terenie nieruchomości gruntowych stanowiących moją własność;

8. załącznik nr 5 - nie wyrażam zgody na wprowadzanie limitu wyrażonego w postanowieniu: jeden lub 2 pokosy w ciągu roku w terminie 15 czerwca do 30 września bez możliwości stosowania środków ochrony roślin przez podmiot prowadzący gospodarkę łąkowo-pastwiskową na podstawie porozumienia podpisanego z RDOŚ w Warszawie;

9. z uwagi na fakt, że działka o nr ew. 336 obejmuje również część jeziora Kiełpińskiego (dno jeziora stanowi własność prywatną) wnoszę o umożliwienie budowy pomostu;

10. wnoszę tym samym o umożliwienie mi dalszego rolniczego wykorzystywania posiadanych przeze mnie działek w miejscowości Kiełpin, gm. Łomianki (tj. działki o nr. ew. 336, 76, 68/1, 134/2, 70, 137/2) zgodnie ich przeznaczeniem. Na terenie siedliska na działce o nr ew. 336, wchodzącego w skład gospodarstwa rolnego prowadzone będą uprawy ekologiczne na potrzeby własne.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, znajdującymi swoje odzwierciedlenie w orzecznictwie sądowym, prawo własności, którego ochronę zapewniają przepisy art. 21 ust. 1 i art. 64 ust. 1 i 3 Konstytucji, nie jest prawem bezwzględnym i doznaje określonych ograniczeń. Dopuszcza je Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, stanowiąc w art. 64 ust. 3, że własność może być ograniczona w drodze ustawy w zakresie, w jakim nie narusza to istoty prawa własności. Z kolei stosownie do regulacji art. 31 ust. 3 Konstytucji, ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw, w tym prawa własności, mogą być ustanawiane w ustawie gdy są konieczne m.in. dla ochrony środowiska. Ingerencja w sferę prawa własności ma służyć celom, dla osiągnięcia których ustanawia się określone ograniczenia. Ograniczenia w zakresie praw własności rezerwatu przyrody Jezioro Kiełpińskie, wynikające z przepisu art. 140 Kodeksu cywilnego, zostały dokonane

poprzez

ustawę

o ochronie przyrody. Przewiduje ona funkcjonowanie w obrocie prawnym formy ochrony przyrody jaką jest rezerwat. Właściciel gruntu wchodzącego w jej skład nie może z niego korzystać i nim rozporządzać, jeżeli wykracza to poza granice określone tą ustawą. Zgodnie bowiem z art. 7 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody utworzenie lub powiększenie rezerwatu, jest celem publicznym w rozumieniu ustawy o gospodarce nieruchomościami. Sam fakt istnienia rezerwatu (cel publiczny) wywołuje konsekwencje natury prawnej, tj. wprowadzenie poprzez art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody szeregu obostrzeń w sposobie jego użytkowania, skierowanych do każdego podmiotu. Ustawowe ograniczenie sposobu użytkowania gruntów stanowiących rezerwat wywołuje skutki *erga omnes*, określające także sposób wykonywania przysługującego właścicielowi prawa własności, tworząc w ten sposób dla niego *sui generis* służebność gruntową. Tak zdefiniowane prawo czyni regulację prawną normującą sprawę rezerwatu powszechnie obowiązującym źródłem prawa miejscowego, które z chwilą wprowadzenia w życie, w znaczący sposób wpływa na określone skutki prawne, w tym o znaczeniu gospodarczym, w stosunku do wszystkich podmiotów, które znajdują się obecnie lub znajdą w przyszłości w zasięgu terytorialnym jego oddziaływania. Plan ochrony nie wprowadza ograniczeń w zakresie korzystania z gruntu objętego ochroną w formie rezerwatu przyrody. Stanowi on natomiast swojego rodzaju złagodzenie obowiązujących w nim zakazów ustalonych art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, w zakresie zdefiniowanych działań, niezbędnych do podjęcia z punktu widzenia zachowania jego celu ochrony. W związku z tym, że plan ochrony jest powszechnie obowiązującym aktem prawa miejscowego, w sytuacji gdy właściciel gruntu nie będzie zainteresowany wykonaniem danego działania, jego realizację może przejąć inny podmiot. W procesie tworzenia planu ochrony istotnym jest bowiem aby wdrażać w życie działania wynikające z potrzeb ochrony rezerwatu. W efekcie zastosowania strategii wykreślenia ich z planu ochrony osiągnęłoby się odwrotny efekt, tj. obowiązujące w rezerwacie zakazy uniemożliwiłyby jego wykonywanie.

W kwestii budowy pomostu, działanie takie uznano za zagrożenie dla rezerwatu, a istniejące obecnie na terenie Jeziora Kiełpińskiego pomosty są sukcesywnie rozbierane.

8) Burmistrz Łomianek

a) § 9 pkt. 2 *na obszarze obrębów ewidencyjnych graniczących z rezerwatem nie należy wprowadzać zmian w sposobie przeznaczenia i użytkowania grunów w zakresie mogącym w negatywny sposób oddziaływać na rezerwat — zgodnie z obowiązującą ewidencją gruntów rezerwat nie stanowi odrębnego obrębu ewidencyjnego. lecz jest położony na obszarze dwóch obrębów ewidencyjnych - 143205_5.0008 Kiełpin i 143205_5.0007 Kiełpin Poduchowny o łącznej powierzchni obrębów 369 ha. W związku z czym nie graniczy on z żadnymi obrębami ewidencyjnymi. Ponadto jeżeli przyjąć, że zapis ten odnosi się do tych dwóch obrębów na terenie*

których jest położony, zapis ten dotyczy olbrzymiego obszaru w części silnie zurbanizowanego i posiadającego pokrycie obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

W projekcie planu należy dokładnie wyznaczyć obszar zakazu wprowadzania zmian przeznaczenia i użytkowania gruntów w zakresie mogącym w negatywny sposób oddziaływać na rezerwat w oparciu np.: o ulice, a nie w oparciu o całe obręby ewidencyjne. których wielkość i kształt wykracza daleko poza rezerwat.

Obszary w granicach których obowiązują ustalenia określone w planie ochrony zostały przedstawione w formie przestrzennej przedstawionym w załączniku nr 7 do zarządzenia, jako obszar wskazań.

b) *Wnioskuje o uwzględnienie następujących uwag do załącznika Nr 3 do zarządzenia Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji (...)*

1. Odtworzenie dopływu wód do starorzecza za pośrednictwem Dziekanowskiej Strugi - uwzględnienie w tym punkcie zapisu dającego możliwość zasilenia Strugi Dziekanowskiej wodami oczyszczonymi, spełniającymi normy czystości (w tym także wodami opadowymi) po uzgodnieniu z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska. oraz udrożnienie ciek Strugi Dziekanowskiej.

Propozycja zapisu: Odtworzenie dopływu wód do całego starorzecza za pośrednictwem Strugi Dziekanowskiej, poprzez jej udrożnienie. oraz zasilenie wodami oczyszczonymi spełniającymi normy czystości (w tym także wodami opadowymi) po uzgodnieniu Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska.

Kwestia dotycząca przywrócenia drożności pomiędzy poszczególnymi zbiornikami wodnymi została zawarta w planie ochrony, jako sposób przeciwdziałania zagrożeniu jakim jest spadek poziomu wód w rezerwacie. Starorzecze będące głównym przedmiotem ochrony, nie jest wydzielone jako osobna jednostka ewidencyjna a jedynie jako użytki wodne na poszczególnych działkach. Nie jest również ujęte jako Jednolita Część Wód Powierzchniowych. Do JCWP jest natomiast zaliczony ciek przepływający przez Jezioro Kiełpińskie o nazwie Dopływ z Jez. Dziekanowskiego (RW20002625994) zwany też Strugą Dziekanowską. W Planach gospodarowania wodami dorzecza Wisły zaliczona została do typu 26 - ciek w dolinie wielkiej rzeki nizinnej oraz oceniona jako naturalna. Błędne zakwalifikowanie gruntów w rezerwacie pod wodami jako wody stojące, gdy rzeczywistości są wodami płynącymi, jest kluczowe dla stosunków własnościowych w rezerwacie oraz jego skutecznej ochrony. Struga Dziekanowska na tym odcinku nie jest monitorowana przez co brak jest możliwości wskazania jednoznacznych przyczyn oraz zakresu obniżania się poziomu wód w rezerwacie co uniemożliwia zaplanowanie racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie nieprzemyślanych działań będzie tylko generowało nieuzasadnione koszty. W związku

z tym w planie ochrony zaplanowano działanie mające na celu szczegółowe rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego wód rezerwatu poprzez przeprowadzenie monitoringu. W przypadku potwierdzenia złego stanu wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn i wprowadzenie działań naprawczych. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewni ich maksymalną skuteczność. W przedmiocie odprowadzania ścieków do rezerwatu wskazać należy, że na etapie sporządzania planu ochrony analizowana była możliwość zasilania wód Jeziora Kiełpińskiego ściekami z oczyszczalni ścieków za pośrednictwem Dziekanowskiej Strugi. Przeprowadzone analizy wykazały, że rozwiązanie takie może ograniczyć drastyczny spadek poziomu lustra wody, co można uznać za pozytywny efekt. Jednak wadą tego rozwiązania jest fakt, że wody pochodzące z oczyszczalni pod wieloma względami różnią się od wód Wisły, a to one powinny jednak nadawać charakter florze i faunie występującej w starorzeczu. Dodatkowo należy mieć na uwadze możliwość wystąpienia awarii czy innych zdarzeń losowych, w czasie których do jeziora mogą trafić ścieki nieoczyszczone. W związku z powyższym działanie takie nie może być wprowadzone do planu ochrony, jako niezgodne z celem ochrony rezerwatu, tj. zachowanie starorzecza Wisły z charakterystyczną fauną i florą, stanowiącego cenny obiekt do badań nad procesami samooczyszczania się wód stojących. Wprowadzanie do rezerwatu ścieków miałyby znaczący wpływ na naturalne procesy jego samooczyszczania, a co za tym idzie, negatywnie wpłynęłoby na wartości przyrodnicze, dla których rezerwat został powołany do życia, dla zachowania których wymagane jest zachowanie naturalnych warunków wodnych i wykluczenie wszelkiej presji.

c) *Utrzymanie rezerwatu jako obszaru wyłączanego z rekreacyjnego wykorzystywania - uwzględnienie w tym punkcie zapisu dającego możliwość rekreacyjnego wykorzystania na terenie gminnym odpowiednio do tego przygotowanym i w formie ustalonej z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska.*

Propozycja zapisu: Utrzymanie rezerwatu jako obszaru wyłączanego z wykorzystywania formie kąpielisk, palenia ognisk, biwakowania, imprez rekreacyjno-sportowych, za wyjątkiem terenów należących do gminy specjalnie do tego wydzielonych i odpowiednio przygotowanym w formie ustalonej z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska,

Aktualnie Gmina Łomianki dysponuje wyłącznie jedną nieruchomością w granicach rezerwatu przyrody Jezioro Kiełpińskie, oznaczoną w ewidencji gruntów i budynków jako działka nr 341 obręb 0008 Kiełpin. Z tego względu wprowadzenie proponowanego zapisu obecnie jest niezasadne. Zdiagnozowane zagrożenia dla tego rezerwatu, wśród których do najpoważniejszych należy rekreacyjne wykorzystanie jego obszaru, determinuje konieczność utrzymania tego terenu jako obszaru wyłączanego z rekreacyjnego wykorzystywania, w szczególności w formie kąpielisk, palenia ognisk, biwakowania, wydarzeń rekreacyjno – sportowych. Niemniej jednak, mając na

uwadze oczekiwania społeczne, w planie ochrony dopuszczono wyznaczenie wokół rezerwatu ścieżki udostępnionej do ruchu. Wyznaczenie takiej ścieżki następuje jednak w odrębnym akcie prawnym.

d) *Niekopanie stawów w rezerwacie i jego otulinie - zapis wydaje się „martwy” z racji na brak określonej otuliny dla rezerwatu. ponadto określone w projekcie granice samego rezerwatu nie pozwalają na umieszczenie tam stawów. Zagrożeniem może być budowa różnorodnych oczek wodnych czy innych urządzeń wodnych na całym obszarze starorzecza mogących mieć wpływ na poziom lustra wody w rezerwacie.*

Propozycja zapisu: zakaz kopania stawów, oczek wodnych oraz innych urządzeń wodnych na całym obszarze starorzecza Strugi Dziekanowskiej mogących mieć negatywny wpływ na poziom lustra wody w rezerwacie.

Zapis został przeredagowany. Sposobem eliminacji zagrożenia ma być niekopanie stawów, oczek wodnych i innych zbiorników w rezerwacie i zlewni Jeziora Kiełpińskiego oraz nieodprowadzanie ścieków do rezerwatu. W związku z tym, że nie stwierdzono odprowadzania ścieków do rezerwatu, zagrożeniem jest możliwość wystąpienia zjawiska odprowadzania ścieków do starorzecza Strugi Dziekanowskiej i za jej pośrednictwem do rezerwatu.

Propozycja zapisu: Zakaz odprowadzania ścieków do całego starorzecza Strugi Dziekanowskiej

Zagrożenie zostało zdiagnozowane jako potencjalne, co oznacza że działanie takie aktualnie nie występuje, ale istnieje ryzyko jego wystąpienia w przyszłości. Niemniej jednak zapis przeredagowano w następujący sposób: Nieodprowadzanie ścieków do rezerwatu i zlewni Jeziora Kiełpińskiego.

f) *Utrzymanie terenów leśnych - na terenie rezerwatu przyrody nie występują tereny leśne, zarówno w zapisach ewidencji gruntów, jak i w pojęciu prawa. Występują natomiast cenne zadrzewienia, których ochrona jest zasadna.*

Propozycja zapisu: Utrzymanie istniejących na terenie rezerwatu zadrzewień

Zapis dotyczący terenów leśnych został przeredagowany.

Projekt planu ochrony został, zgodnie z art. 19 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody, przesłany Radzie Miejskiej w Łomiankach, celem zaopiniowania. Rada Miejska Uchwałą Nr XVIII/151/2019 Rady Miejskiej w Łomiankach z dnia 29 listopada 2019 r. w sprawie zaopiniowania projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Jezioro Kiełpińskie” negatywnie zaopiniowała projekt zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Jezioro Kiełpińskie, uzasadniając swoje stanowisko następująco:

Przepisy projektu są bardzo ogólne i nie uwzględniają specyfiki rezerwatu, np. przy określeniu ustaleń do dokumentów planistycznych czy też zdiagnozowaniu zagrożeń dla tej formy ochrony przyrody (uwagi zostaną podane w uwagach szczegółowych do poszczególnych punktów). Do projektu zarządzenia nie dołączono uzasadnienia, które jest wymagane zgodnie z § 131 wzw. z § 143 rozporządzenia Załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r.

w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz.U. z 2019 r. poz. 283). W załącznikach do projektu wiersze i kolumny w tabelach powinny być ponumerowane, aby można było powoływać się na konkretne przepisy danego załącznika. Wyrażenie „w obszarze Natura 2000” należy zmienić na wyrażenie „na obszarze Natura 2000”, zgodnie z nomenklaturą w ustawie o ochronie przyrody.

Uwagi szczegółowe:

- 1. W podstawie prawnej w metryce ustawy o ochronie przyrody należy dopisać wyrazy „oraz z 2019 r. poz. 1698 i 1815”,*

Podana w projekcie planu ochrony podstawa prawna jest zgodna na dzień, w którym został on sporządzony.

- 2. § 4 ust. 2 — w zdaniu wprowadzającym do wyliczenia jest mowa o „przyrodniczych i społecznych uwarunkowaniach realizacji celu” ochrony rezerwatu, natomiast wymienione cztery okoliczności mają wyłącznie charakter przyrodniczy i są to raczej przesłanki, które zdecydowały o ustanowieniu formy ochrony przyrody w postaci rezerwatu. Zgodnie z § 8 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 roku w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz.U. Nr 94, poz. 794) na potrzeby sporządzenia projektu planu ochrony należy, między innymi, wykonać prace obejmujące „charakterystykę i ocenę uwarunkowań społecznych i gospodarczych ochrony rezerwatu przyrody, w szczególności w zakresie dotychczas prowadzonej na terenie rezerwatu przyrody działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej i jej wpływu na stan zasobów, tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych oraz wartości kulturowych”. Jeżeli przyjąć takie znaczenie przyrodniczych i społecznych uwarunkowań należy stwierdzić, że projekt zarządzenia takich uwarunkowań nie identyfikuje. Ponadto niezrozumiałą jest przepis pkt 3, określający że rezerwat pełni funkcję siedliska gatunków objętych ochroną. Na terenie rezerwatu występują siedliska gatunków chronionych, które były między innymi, przesłanką do utworzenia na tym obszarze rezerwatu przyrody, natomiast niezrozumiałym jest jak rezerwat może pełnić funkcję siedliska.*

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody utworzenie lub powiększenie rezerwatu, jest celem publicznym w rozumieniu ustawy o gospodarce nieruchomościami. W związku z tym, sam fakt istnienia i ochrony rezerwatu, jako miejsca występowania cennych przyrodniczo elementów danego regionu, jest uwarunkowaniem zarówno przyrodniczym jak i społecznym.

3. § 9 - przepisy tego paragrafu są bardzo ogólne i nie są dostosowane do istniejących warunków, które występują na tym terenie. Część rezerwatu objęta jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego uchwalonego uchwałą nr LIV/409/2010 Rady Miejskiej w Łomiankach z dnia 17.09.2010 r. (Dz.Urz. Woj. Mazow. Nr 220, poz.7576 z późn.zm.). Tereny sąsiadujące z północną granicą rezerwatu objęte są miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego uchwalonego uchwałą Nr XL/471/2018 Rady Miejskiej w Łomiankach z dnia 8.03.2018 r. (Dz.Urz. Woj. Mazow. z 2018 r., poz. 2875) W związku z tym ustalenia powinny odnosić się do konkretnych przepisów mpzg, zgodnie z art. 28 ust. 10 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody. Poza tym rezerwat nie graniczy z żadnym obrębem ewidencyjnym, lecz jest położony w granicach dwóch obrębów (143205_5.0008 — Kiełpin i 143205_5.0007 — Kiełpin Poduchowny), a więc nie można zapisać „na obszarze obrębów ewidencyjnych graniczących z rezerwatem”. Ponadto w § 1 występuje tylko jeden ustęp, a więc należy wykreślić „1”. W pkt 3 wprowadzono przepis w brzmieniu: „należy utrzymać charakterystyczne dla rezerwatu i jego otoczenia cechy krajobrazu, tworzonego przez Jezioro Kiełpińskie sąsiadujące z nim tereny otwarte...”. Nie jest jasne jak duży jest obszar od granie rezerwatu określony jako „otoczenie” i tereny sąsiadujące z rezerwatem. Powierzchnia dwóch obrębów ewidencyjnych w granicach których znajduje się rezerwat ma powierzchnię aż 369 ha. W pkt 4 należałoby wymienić przykładowe działania prowadzące do zmiany stosunków wodnych mogących negatywnie wpływać na rezerwat. W związku z tym po wyrazie „rezerwat” należałoby wstawić przecinek oraz dopisać wyrazy „w szczególności:” i tu powinno się wymienić ww. działania.

Obszar o którym mowa w uwadze został przedstawiony w formie przestrzennej w załączniku nr 7 do zarządzenia. W związku z tym, że w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego nieprawidłowo została wkreślona granica rezerwatu, przez co naruszają one obowiązujące w nim zakazy, stanowiąc tym zagrożenie dla obiektu chronionego, ich postanowienia nie mogą zostać uwzględnione w planie ochrony.

4. Załącznik nr 2 „Mapa obszaru Natura 2000 w części pokrywającej się z rezerwatem” —na mapie tej zaznaczona jest granica rezerwatu i granica obszaru Natura 2000, natomiast nie jest wiadomo która część rezerwatu pokrywa się z obszarem Natura 2000.

Granice obu form ochrony przyrody przedstawiono różnymi kolorami.

5. Załącznik nr 3 „Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych dla rezerwatu oraz ich skutków wraz z identyfikacją istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 (powinno być: „Identyfikacja” i „na obszarze Natura 2000”). Układ tabeli powinien być jednolity; na pierwszej stronie załącznika w kolumnie 4 każdy sposób eliminacji zagrożenia został oddzielony linią poziomą, natomiast na stronie drugiej już takiego oddzielenia nie ma. W wierszu pierwszym tabeli (siedlisko 3150) jednym ze sposobów eliminacji zagrożenia jest „niekopanie stawów w rezerwacie i jego otulinie”. Przede wszystkim zgodnie z zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 10.06.2015 r. w sprawie rezerwatu przyrody Jezioro Kiełpińskie (Dz. Urz. Woj. Mazow. z 2015 r., poz. 5461) wokół rezerwatu nie została wyznaczona otulina, Sugerujemy również, aby zapis dotyczący nie lokalizowania stawów został umieszczony także w ustaleniach do aktów planistycznych. W sposobie eliminacji zagrożenia poprzez „odtworzenie dopływu wód do starorzecza za pośrednictwem Dziekanowskiej Strugi” proponujemy dopisać „poprzez jej udroźnienie oraz zasilenie wodami oczyszczonymi, spełniającymi normy czystości (w tym także wodami opadowymi)”. Odpowiednio należy wpisać takie działanie ochronne w zał. nr 5. Wydaje się, że niedokładnie został rozpoznany sposób użytkowania terenu oraz aktualnie występujące zagrożenia dla rezerwatu i obszaru Natura 2000. W wierszu drugim tabeli jako zidentyfikowane zagrożenie dla siedliska 6510 wymieniono intensyfikację użytkowania łąkarskiego skutkującą zubożeniem składu florystycznego fitocenoz łąkowych. Pomimo, że zagrożenie to zakwalifikowano jako rodzaj zagrożenia potencjalnego to chcielibyśmy poinformować, że obecnie w granicach rezerwatu i w jego bezpośrednim sąsiedztwie zachodzi proces przeciwny — odłogowanie łąk i pastwisk (zaprzestanie koszenia i wypasania zwierząt). Dyskusyjne jest natomiast rozpoznanie zagrożenia zakwalifikowanego jako zagrożenie istniejące, dla siedliska 3150 (wiersz 5 tabeli) dotyczącego dopływu biogenów i innych zanieczyszczeń związanych z działalnością rolniczą, podczas gdy działalność rolnicza w tym rejonie prawie nie istnieje. W wierszu 9 tabeli wskazano jako zagrożenie zmianę ekstensywnego użytkowania łąk na grunty orne. Obecnie gospodarka rolna na tym terenie prawie nie istnieje, coraz więcej gruntów jest odłogowanych (w tym do niedawna uprawiane grunty orne) i zjawisko zamiany użytków zielonych na grunty orne nie występuje. W wierszu 3 tabeli jednym ze sposobów eliminacji zagrożenia dotyczącego zmiany sposobu użytkowania gruntów w rezerwacie jest utrzymanie terenów leśnych. Trzeba nadmienić, że w rezerwacie nie występują ani lasy ani grunty leśne, a jedynie grunty zadrzewione. W wierszu 11 jednym ze sposobów likwidacji zagrożeń dla

przyrody rezerwatu jest „utrzymanie rezerwatu jako obszaru wyłączanego z ruchu pojazdów”. W zachodniej części rezerwatu przebiega droga ogólnodostępna (działka drogowa o nr ew. 37 obręb 5.0008), która znajduje się we władaniu Gminy Łomianki. Istniejąca droga stanowi jedyne połączenie komunikacyjne od strony zachodniej rezerwatu i jest od lat wykorzystywana przez mieszkańców w celu dojazdu do miejscowości Kępa Kiełpińska. Ze względu na jej położenie w pewnym oddaleniu od Jeziora Kiełpińskiego droga nie stanowi elementu negatywnie wpływającego na cele ochrony przyrody w rezerwacie. Także w przyszłości uwzględniając docelowy rozwój zabudowy na obszarze Kępy Kiełpińskiej, nie przewiduje się istotnego wpływu tej drogi na ochronę zasobów przyrodniczych. W związku z koniecznością zapewnienia mieszkańcom niezbędnej infrastruktury komunikacyjnej wnioskujemy, aby istniejąca droga była dopuszczona dla ruchu pojazdów. W związku z tym w projekcie zarządzenia należałoby wymienić konkretne drogi, które powinno się zamknąć dla ruchu pojazdów lub wskazać drogi dopuszczone do ruchu kołowego. Wśród zagrożeń brakuje ustosunkowania się do działalności bobrów i ich wpływu na drzewostan wierzbowy i topolowy. W zachodniej części rezerwatu ma fragmentach drzewostan został całkowicie wyeliminowany przez bobry.

Zagrożenia dla walorów przyrodniczych rezerwatu zostały zdiagnozowane na podstawie stanu faktycznego w terenie, ustalonego podczas prac przeprowadzonych na potrzeby ustanowienia planu ochrony. Sposób ich eliminacji został tak dobrany, aby zachować obszar rezerwatu w stopniu jak najbardziej zbliżonym do stanu na dzień jego uznania. W kwestii dotyczącej zagrożenia bytowania bobrów na terenie rezerwatu, nie zostało to uznane za zagrożenie, gdyż w obrębie rezerwatu całość środowiska przyrodniczego podlega ochronie, a nieodłącznym składnikiem naturalnych ekosystemów wodnych jest bóbr europejski. Bóbr mógłby stanowić zagrożenie dla ekosystemów leśnych, gdyby w ich obrębie występowały szczególnie cenne drzewa o pomnikowych rozmiarach, które jednak na terenie rezerwatu Jezioro Kiełpińskie nie występują.

6. Załącznik nr 5 „Działania ochronne na obszarze ochrony czynnej rezerwatu z podaniem rodzaju, zakresu i lokalizacji tych działań, wraz ze wskazaniem dla obszaru Natura 2000 podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania”. Do działania ochronnego dotyczącego likwidacji dróg zgłaszamy uwagi jak w pkt 5. Należy dostosować działania ochronne do sposobów eliminacji zagrożeń dla rezerwatu przyrody, np. W zał. 3 wskazano jako zagrożenie - rekreacyjne wykorzystanie rezerwatu, natomiast brak jest działań ochronnych eliminujących to zagrożenie. Dla działań ochronnych polegających na monitoringu gatunków (obserwacje i ocena zachowania populacji gatunków roślin, zwierząt i ich siedlisk) nie wskazano podmiotu odpowiedzialnego oraz zasad prowadzenia

monitoringu — minimalnej częstotliwości prowadzenia obserwacji. Jest to szczególnie istotne w kontekście jak najszybszego przystąpienia do usuwania gatunków obcych, w tym gwałtownie rozprzestrzeniającej się nawłoci kanadyjskiej. Brak jest także działań ochronnych mających na celu zachowanie drzewostanu wierzbowego i topolowego nadmiernie niszczonego przez bobry. Brakuje zapisów dotyczących równoczesnej ochrony siedliska 91EO i bobrów. Za wyjątkiem ryb, brak jest również szczegółowego rozpoznania zagrożeń i działań ochronnych dla pozostałych przedstawicieli fauny (mięczaków, płazów, gadów, ssaków). W kolumnie 4 podany jest obszar lub podawane są numery ewidencyjne działek, gdzie przewiduje się działania ochronne. Dla jednoznacznego oznaczenia działek niezbędne jest podanie obrębu ewidencyjnego, do którego działka należy, ponieważ rezerwat jest położony w dwóch obrębach ewidencyjnych.

Do projektu zarządzenia wprowadzono stosowne poprawki.

Projekt zarządzenia został zaopiniowany Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, który zgłosił następujące uwagi:

- 1. w § 1 po słowie „rezerwatem” należy dopisać „uwzględniający zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Kampinoska Dolina Wisły PLH140029 w części pokrywającej się z rezerwatem.”*
- 2. w społecznych uwarunkowaniach realizacji celu ochrony należy dopisać pkt 5 o treści: „5) położenie rezerwatu w granicach obszaru Natura 2000 Kampinoska Dolina Wisły PLH140029”.*
- 3. w § 5, 7 i 8 po wyrażeniu „obszarze Natura 2000” należy dodać wyrażenie „ w części pokrywającej się z rezerwatem”.*
- 4. W załączniku nr 2: wskazanie obszaru wspólnego rezerwatu i Natury 2000 jest niejednoznaczne. Można domyslać się, że Natura znajduje się na lewo o niebieskiej linii, ale równie dobrze można uznać, że jest odwrotnie. proponuje zastosować inny sposób wskazania części wspólnej obu form.*
- 5. W załączniku nr 3 wskazano, że zagrożenia „Samowolne budowanie obiektów budowlanych, infrastruktury technicznej i innych obiektów w rezerwacie, w szczególności stawów, ogrodzeń, budynków gospodarczych i mieszkalnych, bez uzyskania zezwolenia wymaganego ustawą o ochronie przyrody” i „Postępująca presja zabudowy i związana z tym budowa i rozbudowa obiektów budowlanych, w szczególności infrastruktury technicznej powiązanej z wprowadzanym sposobem zagospodarowania terenu.” są zbieżne.*
- 6. W pierwszym wersie załącznika nr 5, w zagrożeniu „W przypadku gdy monitoring hydrologiczny wykaże obniżenie zwierciadła wód Jeziora Kiełpińskiego do poziomu zagrażającego jego utrzymaniu, można wybudować na rowie wychodzącym z Jeziora*

Kiełpińskiego zastawkę, stabilizującej i utrzymującej odpowiedni poziom lustra wody w starorzeczu.” wskazano, że „można czy należy? Przecież są możliwe inne działania odwracające to niekorzystne zjawisko...”

7. W załączniku nr 5: w zagrożeniach wskazywano także na możliwość skanalizowania ruchu turystycznego - w działaniach warto by wskazać, w jaki sposób...

8. Brak uzasadnienia.

W kwestii uwagi przedstawionej w pkt 1 wskazuje się, że zgodnie ze stanowiskiem Ministra Środowiska, wyrażonym pismem z dnia 3 lipca 2017 r. znak: DP-WOP.0941.242.2017.ABB informacja o uwzględnieniu przez plan ochrony zakresu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 nie ma charakteru normatywnego, a wyłącznie informacyjny, w związku z czym informacja ta powinna zostać zawarta wyłącznie w uzasadnieniu. W przypadku uwagi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska przedstawionej w pkt 5 należy wskazać, że przywołane zagrożenia dotyczą odmiennych sytuacji formalnoprawnych. Jedno z zagrożeń dotyczy postępującej presji zabudowy zarówno na teren rezerwatu jak i jego najbliższego sąsiedztwa. Drugie natomiast dotyczy wyłącznie lokalizowania obiektów budowlanych na terenie rezerwatu. Z tego względu odstąpiono od łączenia tych dwóch zapisów. Pozostałe uwagi zostały uwzględnione, stosowne zmiany naniesiono w treści zarządzenia.

Projekt zarządzenia został uzgodniony przez Wojewodę Mazowieckiego. Wojewoda w ramach uzgodnienia wskazał następujące uwagi do zarządzenia.

1. Proponuję wyjaśnić czy nie zachodzi rozbieżność w treści przepisu § 2 w zakresie opisu granic obszaru Natura 2000 Kampinoska Dolina Wisły PLH140029 określonego w formie wykazu współrzędnych punktów załamania granicy z treścią załącznika nr 1, w którym mowa jest o układzie współrzędnych płaskich prostokątnych Pl-1992.

Przeredagowano treść przepisu § 2 i załącznika numer 1 do zarządzenia, poprzez zamieszczenie w nich informacji, że opis granic obszaru Natura 2000 w części pokrywającej się z rezerwatem przedstawiono w formie współrzędnych punktów załamania granicy, w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych pl-1992.

2. W załączniku nr 4 proszę o rozwinięcie użytych skrótów „U1 na FV” ewentualnie wprowadzenie do nich legendy.

Poprawiono treść załącznika poprzez podanie w nim pełnego brzmienia użytych skrótów.

3. Tytuł załącznika nr 5 należy dostosować do brzmienia § 8 w zakresie użycia terminu „i obszarów ich wdrażania”.

Poprawiono treść § 8 w taki sposób aby odpowiadała ona treści tytułu załącznika nr 5.

4. W § 8 ust. 2 należy dostosować brzmienie treści przepisu do nazwy wprowadzonej w załączniku, w tym zakresie proponuję nadanie przepisowi następującego brzmienia: „2.

Mapę lokalizacji działań ochronnych, o których mowa w ust. 1, określa załącznik nr 6 do zarządzenia.” ewentualnie zmianę nazwy załącznika.

Poprawiono treść tytułu załącznika nr 6 w taki sposób aby odpowiadała ona treści § 8.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem wprowadzenia zarządzenia jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Projekt planu ochrony będzie oddziaływał:

- 1) na Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie;
- 2) na właścicieli rezerwatu;
- 3) jako powszechnie obowiązujący akt prawa miejscowego na wszystkie podmioty, które znajdują się lub znajdą w zasięgu terytorialnym objętym jego regulacją.

3. Konsultacje.

Projekt zarządzenia, jako akt prawa miejscowego podlega:

- 1) na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie uzgodnieniu z Wojewodą Mazowieckim;
- 2) na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zaopiniowaniu przez właściwą miejscowo radę gminy;
- 3) na podstawie art. 19 ust. 1 a ustawy o ochronie przyrody procedurze udziału społeczeństwa przewidzianej przez ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie przedmiotowego zarządzenia pociągnie za sobą skutki finansowe dla budżetu państwa w wysokości około 100 000 zł w przeciągu 20 lat obowiązywania planu ochrony, które wynikać będą z realizacji działań ochronnych zaprojektowanych w planie ochrony. Mogą być one finansowane w szczególności ze środków pochodzących z:

- 1) budżetu państwa na zasadach ustalonych przez ustawę o finansach publicznych;
- 2) ubiegania się o pozyskanie środków finansowych z Narodowego lub/i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zapisy w projekcie zarządzenia z uwagi na ograniczony zakres prac jak również realizacja ich na przestrzeni 20 lat nie będą miały znaczącego wpływu na rynek pracy.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowana regulacja nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Regulacja objęta przedmiotowym zarządzeniem jest objęta prawem UE i jest zgodna z tym prawem. Zarządzenie swym zakresem obejmuje teren objęty ochroną w ramach sieci Natura 2000 specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) na podstawie Dyrektywy Unii Europejskiej 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej flory i fauny PLH 140029 Kampinoska Dolina Wisły.